

VITRALII

LUMINI ȘI UMBRE

Publicație editată de Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în
Retragere din Serviciul Român de Informații

DIRECTOR: Col. (r) Filip Teodorescu

Contact:

București, str. Toamnei nr. 37, sector 2

Tel.: (0040)-21-2119957

acmrr.bucuresti@acmrr-sri.ro

www.acmrr-sri.ro

©ACMRR-SRI

București 2016

ISSN 2067-2896

„VITRALII – LUMINI ȘI UMBRE”

Consultanți științifici

Acad. Dinu C. Giurescu
Prof. univ. dr. Ioan Scurtu
Prof. univ. dr. Mihail M. Andreescu
Prof. univ. dr. Gelu Neamțu
Dr. ist. Alex Mihai Stoenescu
Conf. univ. dr. Aurel V. David

Colegiul de redacție

Redactor șef:

Paul Carpen

Secretar de redacție:

Gl. bg. (r) Maria Ilie

Membri:

Gl. mr. (r) Dumitru Bădescu
Col. (r) Mihai Constantinescu
Col. (r) Hagop Hairabetian
Gl. mr. (r) Marin Ioniță
Gl. bg. (r) Nechifor Ignat
Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu
Col. (r) Gheorghe Trifu

Responsabilitatea juridică pentru conținutul materialelor publicate revine exclusiv autorilor acestora. Opiniile și punctele de vedere exprimate de autori în cuprinsul revistei pot să nu corespundă integral cu cele ale ACMRR-SRI. Reproducerea sub orice formă a conținutului acestei publicații este permisă cu menționarea sursei și a autorului. Manuscrisele nepublicate nu se restituie.

C U P R I N S

Gânduri pentru țara noastră

- Elemente de strategie privind revitalizarea națiunii române 9
Col. (r) dr. Aurel V. David
 - Semnal editorial 22

File de istorie

- August 1968: pericolul invadării României 23
Neagu Cosma, Ion Stănescu
- Opoziția oamenilor de cultură față de regimul Ceaușescu 29
 5. Opoziția altor categorii de persoane din România (I)
Gl.bg. (r) Vasile Mălureanu

Memorie profesională

- „Jocul dragostei și al întâmplării”... și al trădării 51
Col. (r) Hagop Hairabetian
- Rateu la sprânceană 57
Col. (r) Ion Șovu
- Viață de filor 61
Mr. (r) Ștefan Chiriță, gl. bg. (r) Vasile Coifescu

Atitudini

- Adevăr și minciună 66
Gl. bg. (r) Vasile Mihalache
- Cuget – deci exist 74
Lt. col. (r) Victor Manfred Burtea
- Colțul mizantropului: Atrofierea simțului olfactiv sau o indolență care ucide 78
Col. (r) Hagop Hairabetian

O carte în dezbatere: „Apărarea ordinii constituționale. Perspectiva unui ofițer de informații” de Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu

- Un eveniment deosebit: lansări la București și Brașov 81
- Recenzii și ecouri
 - Un cronicar la curtea adevărului istoric și profesional 92
Valeriu Ilica
 - Apărarea ordinii constituționale 98

Gh. Nazare

- O carte de excepție 102

Bogdan Didescu**În sprijinul culturii de securitate**

- Portretul unui agent de influență: Laszlo Tókes 103

Dorin Suciu

- Armele autonome cu inteligență artificială sau genetica modificată pot scăpa de sub control 116

Lt. col. (r) Ion Șandru

- „Dark Web” – un refugiu pentru activități infracționale 120

Col. (r) Liviu Găitan**Note de lectură 130**

- Gl. bg. (r) Aurel I. Rogojan: Factorul intern. România în spirala conspirațiilor
- Col. (r) Gheorghe Bănescu: Demers pentru adevăr
- Alba Iulia Catrinel Popescu: Ce se ascunde în spatele Boko Haram?

Pagini literare 137

- Mircea Dorin Istrate, Bebe-Sofronie Măciucă, Eliza Roha, Emil Dreptate, Corin Bianu, Constantin Țone, Gheorghe Trifu

Din activitatea ACMRR-SRI 143

- **In memoriam:** General Gianu Bucurescu 145
- **Prezenți în viața și cultura cetății** 147
- **Noi apariții editoriale** 147
- **„Vitrallii – lumini și umbre” – prezență și ecouri** 148

ELEMENTE DE STRATEGIE PRIVIND REVITALIZAREA NAȚIUNII ROMÂNE

*Un răspuns constructiv inspirat de studiul domnului Vasile Maieran
„Preliminarii la dispariția unei națiuni” („Lumea”, nr. 3/2015)*

Europa de la Atlantic la Urali este arealul unde, în zorii istoriei, s-au născut **națiunile**. Acestea au reprezentat procesualitatea istorico-socială prin care omul a ieșit din starea biologică și a devenit „*ființă socială*”, adică ființă conștientă de sine, capabilă să-și satisfacă interesele și necesitățile sociale și să creeze valori sociale perene. Limba latină, la fel de veche precum istoria scrisă a Europei, a consacrat termenul „**natio**” cu înțelesul de „*naștere*”/„*seminție*”. Limba greacă, mijlocul de comunicare în leagănul civilizației europene primordiale, a denumit acest element cu termenul de „**ethnos**”, cu aceeași semnificație. „*Natio*”/„*ethnos*” a devenit astfel forma de umanizare și spiritualizare a „*socialului*” la care s-au raportat apoi toate formele de organizare pe care a fost capabil sau nevoit să și le construiască omul ca „*ființă socială*”. Indiferent de variantele în care acestea s-au construit, „**natio**” - ca expresie socială a „*nașterii*”/„*seminției*” - a constituit temelia și simbolul la care s-a raportat omenirea.

*

Noi, generația de astăzi, suntem martorii și părtașii unor dezbateri aprinse sau chiar conflictuale privind națiunile și statele naționale. Însă, precum se vede, umanitatea a intrat, în mod pe alocuri haotic, în secolul XXI și nu toți oamenii percep faptul că națiunile constituie baza organizării sociale. Națiunile s-au născut în timpuri imemorabile și au devenit principala modalitate de manifestare a procesualității sociale. Însă numeroși ideologi/politologi contemporani susțin că ele au devenit anacronice sau că sunt principala sursă a conflictelor geopolitice. Aceștia interpretează națiunile în modalități incorecte și neadecvate, pe fundamentul interesului de grup politic. Nu vor să înțeleagă și să accepte faptul că națiunile sunt *existențe (organizări) sociale*, aflate într-un permanent proces de organizare și reorganizare, deci, de reproducere, adică de *devenire întru sine*.

*

Astfel de dezbateri cuprind și națiunea română (nația românească), așezată de Pronie într-o vatră *a ei*, pe care a apărat-o prin inteligență și braț înarmat vreme de milenii împotriva construcțiilor politico-ideologice numite feude și imperii. Din păcate, în aceste dezbateri se implică ideologi și politicieni care exprimă opinii

strict din perspectiva grupului politico-ideologic la care se raportează. De cu zori și până-n noapte, aceștia își dau cu părerea, în piața publică, iar atunci când sunt întrebați de cunoscători ce înseamnă *națiunea română* dau răspunsuri aberante sau care nu au nici o legătură cu domeniul supus dezbaterii. Însă din asemenea discuții se croiesc, în anumite conjuncturi, așa-numitele *politici publice* și se fundamentează așa-numitele studii de *stare a națiunii*.

Ideologii care vorbesc despre noțiuni fundamentale trebuie să știe că *națiunea română* este o organizare socială derivată din „*dreptul ginților*” pe suportul „*etnicului fondator*”, aflată în stări „*departe de echilibru*”, cu o identitate asumată și recunoscută și cu o „*patrie*” definită; ea încorporează comunități organice, spirituale și conștiente „*de sine*”, se raportează peren la <*geneză*> prin succesiune de generații și este capabilă să se reproducă și să-și conserve „*patria*”;

Națiunea română are două nuclee perene:

- *geneza* („*facerea lumii ei*”), exprimată în timp istoric prin capacitatea de a se raporta, într-o succesiune continuă de generații, la un strămoș comun, recunoscut și asumat;

- *patria* (spațiul carpato-danubiano-pontic) sau „*casa națiunii*”, exprimată în pământul care a asigurat resursele informaționale și energetice necesare ființării și afirmării, atât ca entitate cu identitate și conștiință proprie, cât și ca unitate socială în diversitate, cu valori, interese și necesități specifice.

Patria („*vatra românească*”) are trei fundamente strategice:

- *lanțul munților Carpați* - care întreține „*continuitatea și tăria nației*”, întrucât adună și conservă, ca într-o cetate naturală, nucleul energiilor și vitalității sale;

- *valea Dunării* - care asigură „*statornicia nației*”, prin pământurile sale roditoare și pline de belșug și „*poarta de intrare în Europa*”, prin „*gurile Dunării*”;

- *litoralul Mării Negre* - „*plămânul vetrei românești*” - prin care se deschid largile orizonturi spre spațiile cele mai îndepărtate.

*

Un studiu aparte referitor la *starea națiunii*, a fost elaborat de colegul nostru, gl. bg. (r) Vasile Maieran, intitulat *Preliminarii la dispariția unei națiuni*¹, sub deviza *Cugetați, cugetați, cugetați* - propus ca serial documentar pentru televiziune. Autorul a făcut și schița serialului, structurat pe 8 episoade, intitulate: 1. *Extincția populației*. 2. *Neantizarea teritoriului național*. 3.

¹ Vasile Maieran, *Preliminarii la dispariția unei națiuni*, în revista „*Lumea*”, nr. 3/2015.

Spolierea economiei naționale. 4. Corupția endemică. 5. Distrugerea patrimoniului cultural național. 6. Slăbirea bisericii ortodoxe române. 7. Discreditarea sentimentului național. 8. Diabolizarea poporului.

Studiul a fost elaborat din nevoia de a oferi repere necesare fundamentării unei strategii privind gestionarea națiunii române *în stare de securitate*. Acesta constituie o alternativă la modalitățile de gestionare a valorilor, intereselor și necesităților națiunii române.

Precum se știe, guvernanții elaborează pe bandă așa-numite *proiecte de politici publice*, singuri sau în cooperare cu diferite școli de studii politice și administrative și, la vedere, cu anumite entități ale așa-zisei societăți civile. Acestea au pretenția de a defini *Starea națiunii* și de a constitui instrumente inovatoare pentru fundamentarea unor politici publice. Astfel de proiecte, finanțate din fonduri guvernamentale sau din fonduri sociale europene, angrenează în fundamentarea lor puțini specialiști, dar mulți politicieni și ideologi. Aceștia croiesc și implementează programe operaționale, adună date statistice multidisciplinare, elaborează documentele strategice și indică procesele decizionale pentru administrația centrală și locală. Utilizarea datelor sociologice în fundamentarea deciziilor se face selectiv, partinic și interesat, iar indicatorii referitori la starea României, denumiți *barometre de opinie*, au culoare politică, întrucât acordă atenție doar datelor de interes și de folos propriu privind percepția publică, precum: agricultură, calitatea vieții, dezvoltare rurală, industrie, infrastructură de transport și de mediu, mediul de afaceri, mediul înconjurător, piața muncii, sănătate etc. Însă, astfel de proiecte durează câțiva ani, iar până la adunarea datelor de referință și la extragerea învățămintelor necesare dispar cauzele care au generat fenomene sociale nedorite, iar politicile publice rămase la dispoziția guvernanților sunt fundamentate prin gestionarea efectelor acestora. Astfel, la schimbarea de guvern, altă echipă preia proiectul sau fundamentează alt proiect, dacă există interes politic, iar ciclul se repetă. Demersurile rămân, de obicei, la stadiul de *politici*, autorii neputând sau neavând interesul de a le transforma în *strategii*.

Fiind preocupat de cunoașterea amenințărilor la adresa națiunii române după evenimentele din decembrie 1989, am identificat, definit și caracterizat următoarele amenințări la adresa națiunii române în actualul context geopolitic: **sărăcia; corupția; criminalitatea transfrontalieră; migrația ilegală; terorismul; proliferarea armelor de distrugere în masă; proasta guvernare.** Indicatorii de *stare a națiunii* evidențiați în studiul elaborat de Vasile Maierean se integrează organic în aceste amenințări.

I. Amenințări/pericole la adresa națiunii române

Faptul că societatea civilă, prin oameni cu competențe profesionale și socializante, conștientizează existența și dezvoltarea unor amenințări sau pericole confirmă că, în actualul context geopolitic, națiunea română se află în **stare de insecuritate**.

Amenințarea - ca *pericol potențial* -, afectează în mod evident valorile, interesele și necesitățile sociale promovate și apărute de națiune, prin oameni și organizații cu funcții sociale explicite. Între sursele generatoare se relevă *conducerea pe baze doctrinare (ideologice) a oamenilor și a organizațiilor generatoare de valori sociale*. *Pericolul potențial* este perceput mai ales în contextul în care agresiunile produse din interiorul națiunii prin elite politice violente se conjugă cu *presiunile și agresiunile întreprinse din afara cadrului național*. În spatele acestora se află, de regulă, ideologiile antinaționale (cu variantele transnaționale și supranaționale).

Pericolul exprimă *sentimentul și certitudinea existenței vulnerabilităților* care au atins funcțiile națiunii române, exprimate în capacitatea de *a produce*, de *a-și asigura coeziunea* și de *a se apăra* împotriva agresiunilor fizice sau simbolice. Premisa *stării de pericol* o constituie reducerea, în primul rând, a funcționalității capacităților productive, generatoare de resurse existențiale, de satisfacție și de afirmare. Cauza principală este gestionarea politico-ideologică a necesităților sociale și a subordonării „*corpus*”-ului generator de valori sociale (poporul) de către grupurile socio-politice care dețin puterea.

Starea de pericol este evidentă în momentul în care poporul este alungat de la actul de decizie, ca efect al structurării puterii sub presiunea ideologiilor care sunt fie violente, fie obediente unor „*centre de putere*”.

Ce evidențiază studiul respectiv?

Studiul aduce în atenția oamenilor conștienți și implicați în viața cetății, dar mai ales factorilor decizionali, fenomene socio-politice perverse, care sunt atât cauze, cât și efecte ale unor amenințări, transformate în pericole; în cap de listă se află **extincția populației**, - marcată de:

- a) *emigrare masivă (forțată)*;
- b) *natalitate în picaj accentuat*;
- c) *creșterea ratei sinuciderilor*;
- d) *sistemul medical în colaps*;
- e) *practicarea învățământului bazat pe așa-zisul interes managerial*;

f) impunerea unei mentalități comunitare în locul celei naționale.

Consultând DEX-ul, aflăm că **extincție** semnifică decedare / deces / dispariție / dispariție totală / micșorare sau anulare a intensității / moarte / pieire / prăpădire / răposare / sfârșit / slăbire / stingere / stingere a vieții / sucombare. Aceste semnificații sunt generate de fenomene degenerative, distructive, din care rezultă că:

a) din România se produce o **emigrare masivă (forțată)** cauzată de slăbirea rapidă și dramatică a economiei naționale și accentuată de existența sărăciei, care plasează România pe locul doi în Europa (40% din totalul populației se află sub pragul de subzistență),² o consecință gravă este **exodul creierelor** - medici, ingineri, informaticieni, cercetători, specialiști din toate domeniile;

b) în România, **natalitatea se află în picaj accentuat**, țara noastră aflându-se în al 26-lea an de declin demografic; la începutul anului 1990 România avea 23,2 milioane de locuitori, iar în anul 2015 are o populație de sub 20 de milioane;

c) în România **a crescut rata sinuciderilor**,³ iar consecințele sunt relevate de scăderea încrederii în viață și în societate, generarea unei mentalități de sinucigași cu impact negativ asupra întregii națiuni;

d) în România **sistemul medical este în colaps**, în primul rând din lipsa fondurilor de la bugetul de stat și a personalului medical; consecințele sunt: privarea mării majorități a populației de asistență medicală și proliferarea maladiilor cu impact social;

e) în România se practică un **învățământ bazat pe așa-zisul interes managerial**; evoluția învățământului începând din perioada interbelică relevă următoarele date: în anul 1930, potrivit recensământului, în România numărul analfabeților era de 9,8 milioane de persoane, iar în perioada postbelică, numită impropriu „perioada comunistă”, analfabetismul fusese aproape eradicat; în prezent, România a ajuns din nou țara cu cei mai mulți analfabeți din Europa, cu peste 2 milioane.⁴ Consecințele sunt grave: creșterea numărului de analfabeți și crearea unei rupturi voite între „elite” și „prostime”.

² Numărul românilor plecați la muncă în străinătate, până în anul 2009 a fost de circa 3.000.000 de persoane.

³ Potrivit unui raport al Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici”, în anul 2011, în România s-au sinucis 8 persoane pe zi.

⁴ La bacalaureatul din iunie 2012, în 54 de licee din România niciun elev nu a reușit să promoveze. În anul 2013, rata medie de promovabilitate la examenul de bacalaureat a fost de 55,4%.

f) în România **este înlocuită mentalitatea națională**, prin forme perverse, cu tentă democratică: promovarea oficială sau așa-zis „civică” a dictonului: „*Ubi bene, ibi patria*” (Unde este bine, acolo este patria), cu referire la aristocrați, sau „*Ubi panis, ibi patria!*” (Unde este pâine, acolo este patria), cu referire specială la imigranți. Consecințele sunt grave: slăbirea sentimentului de apartenență la națiune, emigrarea în scopul găsirii unei noi patrii care să îndeplinească cele două condiții: patria este acolo „unde este bine” și acolo „unde este pâine”.

Acestor amenințări/pericole li se adaugă (a) *discreditarea sentimentului național* și (b) *diabolizarea poporului român*.

a. Discreditarea sentimentului național se produce prin:

- ridiculizarea noțiunii de patriotism;
- aruncarea în derizoriu a valorilor naționale;
- crearea psihozelor *facebookiste* - *componentă a manipulării globaliste*;
- intoxicarea folclorului românesc - *fenomenul „bălălău”, manelismul*.

Îndepărtarea generației tinere de tradiții, acceptarea moralei comunitariste, renegarea originii etnice sunt **consecințe grave**, întrucât un popor fără tradiții nu are viitor.

b. Diabolizarea poporului român se produce prin promovarea pe plan mondial a unor imagini deformate despre români, cu generalizări defăimătoare și umilitoare la adresa românilor, precum:

- românii - cei mai feroși hoți, tâlhari și criminali;
- holocaustul din România împotriva minorităților, fără deosebire;
- revoluția” din ’89, cea mai sângeroasă;
- nivelul de inteligență al românilor printre cele mai scăzute;
- trădătorii/vânzătorii de țară cei mai eficienți;
- oportuniștii cei mai jalnici.

Consecința gravă a unei astfel de politici o reprezintă crearea sentimentului de inferioritate față de străini și de nesiguranță în propria țară.⁵

II. Amenințări/pericole la adresa statului român

În actuala configurație politică a Europei, adică într-o Europă cu tendințe comunitariste, problema statului a devenit centrul de dezbatere și afirmare a unor

⁵ O cercetare realizată în anul 2010 de profesorul Richard Lynn (Universitatea din Ulster) îi plasează pe români, în ceea ce privește coeficientul de inteligență al popoarelor europene, pe locul 27 din 29 de țări.

concepții politico-ideologice diferite, concurente și adesea divergente. În Europa, noțiunea „*stat*” desemnează entitatea socio-politică organizată pe fundament juridic și administrativ într-un cadru geografic (teritoriu) delimitat prin frontiere recunoscute în cadrul relațiilor internaționale, în interiorul cărora *populația* este subordonată autorității *puterii politice, juridic organizate*.

Arhitecții Europei unionale recunosc statul ca *formă instituționalizată a puterii politice*, însă eludează în mod conștient și voit implicarea și participarea națiunilor la construcția viitoarei Europe. Din această contradicție, în Europa se contrapun astăzi două formule fundamentale divergente de stat:

- *statul ideologic* - o construcție mecanică generată și întreținută de imperii prin controlul, dominarea și supunerea popoarelor;

- *statul național* - rezultat al evoluției istorice a națiunilor și al puterii popoarelor (democrația) de a gestiona națiunile în „*stare de securitate*”.

Astăzi, în Europa obiectul de discordie este ***statul național*** - adică modalitatea de exprimare politico-juridică și administrativă a „*puterii poporului*” (democrația), exercitată în *numele națiunii* în scopul gestionării acesteia în „*stare de securitate*” prin întreținerea necesităților sociale, asigurarea securității sociale, prevenirea dependenței față de ideologii și vindecarea crizelor statului „*administrator al puterii*” și ale „*statului-partid*”. Împotriva acestei formule viabile de gestionare a națiunilor în *stare de securitate* s-au năpustit internaționaliștii comunitariști, conștienți că *statul național*, construit de națiuni, reprezintă obstacolul fundamental în construirea unei Europe comunitare sau doar federale. Ei nu țin seama că statul național:

- este creația oamenilor cu competențe profesionale și socializante, fiind construit și întreținut din necesități sociale și nu din interese politice;

- are *misiunea de a gestiona (guverna) națiunea* în „*stare de securitate*”;

- își extrage legitimitatea din voința poporului de a conferi funcției gestionare a națiunii o expresie politico-juridică și administrativă;

- are *fundament social*, constituie cadrul politico-juridic și administrativ necesar vieții organizate în comunitate și exprimă „*starea de pace*”, pe care națiunile o apără în fața „*stării de război*” în care se află permanent construcțiile mecanice supranaționale (de tipul imperiilor) sau infranaționale (de tipul feudelor);

- își păstrează rațiunea atâta timp cât este capabil să asigure „*securitatea socială*” a cetățenilor săi, deci, atâta timp cât instituțiile sale se află „*în serviciul națiunii*”.

*

Studiul elaborat de Vasile Maieran aduce în atenția oamenilor conștienți și implicați în viața cetății, dar mai ales factorilor decizionali, fenomene socio-politice perverse, care sunt atât cauze, cât și efecte ale unor amenințări/pericole, transformate în **agresiuni**, respectiv: (1) *neantizarea teritoriului național*, (2) *spolierea economiei naționale*, (3) *corupția endemică*, (4) *distrugerea patrimoniului cultural național*.

1. Neantizarea are, potrivit DEX, următoarele semnificații: a (se) pierde, a (se) transforma în neant; a dispărea. Pe cale de consecință, autorul studiului sesizează și își avertizează semenii asupra procesului pervers de **neantizare a teritoriului național**, generat și manifestat prin politica agresivă emanată din gândirea majorității partidelor politice, exprimată în expresia: *S-a terminat cu „Nu ne vindem țara!”*. Acest proces socio-politic pervers este generat, întreținut și dezvoltat de:

- despăgubiri uriașe, generate de supraevaluări exagerate și acordate inclusiv unor cetățeni străini între care s-au aflat și moștenitori ai unor horthyști și criminali de război.

- retrocedări frauduloase de bunuri imobile - *case, terenuri/munți, păduri etc.* - *chiar și sate întregi(!) cu bisericile și cimitirele lor, pădurile defrișate masiv imediat după dobândirea lor în instanță;*

- vânzarea și concesionarea de terenuri cetățenilor străini, în baza unei legislații permissive.

Consecințe: pierderea suveranității națiunii asupra teritoriului statului național și crearea de autonomii pe criterii etnice, separatiste, antinaționale.

2. Spolierea economiei naționale este altă cauză și consecință a agresiunii fără precedent la adresa resurselor națiunii. Studiul pune degetul pe rană: aceasta a fost posibilă și datorită faptului că, după evenimentele din decembrie 1989, niciun guvern nu a aplicat o strategie de dezvoltare a țării sub aspect economic. În același timp, demonstrează formele agresiunii produse pe față sau ocult asupra funcției productive a națiunii române și asupra capacității gestionare a statului național:

- România a fost declarată, cu mare pompă, «*economie de piață*», cei mai mulți români neștiind că o dată cu acest eveniment sintagma «*economie națională*» a murit (a murit și infracțiunea referitoare la „sabotaj”);

- economia României a încăput pe mâna unei generații de capitaliști români, care pentru a o însuși în mod democratic au apelat la așa-numiții «*investitori strategici*» străini, cu ajutorul cărora au distrus aproape tot ce a produs națiunea română în perioada postbelică, sub sintagma potrivit căreia industria românească este «*morman de fiare vechi*»;⁶

- a fost concesionată străinilor exploatarea resurselor naturale (petrol, gaze, aur etc.), în condiții dezavantajoase statului român;

- s-au efectuat cheltuieli imense din bugetul de stat pentru achiziții păguboase dictate din exterior (*fregate, avioane, armament etc.*);

- s-a construit un sistem financiar bolnav, cu o economie subterană uriașă (în anul 2013, reprezenta 40 de miliarde de euro), cu un mecanism de impozitare fiscală neeficient (în 2010 evaziunea fiscală a fost de 10 miliarde Euro) și împrumuturi uriașe la bănci precum FMI și BM.⁷

O concluzie de adâncă tristețe însoțește aceste agresii: „Românii trăiesc drama unor fenomene economice care parcă fac parte dintr-o nedescoperită încă *Lege a distrugerii accelerate*”. Printre explicațiile dezastrului economic, studiul elaborat de Vasile Maierean menționează și prezența, de-a lungul anilor, în unele funcții decizionale, a unor persoane necorespunzătoare sau chiar corupte.

Consecințe: secătuirea națiunii române de resurse existențiale, de satisfacție și afirmare, precum și transformarea națiunii române într-o mare de oameni dependenți de stăpân.⁸

3. Corupția endemică a devenit astăzi un fel de boală cronică a societății românești. Studiul sesizează că în România corupția a evoluat în paralel cu maturizarea democrației, începând cu „*mica corupție*” („*găinăria*”

⁶ Potrivit unor date făcute publice pe site-ul <http://www.ziar15minute.net/2013/04/04/>, au fost desființate 1256 de mari întreprinderi românești, cu peste 1000 de angajați pe unitate, unele ajungând la mai mult de 10.000 de salariați, care au fost distruse, falimentate sau privatizate fraudulos în ultimii 25 de ani.

⁷ La sfârșitul anului 1989, datoria externă a României era 0 (**zero**), iar la începutul anului 2010 (deci în 20 de ani), România avea o datorie externă totală de 80,2 miliarde Euro; numai într-un an (2009), România a împrumutat 17,9 miliarde Euro.

⁸ (N.ns.) O astfel de mulțime este, prin excelență, masă de manevră electorală, masă de producători ieftini și ușor de exploatat, dar mai ales „*carne de tun*” pentru marile puteri, pe diferite „*teatre de operațiuni*”.

de dinainte de 1989!), ajungând într-un deceniu la „marea corupție”. Pe „ierarhii” socio-politice, aceasta ar da următoarea imagine:

- un șef al statului (!) - *68 de dosare penale: acuzații de fals, uz de fals, abuz în serviciu în formă calificată și continuată, bancrută frauduloasă, delapidare etc.*;

- prim-miniștri (!), miniștri, funcționari la toate nivelurile, magistrați, procurori, politicieni din întreg spectrul politic, parlamentari, baroni locali, « ciocoi » de toate dimensiunile și culorile sunt cercetați și mulți chiar condamnați în *afaceri monstruoase de corupție și de jefuire a avuției naționale*;

- în decembrie 2014, *32 de șefi de Consilii Județene, din totalul de 41, erau anchetați sau arestați preventiv pentru fapte de corupție*.⁹

Consecințe: crearea haosului în societate, sub umbrela căruia grupări criminale penetrează structurile de forță ale statului și-i terorizează pe producătorii de resurse, generând anarhie sau dictatură;

4. Distrugerea patrimoniului cultural național constituie una dintre cele mai perverse agresiuni la adresa simbolurilor și valorilor națiunii române. Aceasta a îmbrăcat următoarele forme:

- alocarea de la bugetul de stat, în mod conștient și intenționat, a unor fonduri nesemnificative, aproape inexistente;¹⁰

- *furtul la dimensiuni monstruoase*, mai ales în perioada vidului legislativ de după anul 1989 - *monede dacice, artefacte, obiecte de artă populară, tablouri, icoane, mobilier religios, bijuterii, elemente și chiar structuri din case populare*;¹¹

- neglijarea intenționată a promulgării unei legislații protective pentru patrimoniul cultural național - *lăsând cale liberă jafului generalizat*.

- restituiri ilegale de bunuri de patrimoniu (a se vedea modul în care a fost restituit Castelul Bran!).

⁹ Multe dintre aceste infracțiuni sunt mușamalizate. De pildă, în privința „dispariției” Flotei României (peste 100 de nave comerciale, România aflându-se pe locul 9 în topul mondial, în 1989), procurorii anticorupție au decis neînceperea urmăririlor penale (NUP) pentru 7 persoane implicate, pe motiv că o expertiză proprie(!) a stabilit „un prejudiciu zero”(!), iar pentru fostul președinte, pe motiv că „faptele nu există”(!). În popor circulă zicale de amărăciune, exprimate prin lozinci scandate la demonstrațiile de stradă: „România este mare, cine fură ăla are!”, „Țara noastră îi bogată, fură tăți și nu să găță!”; „Vă rugăm să ne scuzați, nu producem cât furăți!”

¹⁰ La data elaborării studiului, Ministerul Culturii avea doar 6 angajați care se ocupau de întregul patrimoniu cultural al României, la care se adăugau câțiva specialiști de la filialele din teritoriu. Zeci de șantieri arheologice au fost pur și simplu abandonate.

¹¹ La data elaborării studiului, Ministerul Culturii nu avea o „Listă a monumentelor istorice” la zi, cu o evidență clară asupra fiecărui monument în parte.

Consecințe: înstrăinarea patrimoniului cultural național, care conduce la ștergerea memoriei istorice a națiunii române și la revendicarea, de către străini, a unor teritorii ale statului național unitar român.

*

Acestui tablou al agresiunilor la adresa statului român adăugăm câțiva indicatori care concură la definirea stării actuale a statului național român:

- cedarea din atributele suveranității națiunii asupra deciziei strategice;
- disfuncții în plan instituțional (multe legi, care se combat unele pe altele, în funcție de ideologiile grupurilor care dețin puterea politică);
- diminuarea funcției productive, integratoare și gestionare (de apărare);
- importuri masive și împrumuturi externe făcute de grupurile care au deținut puterea politică până în prezent și împovărarea generațiilor viitoare;
- inventarea singagmei „*românii din diaspora*” pentru a slăbi capacitatea românilor din țară de a participa la actul de decizie și a produce avuție socială.

O concluzie personală: România este pe cale de a fi transformată în „*colonie*” pentru puterile protectoare; nu are dreptul de a produce și a comercializa sau de a se dezvolta decât cu aprobare tacită sau chiar expresă a acestora.

Consecințe: pierderea caracterului național al statului, dizolvarea sa progresivă în structuri politico-statale comunitariste, supranaționale și înfeudarea generațiilor viitoare corporațiilor transnaționale.

III. Amenințări și agresiuni la adresa Bisericii Ortodoxe Române

În condițiile ofensivei ideologiei comunitariste și globaliste, pentru ideologii Europei comunitare ținta predilectă este „*credința neamului*”, dar mai ales Biserica Ortodoxă Română, asupra căreia se reped atât elitele politice clădite pe principii oligarhice, cât și „*centrele de putere*” din exterior. Acestea își arogă dreptul de a „*reforma*” unitatea de credință a națiunii și de a impune alte forme de spiritualizare și alte formule de închinare. În astfel de situații, „*agenți agresori*” lucrează de zor la crearea unor breșe adânci în „*viața spirituală*” a națiunii române și pot determina reprimarea, condamnarea sau chiar distrugerea „*elitelor naționale*”. Astfel, națiunea este alungată de la propriile sale izvoare de cultură și spiritualitate și supusă unor „*modele*” străine de spiritul său. În lupta cu ideologiile antinaționale și cu imperiile, națiunea română se simte obligată să invoce și să utilizeze etnicul fondator,

spiritualitatea („*credința neamului*”) și biserica neamului pentru apărarea valorilor, intereselor și necesităților proprii de viață.

Studiul elaborat de Vasile Maierean întărește faptul că *Ortodoxia este religie națională, în primul rând datorită faptului că 86,8% din populație este de această confesiune (conform recensământului din anul 2002).*

Agresiunile produse în acest plan au îmbrăcat următoarele forme:

- acceptarea pe teritoriul României a activității tuturor cultelor, sectelor, mișcărilor religioase esoterice - *gen Biserica Scientologică* -, și a grupărilor spirituale - *gen MISA* -, „*Mișcarea pentru Integrarea Spirituală în Absolut*”, bazată pe practici sexuale neotantrice;

- atacuri sistematice în mass-media, prin *propagarea de informații denigratoare*, și în zona creației artistice, prin *filme, piese de teatru, artă plastică blasfematorii la adresa lui Iisus Christos*;

- presiuni și sprijin material din partea unor cercuri oculte din exterior pentru dezvoltarea în România a mișcărilor de emancipare a homosexualilor (*având ca efecte directe disoluția instituției familiei și subminarea moralei creștine*);

- scoaterea religiei din școli și înlocuirea acesteia cu așa-numitele forme de socializare aflate în deplină opoziție cu morala creștină.

Consecințe: afectarea și zdruncinarea temeliei suflătești a națiunii române, profanarea acestui străvechi și sfânt patrimoniu național al tuturor generațiilor românești.

La sfârșitul studiului, autorul se întreabă retoric dacă toate aceste surse de amenințări fac parte din scenariul pregătirii națiunii române și statului național unitar român pentru intrarea în *Noua Ordine Mondială (Novus Ordo Saeculorum)*. Răspunsul pentru adepții acesteia: *națiunile și statele naționale sunt „ultima linie de rezistență împotriva haosului la nivel mondial”*.

*

Relevarea consecințelor pe care le pot avea amenințările/pericolele și agresiunile la adresa națiunii, statului și credinței neamului, oferă elemente pentru fundamentarea unei strategii de revitalizare a națiunii române și de gestionare a națiunii în *stare de securitate*.

Pentru gestionarea amenințărilor/pericolelor evidențiate de acest studiu, ne permitem unele remarci:

- *Strategia de revitalizare a națiunii române*, este, în fapt, o componentă organică a strategiei de securitate a națiunii române; aceasta constituie expresia puterii poporului (democrația):
 - de a construi cadrul politico-juridic și administrativ necesar pentru a preveni producerea și escaladarea violenței politice sau instituirea guvernării violente sau ineficiente;
 - de a fundamenta corect răspunderea organizațiilor militare în gestionarea „*situațiilor-limită*”;
 - de a sancționa public elitele politice și militare generatoare de situații sociale critice generalizate („*crize sociale*”).
- O strategie de revitalizare a națiunii române nu se poate fundamenta în limitele deciziilor de tip doctrinar, ci prin decizii elaborate în orizontul de cunoaștere teoretică, psiho-sociologică. Cercetarea pe acest fundament oferă elementele necesare comensurării „*stării de fapt*” a națiunii și statului național, prin cunoașterea proceselor sociale care condiționează reproducerea națiunii române și păstrarea caracterului național al statului. Pe această bază se pot realiza proiecte ale strategiei de securitate a națiunii, ca proiecte de gestionare a națiunii, necesare reproducerii în „*stare de securitate*”.
- Strategia de revitalizare a națiunii române, ca strategie de securitate, nu trebuie lăsată pe mâna „*omului politic*” și, îndeosebi, a „*politicianistului*”. „*Arta*” de a gestiona națiunea în „*stare de securitate*” este apanajul oamenilor cu competențe profesionale și socializante, singurii conștienți de „*soarta cetății*” și capabili să îi determine pe decidenții politici să adopte decizii pornind de la necesitățile sociale și să evite consecințele deciziilor adoptate din perspective ideologice.

*

Sperăm că studiul respectiv, cu remarcile aferente, să fie cel puțin citit de către cei care pot și vor ca națiunea română să-și păstreze identitatea, limba, vatra și credința în acest început tumultuos de mileniu. Agresorii națiunilor trebuie să știe că națiunile nu dispar, ele au capacitatea de a se reproduce în

plan biologic - prin succesiune de generații, precum și în *plan social* - prin reproducerea funcțiilor.

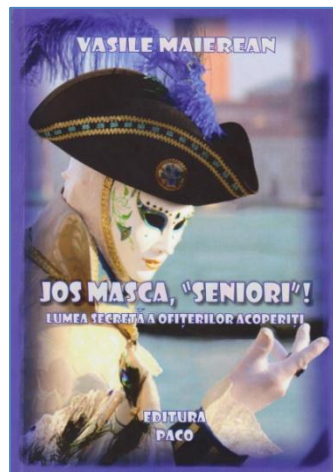
Col. (r) dr. Aurel V. David

SEMNAL EDITORIAL

Studiul „Preliminarii la dispariția unei națiuni”, a fost inclus în cartea ***Jos masca, „seniori”! – Lumea secretă a ofițerilor acoperiți***, pe care domnul Vasile Maiercan a publicat-o recent la Editura Paco.

Volumul, prefațat de gl. bg. (r) Aurel I. Rogoian, cuprinde o serie de interesante eseuri inspirate de bogata și complexa experiență profesională a gl. bg. (r) Vasile Maiercan, care a condus, timp de peste un deceniu, diferite structuri ale serviciilor românești de informații fiind, între anii 1991-2003, șef al Centrului Național de Cifru și Transmisiuni Cifrate.

Sunt aduse pe rând în fața cititorului fragmente ale istoriei mai puțin cunoscute a serviciilor secrete de la noi („*Incredibila existență a lui Ilie Cătărău-Catidi*”, publicată recent în revista noastră) și din lume („*Spionii lui Stalin, primii arhitecți ai ultimului imperiu, Imperiul Global*”). Autorul reflectează și asupra actualității, prezentând „*Evoluții recente pe frontul (mereu cald) al spionajului – strategii rafinate și finaluri tragice*”. Nu în ultimul rând se cuvin a fi amintite secvențele din istoria sistemelor de secretizare a comunicațiilor, strânse sub genericul „*În căutarea cifrului perfect*”. O carte care demonstrează, încă o dată, că în lumea spionajului nu există alianțe și prietenii, ci doar interese, iar statele ce-și neglijează funcția de apărare contrainformativă vor plăti această neglijență cu propriul lor viitor.

AUGUST 1968: PERICOLUL INVADĂRII ROMÂNIEI

La 48 de ani de la intervenția militară în Cehoslovacia a trupelor Uniunii Sovietice și ale altor state membre ale Tratatului de la Varșovia, considerăm util să ne reamintim că, în contextul respectiv, a existat un risc real și pentru invadarea României. În legătură cu acest episod, prezentăm două extrase din lucrarea „În anul 1968 a fost programată și invadarea României”, publicată în anul 1994, la Editura PACO, ai cărei autori sunt două dintre vocile cele mai autorizate ale momentului: Ion Stănescu – președintele Consiliului Securității Statului și generalul Neagu Cosma – șeful Contraspionajului român.

Redacția

În august 1968, România s-a aflat într-un real pericol de a fi invadată și pusă la colț pe coji de nucă, iar discursul lui Nicolae Ceaușescu din dimineața zilei de 21 august, precum și celelalte măsuri luate, nu au fost lipsite de teme; în niciun caz nu a fost o mascaradă.

Dar până a ajunge la prezentarea poziției conducerii Statului Român în ziua de 21 august și în zilele următoare, vom face o scurtă incursiune în perioada premergătoare marilor evenimente, dând perdeaua la o parte pentru a lăsa să se vadă ticăloșia acelor care programaseră îngenunchierea României.

O sursă a Direcției de Informații a Armatei Române semnala că în luna iulie 1968, a avut loc în Crimeea o întâlnire a șefilor statelor membre ale Tratatului de la Varșovia, în care s-a luat hotărârea ca atât Cehoslovacia, cât și România să fie invadate simultan și „restabilită ordinea socialistă” grav afectată de abaterile de la „linia justă” promovată de Moscova. E de la sine înțeles că Nicolae Ceaușescu și Alexandru Dubcek nu au fost invitați la acea Conferință, deși România și Cehoslovacia făceau parte din Tratatul menționat.

O informație asemănătoare a fost furnizată de o sursă a Securității, despre care vom avea ocazia să vorbim, în detaliu, în paginile următoare. Se verifica, deci, că șefii U.R.S.S., Poloniei, Ungariei, Bulgariei și R.D. Germane hotărâseră să „facă ordine” în țări suverane, cu încălcarea normelor de drept internațional și a tratatelor bi- și multilaterale care statuau relațiile dintre statele implicate în invazie: agresori și victime.

La întâlnirea din Crimeea din luna iulie, complotiștii au hotărât ca Cehoslovacia și România să fie invadate concomitent, la data de 22 august, în acel an. Nicolae Ceaușescu a făcut greșeala pe care o făcuse și Stalin până când Uniunea Sovietică a fost atacată în iunie 1941, ignorând informațiile care se refereau la fapte de gravitate a celor menționate. Ceaușescu nu putea să creadă că Brejnev, Gomulka, Jivkov, Kadar și Ulbricht s-ar fi putut preta la un gest atât de criminal. De fiecare dată își manifesta îndoiala asupra surselor care furnizau asemenea informații cerând verificarea, cu temeinicie, și prin alte surse. Atrăgea atenția lui Ion Stănescu să-și instruiască bine ofițerii pentru a nu cădea victime acțiunilor de dezinformare și intoxicare din partea KGB – specialist recunoscut în asemenea gen de operațiuni.

În căutarea altor surse, pentru a nu deveni victima unor informatori ai KGB cu misiuni de intoxicare, atât la Direcția de Informații Externe, la cea de Contraspionaj, cât și la cea de Contrainformații Militare a fost evaluat potențialul informativ, mai mulți agenți primind sarcini de a confirma ori infirma planurile de agresiune militară a României. În afara rețelei informative, măsurile luate vizau intensificarea supravegherii frontierelor de stat ale României, menite a sesiza la timp concentrările de trupe și de tehnică militară de luptă la granița comună cu țările semnalate ca potențiali agresori: URSS, Ungaria și Bulgaria.

O sursă a Direcției de Informații Externe s-a dovedit a fi, cum se spune, o adevărată mană cerească, prin accesul ei la informații de cel mai înalt nivel și prin loialitatea față de România.

Este vorba de un ofițer polonez, fost atașat militar al Poloniei într-o țară occidentală. În decursul anilor se împrietenise cu ofițerul DIE, Ion Bichel, căruia din atașament față de România îi furniza informații care interesau țara noastră. Polonezul, în anul 1939, în urma agresiunii și ocupării Poloniei de către armatele germane și sovietice, fiind copil, se refugiase în România, împreună cu părinții săi. El învățase limba română și avea amintiri plăcute despre România, pe care o socotea a doua sa patrie. Și colonelul Bichel îl ajuta pe ofițerul

polonez cu informații de interes pentru Polonia, relația lor sprijinindu-se pe un interes reciproc.

După ce a fost retras de la postul de atașat militar, a fost detașat, în anul 1966, la Moscova, în Comandamentul Tratatului de la Varșovia, exact în locul unde România avea cea mai mare nevoie. Și el, ca și sursa DIA despre care am vorbit deja, au informat că se pregătea o acțiune în forță împotriva României. În vara anului 1968, când se strâneau informații tot mai multe și alarmante provenite din diverse surse, Bichel a primit dispoziția să se întâlnească cu ofițerul polonez bilunar și ori de câte ori acesta avea de comunicat informații urgente. Întâlnirile aveau loc în Uniunea Sovietică, în Polonia, ori în alte locuri prestabilite.

Asemenea întâlniri se făceau cu respectarea tuturor regulilor cerute de munca cu rețeaua informativă. Spre sfârșitul lunii iunie, începutul lunii iulie 1968, polonezul a informat că *„România este luată în colimator de către Brejnev și Andropov”*, întocmai ca și Cehoslovacia, și că se pregăteau unele acțiuni în forță.

În jurul datei de 20 iulie, polonezul a cerut lui Bichel o întâlnire urgentă la Varșovia. Cu prilejul acestei întrevederi el a comunicat: *„Brejnev personal, împreună cu Andropov, șeful KGB, și cu Armata, au pregătit o invazie în Cehoslovacia, România și Iugoslavia, fiind nemulțumiți de politica dusă de Dubcek, Ceaușescu și Tito. Un colectiv restrâns din Statul Major al Comandamentului Tratatului de la Varșovia lucrează la elaborarea planului în detaliu”*; din acel colectiv restrâns făcea parte și ofițerul polonez.

Invazia urma să se desfășoare pe trei etape: mai întâi Cehoslovacia, după care, la două-trei săptămâni, urma România și, încă după două-trei săptămâni, venea rândul Iugoslaviei.

Mai exista și o anexă la planul invaziei, adăugându-se a patra țară: Austria. Dacă totul ar fi mers bine, așa cum fusese concepută invazia, neprimind riposta occidentalilor, Armata Roșie ar fi fost „împinsă” până la Viena. Brejnev regreta că predecesorii săi se grăbiseră când retrăseseră trupele sovietice din Austria, iar el voia să repare „greșeala”.

Reieșea deci că se renunțase la intenția inițială de atacarea concomitentă a României și Cehoslovaciei, pe data de 22 august, adăugându-se pe listă încă două țări: Iugoslavia și Austria.

Întrebarea care se pune este următoarea: Dacă invadarea Cehoslovaciei, României și chiar a Iugoslaviei poate apărea ca un fel de spălare a rufelor în familie – toate erau țări conduse de regimuri comuniste – cu Austria problema

se punea altfel; suveranitatea ei era apărată de un Tratat internațional, printre semnarii căruia se aflau atât Statele Unite ale Americii, cât și Uniunea Sovietică. Este greu de admis că Brejnev și colaboratorii săi nu și-ar fi dat seama de consecințele nefaste pentru Uniunea Sovietică în cazul în care ar fi împins nesăbuița până la un conflict armat cu Occidentul, întrucât nu poate fi nici o îndoială că în cazul atacării Austriei, occidentalii ar fi ripostat. Brejnev însă se pregătea în speranța că va găsi o breșă în platoșa occidentală pentru a „repara greșeala” predecesorilor care retrăseseră Armata Roșie din Austria.

În cazul Austriei, Brejnev nu ar fi putut invoca nici măcar propria-i teorie, cea a „suveranității limitate”¹ care avea, după opinia sa, ca arie de aplicare statele membre ale Tratatului de la Varșovia.

Polonezul mai atrăgea atenția că începuse afluirea, spre direcția Cehoslovaciei, a trupelor care aveau misiunea să realizeze invazia.

Cu toată concretețea informațiilor care se refereau la o iminentă invazie, Ceaușescu avea îndoieli, exprimându-se că Securitatea este victima unei acțiuni diabolice de dezinformare. *„Informațiile pot fi adevărate numai dacă Brejnev e nebun! Numai un nebun, un descreierat, ar putea face așa ceva; mai trimiteți-l pe omul vostru să adâncească informația”*.

Când, după o săptămână, colonelul Bichel s-a întors de la o nouă întâlnire, a informat că polonezul părea șocat, el începându-și raportul verbal cu următoarea frază: *„E groasă rău de tot... toate pregătirile sunt făcute, iar data invaziei este stabilită pentru sfârșitul lunii august”*.

Sursa lui Bichel a prezentat detaliile planului de ocupație a Cehoslovaciei: trupe special pregătite vor fi lansate din timp în Cehoslovacia, sub acoperiri variate, în special ca turiști, care vor ocupa, înainte de a sosi unitățile de invazie, clădirile Parlamentului, Guvernului, Poșta, Telegraful, Radio, Televiziunea etc. Coordonarea operațiunilor va fi făcută de un stat major operativ, ai cărui membri se vor afla în Praga înainte invaziei propriu-zise.

Și la această întâlnire, ofițerul polonez a reconfirmat informația furnizată anterior referitoare la modalitatea realizării invaziei țărilor vizate, nu concomitentă, ci eșalonată, așa cum am avut ocazia să precizăm.

¹ „Doctrina Brejnev” (a „suveranității limitate”) a fost expusă public după intervenția din Cehoslovacia, într-un articol intitulat *„Suveranitatea și obligațiile internaționale ale țărilor socialiste”*, apărut la 26 septembrie 1968 în ziarul *Pravda*, apoi reluată de Leonid Brejnev într-un discurs ținut la Congresul al V-lea al Partidului Muncitoresc Unit Polonez din 13 noiembrie 1969. Conceptul suveranității limitate a fost invocat nu numai pentru justificarea intervenției în Cehoslovacia, ci și pentru cea din 1979 împotriva Afganistanului, stat non-socialist și non-membru al Tratatului de la Varșovia (cf. Wikipedia).

De data aceasta, Nicolae Ceaușescu a dat credit informațiilor referitoare la invazie, convocând la el, într-o discuție de taină, pe lângă Ion Stănescu, care-i prezentase informațiile, și pe generalul Ion Ioniță, ministrul Forțelor Armate, pe generalul Șandru, șeful Rezervelor de Stat, și pe Ilie Verdeț, vicepreședinte al Guvernului. În urma consultării celor prezenți, Nicolae Ceaușescu a dat următoarele dispoziții:

1. Înființarea de urgență a unor Mari Unități ale Armatei care să fie amplasate în zona Iașului, Focșaniului, Buzăului și pe granița cu Iugoslavia.

2. Securitatea să înființeze noi Batalioane de Trupe de Securitate, amplasate, cu precădere, în apropierea trecătorilor din Carpați: C-Lung Moldovenesc, Gheorgheni, C-Lung Muscel, Lugoj, Șomcuta Mare, Fălticeni, Tecuci, dar și pe centre de regiuni administrative; în final să existe în fiecare Regiune administrativă câte un Batalion, iar în fiecare județ câte o Companie.

3. Consiliul Securității să pună la punct o rețea radio puternică și modernă și un post TV mobil, care, în cazul că invazia va avea loc după modelul preconizat în Cehoslovacia, cu ocuparea radioului și a televiziunii, Comandamentul Armatei Române, inclusiv Comandantul Suprem, să aibă la dispoziție asemenea mijloace de comunicație atât cu unitățile operative, cât și cu populația României.

4. Să se stabilească o concepție și să se ia măsurile corespunzătoare, de înființare a Gărzilor Muncitorești; oficializarea lor se va face la momentul potrivit.

Ceaușescu a atras atenția asupra păstrării secretului deplin asupra măsurilor ordonate și a cauzelor care le-au determinat.

Această atenționare a lui Nicolae Ceaușescu nu trebuie să-l conducă pe cititor la concluzia că ministrul de Interne și adjunctul său, primul adjunct al președintelui Consiliului Securității, precum și șeful Direcției de Informații a Armatei, șeful Direcției de Informații Externe și cel al Direcției de Contraspionaj și al Direcției de Contrainformații Militare nu au primit dispoziții cum să acționeze. Era vorba de a restrânge la minimum grupul acelor antrenări în supravegherea mișcărilor din țările vizate, care se circumscriau ca acte pregătitoare invaziei.

În ceea ce privește măsurile de observare a mișcărilor la frontierele României, Armata, Securitatea și Ministerul de Interne au luat măsurile specifice fiecăruia, informând operativ pe conducătorul statului și al Forțelor Armate.

Și alte instituții au fost angrenate în acțiunea de supraveghere și informare privind atitudinea URSS, Poloniei, Ungariei, R.D. Germane și Bulgariei față de poziția României în legătură cu criza cehoslovacă, dar și cu

politica de respingere a amestecului în treburile interne ale țărilor socialiste, respectiv în dorințele și manevrele „marelui aliat” de a-și menține privilegiul pe care singur și-l acordase, de a fi unicul dirijor al politicii interne și externe al statelor socialiste.

Așa se face că Ministerul de Externe a obținut și furnizat informații prețioase care, coroborate cu cele obținute de serviciile speciale ale Securității și Armatei conturau un tablou veridic cu privire la cursul periculos pe care îl luase politica URSS, sprijinită de cele patru țări menționate în rândurile de mai sus, care se raliaseră acestei politici. Ambasadorii României din capitalele Uniunii Sovietice, Ungariei, Poloniei, Cehoslovaciei, dar și din țări occidentale, obțineau și comunicau Centralei MAE informații revelatoare privind politica la care am făcut referire.

*

Zilnic se întocmea un Buletin Informativ care se înainta lui Ceaușescu și altor conducători indicați de el. Un asemenea Buletin Informativ a fost publicat, sub semnătura autorilor Liviu-Daniel Grigorescu și Constantin Moraru, în „Magazin Istoric” (iulie 1998). Vom reda extrase din acest document:

Buletinul – întocmit în cinci exemplare – cuprinde un singur document: Nota nr. 148 din 5 august 1968 – o sinteză redactată de Consiliul Securității Statului cu privire la unele acțiuni ostile întreprinse de autoritățile sovietice împotriva R.S. România. Așadar, să vedem ce se întâmpla la granița româno-sovietică cu două săptămâni înainte de invazia în Cehoslovacia a trupelor celor cinci state membre ale Tratatului de la Varșovia.

„Din datele noastre – citim în sinteză – rezultă că, în ultimul timp, autoritățile sovietice au dislocat noi trupe la granița cu R.S. România, concomitent cu manevrele efectuate pe teritoriul R.S. Cehoslovace. Astfel, o serie de cetățeni români care s-au înapoiat din U.R.S.S. și cetățeni sovietici care ne-au vizitat țara au relatat despre o intensificare a activităților militare sovietice la granițele cu România.

Așa, de exemplu, la 28 iulie a.c., în zona de frontieră Ungheni au fost observate tancuri, tunuri, diverse alte vehicule militare, iar la 29 iulie a.c., în stația Frecăței, militari sovietici au fost îmbarcați pentru a fi trimiși la granița cu R.S. Cehoslovacă.

Din interceptările rețelilor de radio militare sovietice efectuate în zilele de 31 iulie și 1 august a.c., prin radiogonometrie, a rezultat că există

concentrări de unități militare sovietice în localitățile Bălți, Tiraspol, Hust și Rahova, iar în R.P.U., la Debrețin și Nirbator.

De remarcat că unitățile militare dislocate în apropierea granițelor cu R.S. România sunt în legătură radio cu cele din Lvov.

Comandorul sovietic Gustov, venit recent în vizită la rudele sale din R.S. România, a relatat că, la 50 km de granița cu România, sovieticii au adus noi trupe.

Din verificările efectuate în zona Oradea a rezultat că, începând de la 30 iulie a.c., numărul garniturilor de trenuri de marfă sovietice ce tranzitează prin R.S. România pe distanța Valea Vișeuului – Câmpulung-Tisa a ajuns de la 9-10 la 13-14 pe zi.

De asemenea, deținem date potrivit cărora de-a lungul frontierei U.R.S.S. cu România – îndeosebi în localitățile populate cu români – au fost instalate garnizoane militare. Astfel, în pădurea Flandera, Carpaciu, Budineț, Sinăuți și în dreptul comunei Mihăileni există unități dotate cu armament greu, iar în comuna Sinăuțul de Sus a fost instalată o unitate de rachete îndreptată spre România. În această zonă populația civilă nu are acces. O unitate similară există și în pădurea Hliboca (fostă Adâncata).

În afara măsurilor militare enunțate mai sus, autoritățile sovietice au închis unele puncte de trecere la granița cu România, prelucrând această măsură în cadrul organizațiilor de partid din localitățile limitrofe. Ca urmare, cetățeni români care se aflau în vizită la rude, în ultimele zile ale lunii iulie a.c., au fost nevoiți să-și întrerupă vizita și să se întoarcă în țară.

Concomitent cu aceste măsuri, organele sovietice sunt preocupate să cunoască potențialul militar al R.S. România. În acest sens, cunoaștem că atașatul militar sovietic la București, colonelul Vorenin, pregătește un material asupra situației militare din țara noastră. Pentru documentare, el a luat legătura cu reprezentanți ai Comandamentului Forțelor Armate Unite din București, interesându-se îndeosebi de înzestrarea armatei române, precum și de unele aspecte negative în instruirea acesteia. Atașatul militar sovietic folosește în obținerea de informații despre țara noastră și pe atașatii militari ai celorlalte state socialiste.

Concomitent, organele sovietice trimit în R.S. România, sub diverse acoperiri, îndeosebi ca turiști, persoane cu sarcini informative... ”.

În sinteză se atrage atenția asupra unei game foarte largi de mijloace și metode prin care autoritățile specializate sovietice încearcă să obțină informații despre România.

Mijloacele de comunicare radio și o stație TV mobilă erau funcționale, precum funcționale (operaționale) deveniseră și echipele de informare-diversiune constituite din ofițeri de securitate, destinate a acționa în teritoriul ocupat de inamic.

Au fost luate o serie de măsuri menite a apăra persoana Comandantului Suprem, Nicolae Ceaușescu (Ion Stănescu și primul său adjunct, generalul Grigore Răduică, au primit dispoziții ferme de la Ceaușescu de a se ocupa de soluționarea, în termen scurt, a acestei importante măsuri).

Măsurile vizau:

1. Scoaterea lui Ceaușescu din Sediul CC-PCR în cazul când acesta ar fi fost împresurat;

2. Realizarea la Institutul de Fizică Atomică de la Măgurele a unui dozimetru de mici dimensiuni, pentru controlul radiațiilor nucleare;

3. Studiarea căilor rutiere de la sud de Carpații Meridionali, pentru folosirea lor în cazul unei retrageri precipitate;

4. Aceeași operațiune trebuia făcută pentru toate trecătorile Carpaților;

5. Să se stabilească locurile de dislocare a unor instituții și comandamente și căile de deplasare spre fiecare nou stabiliment;

6. Constituirea unei comisii mixte, alcătuită din ministrul Transporturilor, șeful Secției Organizatorice de la CC-PCR și specialiști în transporturi care să studieze și să prezinte propuneri de fluidizare a circulației feroviare și rutiere de la București la Timișoara. *„Ceaușescu dorea construirea unei șosele moderne pe la Râmnicu Vâlcea, Tg. Jiu și direct peste munți, spre Caransebeș și Timișoara. Se evitau astfel – spunea el – punctul obligatoriu de trecere de la Porțile de Fier și circulația în apropierea frontierei. El nu le-a oferit celorlalți membri ai comisiei explicații asupra adevăratului motiv, eu fiind singurul care știam rostul strategic al noii căi de circulație destinată unui eventual spate al frontului sau probabil teritoriu de retragere în extremis, deci a unei legături directe cu Iugoslavia. Până la urmă, comisia a tras concluzia că realizarea unei treceri peste munți pe direcția indicată ar fi necesitat un efort prea mare, ar fi cerut prea mult timp, ar fi creat imense cheltuieli din punct de vedere economic și ar fi redus interesul turistic pentru zona Porțile de Fier”.* (Grigore Răduică, Magazin Istoric, februarie 1998);

7. Au fost microfilmate documentele din Arhiva Securității, ușor de transportat și ascuns pentru a nu cădea în mâinile invadatorilor;

8. A fost schimbat cifrul de stat;

9. Statul Major al Armatei a elaborat concepția și planul de luptă și rezistență al populației la invazie („Războiul întregului popor”). În Plan era prevăzută și rezistența în munți, în spatele frontului, iar retragerea grosului Armatei și a Comandamentului, în cazul când presiunea inamicului ar fi fost foarte puternică, urma să se facă spre granița cu Iugoslavia.

În legătură cu apărarea lui Ceaușescu, în planul elaborat s-a stabilit ca retragerea din sediul CC-PCR, dacă acesta ar fi fost încercuit de grupuri de comando ale invadatorilor, să se facă prin tunelul care leagă clădirea CC de Palatul regal de peste drum. Dar pentru a fi pe deplin operabil, tunelul trebuia prelungit până în apropierea Cișmigiului. Planul arăta așa în faza sa inițială, pe parcurs el fiind întregit...

Pentru salvarea lui Nicolae Ceaușescu și a altor conducători ai României, în cazul unei invazii armate și împresurarea clădirii CC-PCR, Consiliul Securității Statului a primit o dispoziție expresă, despre care am relatat în paginile anterioare, de a întocmi un plan de detaliu privind evacuarea lor. Unii autori (vezi *Ceaușescu și Securitatea* – D. Deletant) spun că dispoziția lui Ceaușescu a fost dată pe 21 august 1968, lucru inexact, întrucât ea fusese dată încă din luna iulie, în împrejurarea când informațiile primite de Securitate nu mai lăsau niciun dubiu că se pregătea invadarea României.

Până la invazia din Cehoslovacia, Planul devenise operațional. Este real că el, până în 1989, a suportat corecturi și îmbunătățiri permanente, cum era și firesc, întrucât în acel interval de timp – 1968-1970, au fost elaborate conceptul și doctrina militară de „război al întregului popor”. Printre cei care și-au adus o contribuție majoră la elaborarea acestei doctrine s-a aflat și generalul colonel Ion Coman, el făcând-o publică printr-o carte valoroasă pentru politicieni și specialiștii militari, dar și pentru întregul popor român chemat la arme când patria va fi în pericol.

Pe parcurs, Planul a primit numele de cod “Rovine – IS-70”, iar după decembrie 1989, presa l-a numit „Planul Z”.

Planul „Rovine – IS-70” stipula că se pune în aplicare în momentul în care, *„ca urmare a unui act de agresiune îndreptat împotriva statului nostru, există pericolul iminent al ocupării vremelnice a Capitalei și a unei părți din teritoriu, fapt ce ar îngreuna sau chiar ar face imposibilă exercitarea conducerii luptei de rezistență a întregului popor din actualele sedii...”* în care se afla conducerea Partidului și Guvernului. În Plan erau fixate modalitățile scoaterii din clădirile în care se aflau conducătorii și deplasarea lor, pe itinerare dinainte stabilite, la noile posturi de comandă.

Șeful statului și Comandantul Suprem al Armatei, Nicolae Ceaușescu, urma să fie scos din sediul CC-PCR prin tunelul care leagă clădirea CC de fostul Palat regal, de vizavi, în continuare s-ar fi folosit sistemul de canalizare al orașului, care prin multiplele sale ramificații ar fi permis ieșirea la suprafață, în puncte diferite, în funcție de situația din teren. În apropierea gurilor de ieșire la suprafață erau pregătite case conspirative, pentru adăpostirea provizorie a lui Ceaușescu și a altor conducători și prevăzute traseele de deplasare spre locul de amplasare a Statului Major, care conducea lupta de rezistență împotriva ocupantului. Evacuarea din sediul CC-PCR era programată a avea loc în două etape: prima, ieșirea din București; a doua, refugiu la locul de conducere a operațiunilor militare. S-a luat în calcul și situația când evacuarea ar fi pornit de la domiciliul din Bd. Primăverii, în cazul când familia Ceaușescu ar fi fost surprinsă în acel loc; s-ar fi folosit tot sistemul de canalizare al orașului. La Plan era anexată o schiță amănunțită a rețelei de conducte și tuneluri, indicându-se cele care puteau fi folosite. Erau stabilite patru „rute de salvare”, cu următoarele nume de cod: 1-„Luceafărul”; 2-„Venus”; 3-„Saturn”; 4-„Soarele”.

De aplicarea Planului răspundeau: Consiliul Securității Statului, pentru protecția și comunicațiile radio; Ministerul Forțelor Armate, pentru asigurarea apărării la sol, antiaeriană și antirachetă; Ministerul de Interne, pentru controlul traficului la sol; Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor, pentru menținerea legăturilor prin radio și televiziune.

Pentru fiecare porțiune de traseu existau răspunderi nominalizate pe ofițerii din CSS și armată, cu numărul de mașini și elicoptere pentru salvare, ca și frecvențele și lungimile de undă pentru comunicare. Conform Planului, pentru Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat erau prevăzute șase mașini și două elicoptere, iar pentru forțele destinate evacuării și protecției personalităților fuseseră prevăzute 15 mașini și cinci elicoptere. În cazul când evacuarea ar fi avut loc pe calea aerului, elicopterele ar fi decolat din actuala Piață a Revoluției. Era prevăzută în Plan și o acțiune de derutare a inamicului, prin organizarea unui convoi-momeală de limuzine oficiale, care să se deplaseze pe o rută falsă.

Până la urmă – prin anii 1978-1979 – Planul „Rovine – IS-70” (sau Planul “Z”) a primit denumirea de cod „Luceafărul”, numele rutei de salvare nr.1. „Luceafărul” a fost permanent modificat și îmbunătățit, impunându-se aceasta, mai ales după trădarea lui Pacepa, din iulie 1978.

OPOZIȚIA OAMENILOR DE CULTURĂ FAȚĂ DE REGIMUL CEAUȘESCU

5. *OPOZIȚIA ALTOR CATEGORII DE PERSOANE DIN ROMÂNIA (I)*

În scopul relevării unor repere comparative, în ultimele două numere ale revistei noastre am abordat opoziția în celelalte țări comuniste din Europa de Est. Din aceeași perspectivă, prezint, în continuare, tot concis, repere privind opoziția față de regimul Ceaușescu a altor categorii de persoane.

Întrucât circumstanțele interne și externe, precum și acțiunile vizând România în perioada 1965-decembrie 1989 au fost analizate în numerele 24 și 25, nu voi relua repere ale cadrului general în care s-a manifestat opoziția, rezumându-mă la relevarea unor cauze sau aspecte specifice fiecărei categorii de persoane abordate ori chiar la nivel individual.

Sintagma „categorii de persoane” desemnează entități identificabile, pe de o parte pe criterii socio-profesionale și, pe de altă parte, pe considerente politice, etnice sau religioase.

Voi începe cu analiza opoziției manifestate față de regimul Ceaușescu de **alte categorii socio-profesionale decât cea a oamenilor de cultură**.

a) Clasa muncitoare

Muncitorii, categorie socială în numele căreia se clama că se exercită puterea, **au reprezentat mult timp punctul forte de sprijin al regimului comunist**. Politica de industrializare a României declanșată prin anul 1955, dar care a devenit o prioritate națională după anul 1960, a condus la o creștere numerică a clasei muncitoare, dar și la declanșarea unui proces de profesionalizare/ specializare a ei. Asigurarea unui loc de muncă stabil, a unei locuințe, a accesului liber la învățământ și asistență medicală, a unor facilități în aprovizionarea cu bunuri de larg consum (cartele pentru pâine, achiziții în rate etc.), importanța originii muncitorești în obținerea calității de membru de partid, în promovarea profesională ș.a., au indus muncitorilor ideea că reprezintă o categorie socială favorizată.

În momentul când veniturile salariale au început să fie condiționate de exigențe de calitate pentru asigurarea vandabilității produselor pe piețele externe, au început să apară probleme. La acestea se adăugau slaba finanțare a nevoilor de

re tehnologizare a unităților industriale din anii '980, care s-a repercutat negativ asupra competitivității produselor și, implicit, asupra veniturilor muncitorilor, care în ultimii ani ai regimului comunist nu au mai ținut pasul cu nevoile acestora și ale familiilor lor. În plus, pe fondul unor disfuncții în fluxurile lichidităților apăreau deseori întârzieri și amânări în plata salariilor.

Apariția și cronicizarea unor disfuncționalități care afectau direct viața de zi cu zi a muncitorilor le-au zdruncinat acestora încrederea în viabilitatea politicilor economice ale regimului comunist.

În plus, nu erau rupți de restul societății. Aveau copii care se loveau, în procesul de formare și afirmare profesională și nu numai, de încorsetări greu de înțeles (dificultăți în ce privește accesul la surse de informare științifică, restricții de circulație în străinătate, limitări ale dreptului la opinie și opțiuni religioasă etc.). Creșterea nivelului de trai a favorizat și accesul sporit la sursele de informare, inclusiv la cele implicate în campania anticomunistă, emisiunile postului de radio „Europa liberă” putând fi recepționate în fiecare casă.

Avertismentele date de muncitori prin acțiuni sau tentative de protest (încetări ale lucrului, solicitarea unor întâlniri cu factori politici cu funcții importante la nivel județean și central etc.) **nu au fost urmate de măsurile necesare pentru înlăturarea nemulțumirilor socio-profesionale.**

Nemulțumirile acumulate în timp și acutizate în rândul muncitorilor erau tot mai evidente, ceea ce a permis grupurilor interesate să mizeze pe folosirea acestora împotriva lui Nicolae Ceaușescu, în anumite circumstanțe.

Cele mai relevante răbufniri ale muncitorilor au fost revoltele minerilor din Valea Jiului (1-3 august 1977), Motru (19 octombrie 1981) și ale constructorilor de camioane brașoveni (15 noiembrie 1987).

- **Revolta minerilor din Valea Jiului (1-3 august 1977)** a reprezentat prima reacție colectivă a muncitorilor față de regimul Ceaușescu. Cauza acesteia a constituit-o acutizarea unor probleme de ordin social sau profesional: lipsa de locuințe, locuri de muncă pentru soțiile minerilor și a locurilor în școli pentru copii; aprovizionarea necorespunzătoare cu apă potabilă, butelii de aragaz, produse agro-alimentare și de larg consum, neasigurarea cu echipamente de protecție, piese de schimb, materiale și utilaje în subteran.¹

Pe fondul de nemulțumire generală, în lunile iunie-iulie 1977 starea de spirit a populației din Valea Jiului s-a înrăutățit brusc, în contextul

¹ SRI, *Cartea albă a Securității*, vol. II, 1995, *Grevele minerilor din Valea Jiului*, p.93.

comentariilor tot mai frecvente generate de proiectul unei noi legi a asigurărilor sociale (Legea nr.3/1977), care îi defavoriza, în special, pe minerii pensionați în grupa a III-a cu drept de muncă, în sensul că totalul veniturilor (pensia și salariul) nu mai puteau depăși salariul avut anterior pensionării. De asemenea, se prevedea creșterea limitei de vârstă la pensionarea minerilor.²

La 30 iulie, minerii de la mina Aninoasa au refuzat să mai intre în șut. În aceeași zi, la Lupeni, un grup de mineri a hotărât ca o delegație formată din 100 de persoane să se deplaseze la București pentru o discuție cu șeful statului.

S-au raliat la acțiunea de protest și mineri de la alte exploatări.

În dimineața zilei de 1 august, primul secretar al municipiului Petroșani a încercat să discute cu minerii, dar nu a reușit să-i tempereze. Întrucât Nicolae Ceaușescu era plecat la Neptun pentru o întâlnire cu un invitat străin, s-a hotărât deplasarea în Valea Jiului a unei comisii formate din cadre din conducerea PCR, condusă de Ilie Verdeț.

Minerii au insistat să vină Ceaușescu, în ziua de 2 august sechestrându-i pe Verdeț și pe alți trei oficiali. Nicolae Ceaușescu a promis că a doua zi va sosi în Valea Jiului.

În vederea tratativelor, a fost ales un comitet de grevă, format din 15 mineri reprezentând toate exploatările din Valea Jiului. La sosirea lui Ceaușescu, reprezentantul minerilor, Constantin Dobre, a prezentat problemele oamenilor din Valea Jiului: program de lucru de 6 ore; modificarea Legii nr.3/1977 în ceea ce privește pensionarea; masă caldă gratuită la intrarea în schimb; asigurarea echipamentului de protecție; aprovizionarea cu produse agro-alimentare și industriale în cantități suficiente; normalizarea aprovizionării cu butelii de aragaz, îmbunătățirea condițiilor de lucru în subteran etc. Nicolae Ceaușescu a răspuns pe loc la fiecare revendicare prezentată, hotărând, în final, înființarea unei comisii guvernamentale de analiză a revendicărilor și de soluționare a lor.³

Întrucât în nopțile de 1/2 și 2/3 august, în contextul tensionat și pe fondul consumului de băuturi alcoolice, unele persoane s-au dedat la acte de violență (rănirea unui ofițer de miliție, agresarea altor persoane – un ofițer de securitate și câțiva funcționari ai Întreprinderii Miniere), organele de Miliție și de Procuratură au efectuat cercetarea penală a faptelor persoanelor cu

² *Idem*, p.94.

³ *Ibidem*, pp.95-97.

comportament anarhic, acestea fiind judecate, iar 14 condamnate la muncă corecțională în alte unități productive. Totodată, s-au dispus măsuri de îndepărtare din Valea Jiului a minerilor cu cazier pentru infracțiuni comise cu violență. Securitatea nu s-a implicat în cercetarea penală, rezumându-se la avertizarea sau atenționarea unora dintre conducătorii grevei.⁴

În contextul acestor măsuri întreprinse de autorități, s-a lansat în străinătate zvonul că liderul minerilor, Constantin Dobre, a fost ucis de Securitate, organizația *Amnesty International* incluzând „știrea” în Raportul din 1978 privind încălcarea drepturilor omului. După decembrie 1989 avea să se devoaleze public faptul că acesta trăiește și că a fost vorba despre un zvon mincinos, lansat în contextul acțiunilor mediatice anticomuniste și antiromânești din ultimii ani ai Războiului Rece.

Greva minerilor din Valea Jiului, deși a reprezentat un protest bine organizat (35.000 de mineri au intrat în grevă, dintr-un total de 90.000) și de care regimul a trebuit să țină seama, a avut obiective mai ales economice, cu referire directă la probleme locale. Cu toate acestea, gestul minerilor de a trimite o scrisoare la postul de radio „Europa liberă” a marcat politizarea criticilor aduse de mineri regimului.⁵

- **Revolta minerilor de la Motru (19 octombrie 1981)**, a doua răbufnire a minerilor, a fost determinată, în mod special, de faptul că, prin art.8 al Decretului nr.313/17.10.1981, s-a introdus raționalizarea consumului la pâine, făină și mălai.

Primele manifestări de nemulțumire au avut loc la Mina Roșiuta, unde minerii schimbului II au refuzat să intre în mină, iar la ieșirea celor din schimbul I au decis să meargă la Comitetul local PCR, unde au strigat lozinci contestatoare. O poziție radicală au adoptat minerii de la Mina Leurda, care au blocat intrarea în incinta minei.

Minerii protestatari nu au acceptat să discute cu autoritățile locale, solicitând să vină Nicolae Ceaușescu, după precedentul din Valea Jiului. A fost trimis Emil Bobu, care se afla cu treburi la Craiova.

În cursul după-amiezii se adunaseră în fața sediului Comitetului de partid orășenesc circa 3.000-4.000 de persoane. Radicalizarea protestului a condus, în jurul orei 22⁰⁰, la ocuparea clădirii și distrugerea simbolurilor politice.

⁴ *Ibidem*, p.98.

⁵ Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, *Raport Final*, Editura Humanitas, 2007, pp.698-703.

În perioada 22-25 octombrie, au fost reținute 9 persoane, condamnate ulterior la câte 7 sau 8 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor de distrugere în dauna avutului obștesc și ultraj contra bunelor moravuri, alți 6 mineri, membri ai P.C.R., au fost puși în discuția consiliilor oamenilor muncii de la întreprinderile în care lucrau, iar asupra a 13 persoane s-a întreprins măsura avertizării de către Securitate.⁶

- **Revolta constructorilor de camioane din Brașov (15 noiembrie 1987)** a fost o acțiune spontană de protest, declanșată de comunicatul transmis muncitorilor că salariile, a căror plată se tot amâna, le vor fi diminuate cu 30% din cauza depășirii cheltuielilor de producție planificate. Conducerea Uzinei „Steagul Roșu” a refuzat să discute cu cei 200-300 de muncitori revoltați, adunați în fața clădirii administrative. Ca urmare, aceștia au plecat spre Comitetul județean de partid. Lor li s-au alăturat pe drum și alți brașoveni nemulțumiți. Protestatarii au strigat lozinci anti-regim, după care au intrat în forță în clădire, de unde au aruncat afară materiale de propagandă comunistă, cărora le-au dat foc.⁷

Pe timpul marșului spre centru, forțele de ordine au intervenit pentru dispersarea protestatarilor, însă fără succes. Ulterior, au procedat la înconjurarea și izolarea zonei. Pe 15 noiembrie și în zilele următoare au fost reținute 250-300 de persoane. În urma anchetei, 61 de participanți la acțiune au fost condamnați pentru „fapte de huliganism” și „gravă încălcare a normelor de conduită socială”.⁸

Cazul de la Brașov a reprezentat o tentativă serioasă de revoltă populară. Nici de această dată, Nicolae Ceaușescu nu a fost dispus să analizeze cauzele economico-sociale și chiar politice ale izbucnirii anarhice a muncitorilor brașoveni, ordonând Securității să identifice agenții străini care ar fi pregătit revolta.

Întrucât factorii politici locali, care fuseseră informați din timp cu privire la degradarea stării de spirit și exprimarea tot mai deschisă a nemulțumirilor în mediile muncitorești, au încercat să-l dezinformeze pe Ceaușescu, în sensul că nu ar fi primit semnalele necesare de la Securitate,

⁶ Caietele CNSAS, Anul III, nr.1(5), 2010, Raluca Nicoleta Spiridon, *Revolta minerilor de la Motru din 19 octombrie 1981*, pp.184-187.

⁷ Comisia prezidențială..., *Op. cit.*, pp.708-709.

⁸ Ana-Maria Cătănuș, *Vocația libertății. Forme de disidență în România anilor 1970-1980*, I.N.S.T., București, 2014, pp.19-20.

generalul Iulian Vlad a decis îmbunătățirea sistemului informațional prin prezentarea sistematică a stărilor de spirit și a nemulțumirilor la nivelul conducerii superioare de partid și de stat.

Chiar dacă au fost izbucniri spontane, revoltele minerilor din Valea Jiului și de la Motru, precum și cea a muncitorilor brașoveni au constituit semnale clare că muncitorimea era dispusă să se lepede de ideologii, dacă dictatura instaurată și exercitată în numele său nu îi mai era benefică în plan material.

Cu toate acestea, **mișcările greviste din România nu au avut, nici pe departe, numărul, consistența organizatorică și amploarea celor din Polonia**, cauzele fiind multiple și complexe. Pe de altă parte, regimul Ceaușescu a reușit să limiteze efectele acestor răbufniri, fie rezolvând solicitările muncitorilor, fie pedepsindu-i pe cei care au participat la ele. Pe de altă parte, celelalte categorii sociale, în special intelectualii, au privit de la distanță evoluția evenimentelor, refuzând să se solidarizeze cu muncitorii.⁹

O altă cauză a reprezentat-o faptul că sindicatele erau blocate de persoane promovate pe criterii politice, iar lideri carismatici și cu influență, care să încerce scoaterea acestora de sub influența PCR, nu s-au relevat.

În acest context, se impune menționat faptul că ploieșteanul **Vasile Paraschiv**, care s-a situat pe o poziție contestatară începând din anul 1968, când și-a dat demisia din PCR, **a fost primul din România care a făcut un demers concret în vederea scoaterii sindicatelor de sub controlul partidului**. La începutul anului 1971, când Nicolae Ceaușescu anunța că se va organiza Congresul Sindicatelor, Vasile Paraschiv – pe atunci muncitor la o întreprindere din Otopeni – a trimis la CC al PCR și la UGSR o scrisoare conținând și propuneri de reformare a activității sindicatelor.¹⁰

Câteva cuvinte și despre **organizația intitulată „Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România” (SLOMR)**, a cărei constituire a fost anunțată de Radio „Europa liberă” la 3 martie 1979. La începutul anului respectiv, preotul Gheorghe Calciu-Dumitreasa, fost condamnat politic în anul 1949 pentru antecedentele sale legionare, a hotărât, împreună cu medicul Ionel Cană și contabilul Gheorghe Brașoveanu, înființarea unui grup protestatar denumit *„Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România”*, care să-și propună: *„atragera cât mai multor persoane cu sprijinul postului de radio*

⁹ *Ibidem*, p.18.

¹⁰ Ilarion Titu, Vasile Paraschiv – *„Portretul suferinței”*, Jurnalul Național – Ediție de colecție, 5 martie 2007.

*«Europa liberă», pentru a desfășura acțiuni protestatare; transmiterea de informații în Occident referitoare la realitățile social-politice din România, crearea unei atmosfere ostile regimului”.*¹¹

În februarie 1979, Gheorghe Calciu-Dumitreasa i-a cerut lui Ionel Cană să redacteze o declarație-program de constituire a SLOMR și au întocmit împreună o listă cuprinzând 20 de „membri-fondatori” ai grupării – Ionel Cană, Gheorghe Brașoveanu, trei alte persoane reale care nu aveau cunoștință despre acțiune și 15 nume fictive. Gheorghe Calciu-Dumitreasa le-a garantat lui Cană și Brașoveanu că difuzarea declarației-program și a listei „membrilor-fondatori” ai SLOMR nu va avea consecințe punitive deoarece vor fi sprijiniți de organizații din străinătate.

De menționat că Ionel Cană suferea de o boală incurabilă, fiind puternic marcat psihic din acest motiv, iar Gheorghe Brașoveanu, preocupat de promovarea unei doctrine religioase proprii, fusese pensionat medical pentru afecțiuni psihice.

La 27 februarie 1979, Gheorghe Calciu-Dumitreasa s-a întâlnit, într-o locuință din București, cu un corespondent de presă străin, căruia i-a înmănat documentele de constituire a SLOMR, al căror conținut a fost mediatizat de Radio „Europa liberă” la 3 martie. Începând de a doua zi, Gheorghe Brașoveanu, prezentat ca vicepreședinte, a fost abordat telefonic la domiciliul său de diferite persoane care îi solicitau să fie înscrise în SLOMR. În total, au fost exprimate circa 150-200 de cereri de adeziune.¹²

La 10 martie, cei trei inițiatori au fost arestați, fiind judecați și condamnați pentru săvârșirea infracțiunii de complot, la 10 ani Gheorghe Calciu-Dumitreasa, la 5 ani Ionel Cană și la 3 ani Gheorghe Brașoveanu.

SLOMR a fost conceput ca un organism atipic, Gheorghe Calciu-Dumitreasa mizând pe faptul că esențială era anunțarea publică a creării acestuia, aderenții urmând să apară ulterior.

În anii '80 s-au mai înregistrat și alte încercări de creare a unor „sindicate”, însă acestea nu au reușit să capteze atenția și mai ales susținerea publică. Astfel, în 1981 au fost difuzate în București manifeste în numele unui așa-zis sindicat „Unirea”. De asemenea, în luna mai 1988, șapte foști deținuți

¹¹ SRI, *Cartea Albă a Securității*, vol.4, *Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România*, p.106, conform Arhivei SRI, Fond „D”, dosar 10.818, vol.6, F.18-19.

¹² *Ibidem*, pp.107-108.

de la Penitenciarul Aiud, printre care fizicianul Radu Filipescu, au anunțat crearea **sindicatului „Libertatea”**, care s-a relevat, îndeosebi, prin lista de revendicări trimisă Conferinței pentru Securitate Europeană de la Viena, la 17 mai 1988, între care figurau libertatea de organizare pentru grupuri independente, libertatea cuvântului, alegeri libere, desființarea cenzurii, accesul liber la informație.¹³

Efectiv, în țara noastră nu a funcționat în anii 1970-1980 niciun sindicat independent al muncitorilor, care să dea o anume coerență și direcționare eforturilor pentru apărarea și promovarea drepturilor specifice ale muncitorilor.

În contextul prezentat, în perioada respectivă s-au produs și numeroase **acțiuni contestatare și de protest individuale** ale unor persoane din această categorie, într-o gamă diversă de modalități de manifestare. Acestea au fost atât clandestine, cât și deschise și s-au materializat, îndeosebi, în confecționarea și difuzarea de înscrisuri anonime cu conținut anti-regim, în acțiuni de protest public, în trecerea ilegală a frontierei.

Spre exemplificare, voi prezenta câteva acțiuni de acest gen, care s-au relevat prin ingeniozitate, temeritate și chiar spirit de sacrificiu.

- **Tipograful-zețar Valentin Hurduc din Otopeni, angajat al Combinatului Poligrafic „Casa Scânteii”**, a tipărit clandestin și a difuzat în diverse zone din Capitală o publicație-manifest în perioada aprilie 1987-decembrie 1989. Pentru tipărirea acesteia, a confecționat o presă artizanală din piese adunate sau adaptate. În scopul distribuirii manifestelor în siguranță și deplin anonim, a imaginat un dispozitiv ingenios pe care l-a folosit pentru împrăștierea manifestelor în locuri aglomerate (manifestele erau făcute sul și introduse într-un tub, care era propulsat în aer de o încărcătură cu carbid, a cărui deplasare era blocată la câțiva metri de o sfoară, producându-se astfel împrăștierea acestora).

Pentru a conferi manifestelor tenta unei publicații clandestine, le-a dat acestora denumirea „Luneta”, cu mențiunea că este o publicație-manifest editată de „Frontul Democrat Român”, organizație inexistentă. Publicația-manifest reprezenta un înscris tipografic de o jumătate de coală A4, realizat pe o hârtie tipografică foarte subțire. Prima difuzare a avut loc în ziua de 28 aprilie 1978, în total fiind tipărite și distribuite 11 numere ale acestei publicații-manifest, cu un total de câteva mii de exemplare.

¹³ Ana-Maria Cătănuș, *Op. cit.*, pp.232-233.

De menționat că, deși această activitate clandestină a durat o perioadă lungă de timp și a presupus implicarea mai multor persoane (Valentin Hurduc indică 14 colaboratori!), Securitatea nu a reușit să-i descopere pe autori, cu toate că a mobilizat importante mijloace și forțe informativ-operative.

Este surprinzător acest lucru, cu atât mai mult cu cât Valentin Hurduc afirmă că el, împreună cu persoane din grupul său, ar fi autorii și ai altor două acțiuni de sfidare a regimului Ceaușescu, respectiv incendiarea machetei din placaj a „Arcului de Triumf” de la intrarea în Complexul Expozițional – azi Romexpo (10 aprilie 1987) și a unor cauciucuri amplasate la baza statuii lui V.I. Lenin din fața „Casei Scânteii”. Cei care s-au ocupat de cazul „Petarda” din cadrul Securității aveau în vedere o posibilă implicare externă în organizarea și materializarea acestor acțiuni, având în vedere că manifestele erau tipărite pe o hârtie specială importată din URSS, implicarea unui diplomat maghiar într-una din difuzări, la 14 noiembrie 1988 (Valentin Hurduc susține că el a pus, la o staționare la stop, un pachet de manifeste pe portbagajul autoturismului diplomatului) și altele.¹⁴

- **Dumitru Iuga, tehnician electronist la Televiziunea Română**, sub impresia apariției sindicatului polonez „Solidaritatea”, a preconizat înființarea în țara noastră a unei organizații similare intitulată „*Mișcarea pentru libertate și dreptate socială din România*”. În acest scop, a redactat „platforma-program” a acestei organizații, al cărei obiectiv urma să fie crearea unei mișcări de masă care să acționeze pentru răsturnarea regimului Ceaușescu. În arsenalul de mijloace și modalități de acțiune era prevăzută și folosirea armamentului din dotarea gărzilor patriotice.

Pentru punerea în aplicare a ideii sale, Dumitru Iuga a trecut la punctarea și contactarea unor persoane considerate pretabile să se angreneze în acțiunea preconizată. Până în momentul în care Securitatea a fost sesizată despre demersurile lui Iuga, acesta reușise să abordeze problema constituirii grupării respective cu 53 de persoane din diverse domenii, îndeosebi cu profil tehnic, între care 13 tehnicieni și ingineri din TVR, multe dintre acestea dându-și acordul.

După descoperirea și documentarea acestei activități subversive, pentru a nu face publicitate acțiunii și a nu da idei și altora, factorii politici au decis să fie tras la răspundere penală doar inițiatorul, Dumitru Iuga fiind judecat și

¹⁴ Detalii în *Șah-mat la președinte. Acțiunea PETARDA*, broșură editată de Primăria orașului Otopeni și Constantin Corneanu, *Victorie însângărată. Decembrie 1989*, Editura Cetatea de Scaun, 2014, pp.370-373.

condamnat la 12 ani închisoare pentru tentativă de complot, din care a executat jumătate. Dintre celelalte persoane, doar șase, care lucrau la Televiziune, au fost avertizate de Securitate.

Cu toate că acțiunea lui Dumitru Iuga a fost temerară și unică în felul ei, aceasta nu s-a bucurat de susținere consistentă din străinătate, iar ulterior s-a vorbit puțin despre ea, deoarece nu a purtat o pecete externă.¹⁵

- **Liviu Babeș, electrician la Trustul de prefabricate Brașov**, și-a dat foc, în ziua de 2 martie 1989, pe pârtia Bradu din Poiana Brașov, în semn de protest față de „teroarea instaurată după revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov”. Pornind pe schiuri la vale, curenții de aer l-au transformat într-o torță vie. Până a se prăbuși, a fluturat o bucată de carton pe care era scris: „*Stop Murder. Brașov = Auschwitz*”.¹⁶

La doar câteva ore, „Radio Europa liberă” a mediatizat momentul, comentând că Liviu Babeș s-a jertfit pentru libertate.

Nu pot încheia exemplificările de acțiuni contestatar-protestatare individuale fără să mai scriu câteva rânduri despre **Vasile Paraschiv**, considerat de mulți analiști o emblemă a luptei pentru drepturile muncitorilor. După episodul din 1971, deja relatat, el a început să trimită scrisori la Radio „Europa liberă” și a aderat la acțiunea inițiată de Paul Goma în februarie 1977 pentru apărarea drepturilor omului în România. A trimis o scrisoare pe adresa CSCE de la Belgrad, care, ajungând la Paris, i-a asigurat notorietate și sprijin internațional. Permițându-i-se plecarea temporară în Franța, la invitația Comitetului pentru apărarea drepturilor omului din Paris, el a prezentat situația grea a muncitorilor români și s-a supus voluntar unei expertize medicale menite să infirme diagnosticul pus în România, potrivit căruia suferea de psihoză revendicativă delirantă.

Revenit în țară, la 8 martie 1979, Vasile Paraschiv a citit în cadrul unei ședințe de sindicat de la Fabrica de Prototipuri și Proiectare Tehnologică din Ploiești declarația de constituire a SLOMR, al cărei text îl preluase de la „Europa liberă”. Pentru aceste activități, cât și pentru altele, Vasile Paraschiv a

¹⁵ A se vedea și <http://1989.jurnalul.ro/?section=articol&screen=print&id=512139>.

¹⁶ MI/DSS – *Notă nr.0082380/2 august 1989 referitoare la activitatea postului de Radio “Europa Liberă”, apud SECURITATEA-Structuri/Cadre, Obiective și Metode, Vol.2, 1967-1989*, Editura Enciclopedică, București, 2006, p.744.

fost supus unui control informativ sever de către Securitate, în scopul limitării contactelor cu ziariști străini.¹⁷

Acțiunile contestatare și de protest ale muncitorilor față de regimul Ceaușescu, puține și fără o amploare deosebită, **au reprezentat totuși un indicator relevant al pierderii treptate a sprijinului popular de către Nicolae Ceaușescu.** De menționat că instituțiile de forță l-au abandonat complet pe Nicolae Ceaușescu în momentul în care, în dimineața de 22 decembrie 1989, s-au pus în mișcare spre centrul Capitalei coloanele de muncitori de la principalele platforme industriale.

b) Tărănimea

Tărănimea a reprezentat categoria cea mai defavorizată în regimul comunist. Spoliată de pământ și mijloacele de producție, cu rezerve sau chiar forțată a acceptat să participe la experimentul colectivist. Cât timp statul a susținut financiar crearea/dezvoltarea/modernizarea parcului de utilaje agricole, a investit în îmbunătățiri funciare (irigații etc.), îngrășăminte, insecticide ș.a., lucrurile păreau să aibă perspectivă.

Pe parcurs însă prioritățile s-au schimbat, agricultura a fost din ce în ce mai slab finanțată și, ca urmare, mai puțin productivă. Veniturile cooperativelor s-au micșorat treptat-treptat, aceștia sărăcind încet, dar constant.

La acestea s-au adăugat unele măsuri luate în contextul invocatei sistematizări rurale, care au mai rupt ceva din sufletul țăranilor. Am în vedere, în primul rând, amputarea/limitarea suprafeței de teren din spatele caselor, pentru introducerea lor în circuitul agricol. Or, tocmai aici erau sprijinul și speranța țăranilor, respectiv grădina de legume, o bucată de vie și niște pomi fructiferi.

Nemulțumirile țărănimii, în creștere în anii '980, nu au generat reacții semnificative față de regim, care să depășească nivelul de exprimare a unor opinii negative la adresa anumitor măsuri de ordin politic vizând viața de la țară. În rândul tineretului care nu-și găsea locuri de muncă convenabile în mediul urban, s-a accentuat tendința de plecare ilegală în străinătate.

Cu toate acestea, **potențialul de nemulțumire al țărănimii a fost asimilat în bună măsură de celelalte categorii sociale,** deoarece mulți proveneau de la țară sau aveau pe cineva apropiat acolo.

¹⁷ A se vedea și Ana-Maria Cătănuș, *Op.cit.*, p.115 și Constantin Corneanu, *Op. cit.*, p.307.

c) Intelectualitatea

În primii ani după instaurarea comunismului în România nu s-au înregistrat acte de opoziție deschisă din partea intelectualilor față de politica regimului, ci mai mult un refuz al colaborării cu regimul din partea unora dintre ei, destul de puțini în perioada stalinistă. Pe de altă parte, un număr important de intelectuali s-au pus în slujba regimului democrat popular.¹⁸

Politica regimului Gheorghiu-Dej față de intelectuali – recompense pentru acceptarea colaborării ori represiune pentru refuzul acesteia – a încurajat dezvoltarea unui comportament ambivalent din partea intelectualilor, care s-a menținut și în epoca Ceaușescu. Din acest considerent, **numărul celor care s-au opus direct regimului sau au denunțat abuzurile acestuia a fost destul de mic.**¹⁹ Manifestarea deschisă a opiniilor critice la adresa sistemului politic și a guvernanților implica riscuri de ordin penal, social și profesional, riscuri pe care mulți intelectuali nu și le-au asumat. **Au existat însă și cazuri de persoane din această categorie care s-au exprimat deschis împotriva regimului politic.** Aceste proteste au fost, în anii '80, individuale, demonstrând astfel imposibilitatea coagulării unor grupări disidente.²⁰

Înainte de a trece la **cele mai semnificative acțiuni contestatare și/sau protestatare față de regimul Ceaușescu ale unor intelectuali**, doresc să fac trei precizări. Prima, sintagma „intelectuali” o abordez în sens larg, incluzând pe toți absolvenții de studii superioare. A doua, în cele ce urmează nu se vor regăsi și oameni de artă și cultură, activitățile lor de opoziție urmând să fie analizate detaliat în capitolele următoare. A treia, acțiunile contestatare și/sau de protest le voi prezenta în ordine cronologică și nu a consistenței lor.

- **Nicu Stăncescu, doctor în hidrotehnică**, a adresat, începând din anul 1972, mai multe proteste organelor centrale ale PCR și ale statului, el fiind unul dintre primii care au formulat necesitatea unei alternative la centralismul dictatorial românesc. Unele dintre aceste scrisori deschise au fost citite la „Radio Europa liberă”. În martie 1987, ca urmare a unei scrisori trimise lui Nicolae Ceaușescu și a unei tentative de a-i înmâna o scrisoare lui Mihail Gorbaciov cu prilejul vizitei la

¹⁸ Ana-Maria Cătănuș, *Op.cit.*, p.15-16.

¹⁹ *Ibidem*, p.18.

²⁰ Liviu Țăranu, *Securitatea și intelectualii în România anilor '80*, Editura Cetatea de Scaun, 2013, p.13.

București, a fost reținut, întocmindu-i-se dosar penal pentru instigare la revoltă. Până la 22 decembrie 1989, a fost reținut și anchetat în mai multe rânduri.²¹

- **Medicul psihiatru Ion Vianu, șef de lucrări la Institutul de Medicină și Farmacie București**, a aderat la acțiunea lui Paul Goma în februarie 1977, semnând Scrisoarea adresată Conferinței CSCE de la Belgrad pe tema drepturilor omului, prilej cu care i-a înmănat acestuia o scrisoare cu conținut ostil la adresa regimului Ceaușescu, manifestându-și, totodată, intenția de a pleca definitiv în Occident.

Ca urmare, a fost pus în discuția colectivului de la locul de muncă, în fața căruia s-a situat pe aceeași poziție. O zi mai târziu, a fost începută urmărirea penală asupra sa pentru defăimarea autorității de stat. Pe fondul presiunii mediatice din exterior, în toamna aceluiași an i s-a aprobat plecarea definitivă în străinătate, unde avea să facă declarații și comentarii pe tema folosirii în România a psihiatriei ca instrument de neutralizare a opozanților politici. Tema era extrem de delicată și cu impact negativ deosebit. Ulterior, nici el, nici altcineva nu a susținut afirmația cu cazuistică, cele câteva întâmplări cu Vasile Paraschiv nefiind suficiente în acest sens.

- **Istoricul Vlad Georgescu, cercetător la Institutul de Studii Sud-Est Europene (ISSEE) din București**, a redactat, la începutul anului 1977, un program al unei mișcări disidente din România, care oferea un posibil fundament programatic pentru orice demers disident. Documentul atrăgea atenția că prevederile unor articole din Constituție, cu precădere cele care garantau drepturile cetățenilor, erau fie aplicate selectiv, fie încălcate grav.

La 28 martie 1977, Vlad Georgescu a transmis textul ambasadorului american Harry Barnes jr. pentru a-l trimite în străinătate spre difuzare, împreună cu alte două materiale scrise tot de el. A doua zi, Vlad Georgescu a fost arestat sub acuzația de trădare prin transmitere de secrete. A fost eliberat la 25 mai 1977 și i s-a permis să-și reia activitatea la ISSEE.

În 1979 a plecat în SUA cu o bursă „Woodrow Wilson”, după nenumărate intervenții în favoarea sa din partea unor personalități americane. De aici a ajuns la Radio „Europa liberă”, unde a fost numit director al Secției române.²²

- **Matematicianul Mihai Botez, conferențiar la Universitatea București, director al Centrului Internațional de Metodologie a Studiilor**

²¹ Constantin Corneanu, *Op. cit.*, p.345, conform *Caietele Revoluției*, nr.1/20, 2009, p.68.

²² Ana-Maria Cătănuș, *Op. cit.*, pp.104-111 și Constantin Corneanu, *Op. cit.*, p.306.

asupra Viitorului și Dezvoltării, întors în țară după un stagiu de specializare efectuat în SUA în anul 1976, a început să exploreze, alături de Vlad Georgescu, modalitățile de activare a „masei tăcute a intelectualilor români”. În acest scop, cei doi au preconizat crearea unei universități volante după modelul polonez, care să organizeze cursuri și conferințe pe subiecte sensibile ce nu erau abordate oficial. Proiectul nu s-a materializat, întrucât niciuna dintre personalitățile științifice contactate nu a acceptat să se implice într-o activitate clandestină.

În anul 1978, împreună cu soția sa, arhitecta Mariana Celac, a semnat „programul unei mișcări pentru sprijinirea democrației”, conceput de Vlad Georgescu. Apoi, Mihai Botez a redactat un memoriu pe care l-a trimis postului de radio „Europa liberă”, difuzat în primăvara anului 1979, în conținutul căruia atrăgea atenția conducerii României asupra fenomenelor negative care să făceau simțite în economie.

În perioada 1979-1987, Mihai Botez a adresat conducerii de partid și de stat numeroase memorii prin care semnală că unele decizii strategice economico-sociale erau greșite și aveau consecințe catastrofale pentru națiunea română.

Rolul esențial în propagarea discursului critic al lui Mihai Botez a revenit „Europei libere”, care a preluat ideile sale și le-a făcut cunoscute în țară prin intermediul comentariilor difuzate. Informațiile, memoriile, apelurile acestuia în favoarea altor opozanți ai regimului erau transmise lui Vlad Georgescu prin intermediul unor diplomați sau al altor străini veniți în România.

În acest context, în anul 1984, Mihai Botez a demisionat din PCR, motivându-și decizia prin faptul că i-a fost înșelată încrederea „în capacitatea PCR de a înțelege existența obiectivă a unor păreri deosebite de cele ce devin linie oficială și de a căror calitate se îndoiește”.

La sfârșitul anului 1987, Mihai Botez a plecat în S.U.A. pentru a onora o bursă oferită de același Centru „Woodrow Wilson” și a solicitat azil politic.²³

În strânsă legătură cu poziția lui Mihai Botez, s-a relevat și atitudinea contestatară a **arhitectei Mariana Celac – angajată la Institutul de Proiectare București**, care i-a fost soție o perioadă de timp. În anii '80, Mariana Celac a trimis, neoficial, în Occident planurile de sistematizare a Bucureștiului pentru a sensibiliza opinia publică occidentală cu problematica distrugerii unor obiective ale patrimoniului istoric și cultural. În septembrie 1987, cu prilejul unei călătorii în străinătate, a acordat un interviu postului de

²³ *Ibidem*, pp.149-166 și *Ibidem*, pp.311-312.

televiziune *France 3*, în care a abordat critic aspecte privind politica regimului în domeniul urbanistic și referitoare la represiunea din România.²⁴

- **Ziaristul Victor Frunză, conferențiar universitar la Academia „Ștefan Gheorghiu”,** pe timpul unei deplasări la Paris efectuată în vara anului 1978, a înmânat unor ziașiști ai Agenției „Reuter” o scrisoare adresată conducerii superioare de partid și de stat cu conținut ostil la adresa regimului Ceaușescu, care a fost publicată, în rezumat, de ziarul german „Frankfurter Allgemeine Zeitung” și difuzată integral de „Europa liberă” în mai multe emisiuni, între 4 și 11 septembrie.

Cu același prilej a fost cooptat ca membru al „Comitetului intelectualilor pentru o Europă a libertăților”, cu sediul la Paris, unde a depus o declarație scrisă în care menționa că revine în țară convins de justetea celor afirmate în scrisoare și că orice retractare ulterioară nu-i aparține.

După reîntoarcerea în țară, organele de partid au discutat cu el, încercând influențarea sa. Întrucât s-a menținut pe poziție contestatară, la 15 octombrie s-a hotărât excluderea sa din partid și desfacerea contractului de muncă. În urma presiunilor din exterior, i-a fost aprobată plecarea definitivă în Franța, împreună cu soția, unde a continuat să adopte public o atitudine critică la adresa regimului din țară.²⁵

- **Alexandru Melian, lector universitar la Universitatea București,** a redactat și expediat, în anii '80, scrisori și manifeste anonime cu conținut critic la adresa regimului, pe adresele unor fabrici, publicații și reprezentanțe diplomatice (S.U.A., R.F.G. și Austria). La 7 august 1982 a aruncat manifeste cu conținut similar de la etajul 4 al magazinului „Cocor”. În vara anului 1989, a trimis la „Europa liberă” două scrisori adresate românilor, atribuite „Frontului Salvării Naționale”, prin care cerea, printre altele, împotrivirea față de clanul Ceaușescu cu ocazia celui de-al XIV-lea Congres al PCR, al căror conținut a fost difuzat la 27 și 29 august. A fost identificat ca autor al acestor scrisori abia pe 4 octombrie 1989, dar nu s-a trecut la arestarea și anchetarea sa, preferându-se monitorizarea informativă pentru a se clarifica existența sau inexistența „Frontului Salvării Naționale”.²⁶

- **Doina Cornea, asistent universitar la Facultatea de Filologie a Universității din Cluj,** a întocmit și expediat în Occident, în anul 1982, un text

²⁴ *Ibidem*, p.150.

²⁵ M.I./D.S.S. – *Notă privind pe Victor Frunză din 27 octombrie 1978*, apud SRI, *Cartea Albă a Securității – Istorie literare și artistice*, doc 134.

²⁶ Constantin Corneanu, *Op. cit.*, pp.346-347.

intitulat „*Scrisoarea celor care nu au încetat să gândească*”, difuzată de Radio „Europa liberă” în toamna aceluiași an, în conținutul căreia aborda problema dificultăților cu care se confrunta societatea românească. Textul a fost trimis în străinătate prin intermediul fiicei sale Ariadna Combes, care refuzase revenirea în țară din Franța în anul 1976, unde plecase cu o bursă.

Urmare acestei acțiuni, Doina Cornea a fost cercetată informativ de către Securitate, iar în ianuarie 1983 a fost pusă în discuția colectivului de muncă, după care conducerea universității i-a desfăcut contractul de muncă.

Ulterior, Doina Cornea a redactat și trimis la Radio „Europa liberă”, instituțiilor statului român, redacțiilor marilor ziare din țară, președintelui Nicolae Ceaușescu, zeci de materiale în care pleda pentru valorile morale, spirituale, filozofice, dar și texte în care lua poziție vizavi de subiecte precum necesitatea unor reforme profunde la nivelul învățământului, problema sistematizării satelor, statutul minorităților naționale, situația credincioșilor greco-catolici.

În cronologia opoziției Doinei Cornea se pot distinge două etape: una în care predomină textele de factură morală, filozofică și a doua în care preponderente au fost textele cu tentă politică.

Opoziția Doinei Cornea a inclus și o serie de gesturi concrete, precum răspândirea de manifeste, solidarizarea cu anumite grupuri profesionale (muncitori, scriitori) sau cu alți opozanți. La 18 noiembrie 1987, după greva muncitorilor brașoveni, împreună cu fiul său, Leontin Iuhas, a confecționat 160 de manifeste de solidarizare cu greviștii, pe care le-au răspândit în Cluj. Ambii au fost arestați a doua zi, împotriva lor începându-se urmărirea penală. Au fost anchetați timp de cinci săptămâni, după care a fost revocată măsura arestării preventive, ca urmare a memoriilor făcute de familie, dar și datorită campaniei în favoarea lor declanșată în Occident.

Până în decembrie 1989, Doina Cornea a fost supravegheată strict de către Securitate, în ultima perioadă cu blocarea posibilităților de a fi contactată de străini și alți opozanți.²⁷

- **Inginerul Radu Filipescu, angajat la Întreprinderea de Automatică București**, a confecționat, la sfârșitul anului 1982, o matriță cu care a tipărit în jur de 11.000 de manifeste, pe care, împreună cu un colaborator, Negru Radu Eugen, le-a răspândit, în prima jumătate a anului 1983, în blocuri din mai multe cartiere din Capitală. Manifestele au fost tipărite în propria locuință și invitau locuitorii orașului, „a celor care doresc înlocuirea conducerii

²⁷ Ana-Maria Cătănuș, *Op. cit.*, pp.172-177.

Ceaușescu”, ca la 30 ianuarie și apoi la 15 mai 1983 să iasă la plimbare într-un anumit interval orar și astfel să-și manifeste dezacordul față de cum este condusă țara. De asemenea, se cerea ca, după aceste date, plimbările să fie reluate din două în două săptămâni. Acțiunea a fost stopată la 7 mai 1983, când Radu Filipescu a fost arestat, fiind prins în flagrant de difuzare. A fost exclus din PCR, apoi judecat și condamnat la 10 ani închisoare pentru propagandă împotriva orânduirii socialiste.

În 1986, după 3 ani de detenție, a fost eliberat din închisoare, în urma unei campanii internaționale susținute de Radio „Europa liberă”, presa scrisă internațională și organizația „*Amnesty International*”, care îl declarase deținutul anului în 1984.

În libertate, a transmis către organizațiile pentru apărarea drepturilor omului din Occident date despre alți deținuți politici rămași în închisoarea de la Aiud, în scopul obținerii eliberării și a acestora.

În octombrie 1987, Radu Filipescu a confecționat, din nou, manifeste prin care propunea organizarea unui referendum într-o manieră particulară: susținătorii lui Nicolae Ceaușescu să se adune într-o piață, iar opozanții în alta. A răspândit manifestele și a informat „Europa liberă”. Arestarea a survenit la 12 decembrie, însă a fost eliberat după 10 zile, întrucât în urma unei convorbiri telefonice avute de tatăl său, medicul Zorel Filipescu, cu Mihnea Berindei de la Paris, a fost declanșată în străinătate o acțiune mediatică puternică în susținerea sa. După cum am mai scris, în mai 1988 Radu Filipescu a încercat, împreună cu alți deținuți politici, să înființeze sindicatul „Libertatea”, demers care nu a reușit să se extindă în rândul populației.²⁸

- Geofizicianul Gabriel Andreescu, cercetător la Institutul Național de Meteorologie și Hidrologie, începând din anul 1983 a transmis clandestin în străinătate, inclusiv postului de radio „Europa liberă”, informații privitoare la violarea drepturilor omului din țara noastră, precum și texte și studii cu conținut critic la adresa regimului. Surprins în momentul în care încerca să transmită asemenea texte prin intermediul unei reprezentanțe diplomatice străine, la 24 decembrie 1987 a fost reținut și s-a început urmărirea penală împotriva sa pentru trădare prin transmitere de secrete, însă a fost cercetat în stare de libertate ca urmare a protestelor declanșate în Occident.

A continuat să scrie și să transmită în străinătate scrisori de protest până la căderea regimului Ceaușescu.

²⁸ *Ibidem*, pp.231-233, Constantin Corneanu, *Op. cit.*, pp.310-311 și Comisia Prezidențială..., *Op. cit.*, p.727.

Neprimind viză pentru participarea la o conferință organizată în vara anului 1988 la Cracovia de sindicatul „Solidaritatea”, la care fuseseră invitați și alți opozanți din România, a reușit să transmită organizatorilor o „scrisoare deschisă” în care făcea referiri la nevoia de sprijin comun între grupurile pentru drepturile omului din țările din Europa Centrală și de Sud, accentuând nevoia unei strategii de schimbare socială pe termen lung pentru a genera presiune de jos pentru lărgirea reformelor.

În urma transmiterii și difuzării acestei scrisori, a fost convocat la Miliție, cerându-i-se să renunțe la aceste activități. La 30 mai 1989, Gabriel Andreescu a declarat greva foamei pentru a atrage atenția Reuniunii CSCE de la Paris, care tocmai urma, asupra represiunii din România. Pentru a evita alte gesturi contestate și contactele cu străinii, în toamna anului 1989 autoritățile au decis ca acesta să fie mutat cu domiciliul la Buzău.²⁹

- **Istoricul Dinu C. Giurescu, profesor universitar la Facultatea de Istorie din București**, a redactat, în perioada anilor 1979-1985, mai multe articole publicate în presă, dar și memorii adresate organelor de stat referitoare la demolările preconizate în contextul sistematizării unor zone istorice ale Bucureștiului. În decembrie 1984, împreună cu prof. arhitect Grigore Ionescu și prof. Răzvan Theodorescu, a redactat un memoriu adresat lui Petru Enache, secretar al CC al PCR pe probleme de propagandă, solicitând oprirea demolării ansamblului Văcărești.

În lipsa oricărui răspuns încurajator, a fost depus la CC al PCR un memoriu privind situația la zi a ansamblurilor Mihai Vodă și Văcărești, semnat de Grigore Ionescu, Dionisie Pippidi, Vasile Drăguț, Dinu C. Giurescu, Radu Popa, Răzvan Theodorescu, Aurelian Trișcă.

Muțenia autorităților a făcut ca următoarele memorii adresate autorităților pe această temă să fie trimise și la Radio „Europa liberă”, însă doar unul dintre ele a fost difuzat pe post (de Vlad Georgescu).³⁰

- **Prof. univ. col. (r) Dumitru Mazilu**, în timp ce era **consilier diplomatic și raportor al ONU pentru drepturile omului și tineretului**, a redactat și trimis la ONU, la 10 iulie 1989, un raport privind drepturile omului în lume și în România, considerat ca unul dintre cele mai dure atacuri venite din interiorul țării la adresa politicii și personalității lui Nicolae Ceaușescu.

Raportul a fost publicat la 18 august 1989 de către Subcomisia Națiunilor Unite pentru Prevenirea Discriminărilor și Protecția Minorităților.³¹

²⁹ *Ibidem*, pp.151-152, *Ibidem*, pp.309-310 și *Ibidem*, p.727.

³⁰ *Ibidem*, p.151.

- **Ziaristul Petre Mihai Băcanu, redactor la cotidianul „România liberă”, împreună cu jurnaliștii Mihai Creangă, Anton Uncu și Ștefan Niculescu-Maier**, a încercat la începutul anului 1989 să tipărească un ziar clandestin, cu denumirea „România” – organ de presă al „*Alianței Naționale «R»*”, prin care să demaște abuzurile regimului Ceaușescu. În acest scop, au improvisat un tipar orizontal, cu componente sustrase de unii complici de la Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”, de unde au procurat ilegal litere, cerneală, hârtie tipografică etc.

Primul număr al ziarului samizdat era programat să apară în ziua de 26 ianuarie 1989, de ziua lui Nicolae Ceaușescu, și urma să cuprindă un editorial în care Băcanu își arăta atașamentul față de *glasnosti*, afirmându-și, totodată, dorința de „reformă în locul administrației birocratice și cinice”, un articol scris de Uncu în care era criticat regimul, o poezie a lui Creangă, un material al lui Niculescu-Maier și un articol despre tiranie și demagogie publicat de Mihai Eminescu.

După efectuarea unor probe a fost tras un șpalt al primei pagini a ziarului. Acțiunea a fost stopată de intervenția Securității, care, în noaptea de 24/25 ianuarie, l-a surprins în flagrant și l-a arestat pe Petre Mihai Băcanu când se deplasa spre garsoniera unde era amplasată presa artizanală, aparținând unei relații personale. Băcanu intrase în vizorul Securității deoarece se afla în relații cu Vladimir Volodin, corespondent la București al agenției sovietice de presă „Novosti”, urmărit de Contraspionajul anti-KGB deoarece crease o rețea în țara noastră pentru subminarea regimului Ceaușescu.³²

A doua zi au fost arestați și Mihai Creangă, Anton Uncu, Ștefan Niculescu-Maier, precum și alte persoane implicate în acțiune. A urmat ancheta pentru clarificarea tuturor aspectelor privind scopul acțiunii, inițiatori, participanți, sprijinitori, rezultând cu prisosință rolul lui Vladimir Volodin în stimularea inițiativei lui Băcanu. În ce-l privește pe Petre Mihai Băcanu s-a hotărât începerea urmăririi penale pentru o infracțiune de drept comun, iar ceilalți trei ziariști au fost puși în libertate în luna aprilie și mutați cu locul de muncă și reședința în alte localități.

Am detaliat această acțiune subversivă deoarece în presa post-decembristă au apărut serioase distorsionări și exagerări privind amploarea și materializarea ei. Despre „Alianța R” s-a afirmat că număra vreo 5.000 de

³¹ Constantin Corneanu, *Op. cit.*, pp.319-320.

³² Aurel I. Rogoian, *1989 dintr-o iarnă în alta... România în resorturile secrete ale istoriei*, Editura Proema, 2009, pp.54-55.

membri din toată țara, constituiți într-un fel de grupări.³³ În ce privește ziarul „România”, s-a spus că până în momentul intervenției Securității se tipăriseră deja 300 de exemplare, respectiv o zecime din tirajul preconizat.³⁴

- **Economistul Ștefan Pruteanu, angajat la Centrul de Cercetări Științifice și Inginerie Tehnologică din Iași**, a decis în toamna anului 1988 să organizeze o structură secretă de rezistență împotriva regimului, care avea drept obiectiv răsturnarea lui Nicolae Ceaușescu prin provocarea unei revolte populare concretizată în mitinguri și marșuri anticeaușiste. Structura era concepută după regulile conspirativității: fiecare dintre cei contactați de Pruteanu trebuia să contacteze, la rândul lui, alte trei persoane de maximă încredere și așa mai departe.

În perioada septembrie – noiembrie 1989, s-au raliat la structura lui Ștefan Pruteanu alte grupuri de ingineri de la diverse întreprinderi ieșene, între care și unul condus de Dan Emilian Stoica, care de un an de zile era angrenat într-o acțiune de răspândire de manifeste cu conținut ostil la adresa regimului, în Iași și alte zone din Moldova, îndeosebi prin gări, stații de tramvai, piețe și pe la porțile întreprinderilor.

La propunerea lui Ștefan Pruteanu, la 27 noiembrie 1989, conducerea grupului a decis ca mișcarea să poarte numele de „Frontul Popular Român”, după numele organizației de opoziție care se înființase la Chișinău. Acest grup a încercat să organizeze o manifestație de protest la Iași în ziua de 14 decembrie 1989, care viza înlăturarea lui Nicolae Ceaușescu și a familiei sale, acțiune care a fost prevenită de prezența descurajantă a forțelor de ordine în locul anunțat și prin arestarea în noaptea anterioară a principalilor lideri.

„Proclamația-manifest” pentru acțiunea din 14 decembrie era un text strict anticeaușist, fără nicio nuanță anticomunistă și ar fi fost, conform vârfurilor Securității locale și centrale, compusă în URSS, sub controlul KGB.

De menționat și faptul că doi membri ai grupului au încercat să obțină protecția Uniunii Sovietice în perspectiva acțiunii preconizate pentru 14 decembrie 1989.³⁵

În finalul acestui capitol, voi face câteva referiri la **tineretul studios**, „pepiniera” intelectualilor de mai târziu.

Anii '960-'970 au marcat pozitiv și învățământul românesc prin înlăturarea condiționărilor de dosar la admitere, dezvoltarea și modernizarea bazei materiale specifice (săli de curs, cămine, cantine, tabere etc.), deschiderea

³³ „Adevărul” din 24.01.2009 – Cristina Diac, *Arestări la “România liberă”*.

³⁴ „Adevărul” din 29.01.2009 – Adrian Horincar, *Revoltă împotriva propagandei*.

³⁵ Constantin Corneanu, *Op. cit.*, pp.349-350, 439-440; Alex Mihai Stoenescu, *Istoria loviturilor de stat în România*, vol.4 (1), Editura Rao, 2004, p.230.

mai mare spre surse de informare tehnico-științifice din Occident și, mai ales, prin certitudinea obținerii unui loc de muncă conform cu pregătirea la terminarea facultății.

Criza în care a intrat societatea română în anii '980 avea să afecteze și situația studenților, îndeosebi datorită restricționării severe a consumului de energie electrică, agent termic și apă caldă. În acest context, au apărut unele pusee de revoltă la sfârșitul perioadei în principalele centre universitare, revendicările fiind circumscrise strict acestor nemulțumiri. Spre exemplu, în iarna anului 1988, studenții ieșeni au protestat în zona căminelor studențești scandând „Vrem lumină să învățăm și apă caldă să ne spălăm”.

În rest, și în rândul studenților s-au înregistrat cazuri individuale contestatar-protestatare față de regim, prin scrierea pe tablă în sălile de curs a unor texte injurioase la adresa lui Nicolae Ceaușescu, adoptarea unor atitudini critice în cadrul unor manifestări deschise, constituirea unor anturaje cu predispoziții anarhice.

De remarcat că, sub influența comentariilor postului de radio „Europa liberă”, audiat de tineri pentru a asculta o muzică a cărei difuzare era restricționată în țară, au fost semnalate acțiuni protestatare și în rândul elevilor de liceu. Ilustrative sunt, în opinia mea, următoarele cazuri: Primul îl privește pe **Mugur Călinescu**, elev în clasa a XI-a la Liceul August Treboniu Laurian din Botoșani, care în lunile octombrie și noiembrie 1981, în mai multe nopți, a scris pe pereții unor clădiri, pe panouri publice și pe trotuar, texte care excedau statutului său de elev („Vrem dreptate”, „Vrem libertate”, „Vrem syndicate libere”); al doilea exemplu se referă la **Cornelia Georgescu**, elevă tot în clasa a XI-a, dar la Liceul nr. 8 Craiova, care în august 1985 a difuzat în centrul Craiovei înscrisuri cu caracter antisovietic și împotriva regimului, iar în ianuarie 1986 a trimis prin poștă la Radio „Vocea Americii” o scrisoare care, pe lângă felicitări și mulțumiri, includea și expresii critice la adresa realităților social-politice din țara noastră.

Ambii elevi au fost depistați de Securitate și anchetați pentru stabilirea circumstanțelor acțiunilor întreprinse. În cazurile lor nu s-a mers pe sancționarea juridică, fiind informați factorii de conducere la nivelul inspectoratelor școlare de învățământ, care au dispus punerea lor în discuția colectivelor de cadre didactice și elevi din unitățile școlare unde învățau.³⁶

³⁶ Detalii în cotidianul „*România liberă*” din 10.06.2014, Denisa Bodeanu: *Bansky de Botoșani: Dosarul „Elevul”* și revista „*Vitralii - „Lumini și umbre”* nr. 24/2015, gl. bg. (r) Vasile Mălureanu, *Curaj și decență*”, pp. 9-21.

Din cele prezentate cred că se desprind lesne **câteva concluzii privind potențialul de revoltă al intelectualilor:**

- Numărul intelectualilor care au avut manifestări contestatar-protestatate relevante este destul de mic, dacă luăm în considerare faptul că această categorie de persoane a fost vizată prioritar de cercurile interesate din străinătate să stimuleze crearea în România a unei opoziții față de regim.

- Intențiile și preocupările de constituire a unor nuclee de opoziție au fost rare și fragile, fiind stopate cu ușurință.

- Au fost preferate acțiunile solitare, comise, de regulă, cu protejarea identității. Uneori, pentru a conferi acestora un impact sporit, au fost invocate entități inexistente de genul „Mișcarea pentru democrație și restructurare”, „Frontul Salvării Naționale”, „Alianța Națională «R»”.

- Acțiunile contestatate asumate public au beneficiat, de regulă, de un evident suport de susținere din străinătate, destui subiecți mergând până la plecarea definitivă din țară.

- În majoritatea cazurilor, acțiunile de acest gen îl vizau pe Nicolae Ceaușescu și regimul său, nu sistemul comunist în ansamblu.

- În cazul acțiunilor subversive clandestine, conform competențelor legale, Securitatea a reacționat cu măsuri de reținere, anchetare a persoanelor implicate și trimitere în judecată doar a inițiatorilor, asupra celorlalți operându-se cu măsuri preventive (avertizare, influențare pozitivă ș.a.). În situația acțiunilor critice deschise, de regulă, Securitatea s-a limitat la informarea factorilor competenți pe linie de partid și de stat.

- Datorită dorinței regimului de a nu-și afecta și mai mult imaginea externă, în multe situații autoritățile au procedat conciliant, mai ales în cazurile în care a existat susținere din străinătate.

Cam atât, în linii mari, despre opoziția față de regimul Ceaușescu la nivelul categoriilor socio-profesionale. Voi continua, în numărul următor, cu opoziția politică (istorică și din cadrul PCR), etnică și religioasă.

Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu

„JOCUL DRAGOSTEI ȘI AL ÎNTÂMPLĂRII”... ȘI AL TRĂDĂRII

În veacul al XVII-lea, Pierre de Marivaux a oferit teatrului francez o piesă veselă, spumoasă, pe gustul celor care nu cunoșteau grijile existenței, dar și al celor care doreau să uite de aceste griji pentru o oră sau două. Piesa purta numele de „Jocul dragostei și al întâmplării”. Două secole mai târziu, Horia Lovinescu a îmbogățit repertoriul teatrului românesc cu o piesă gravă: „Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă”.

Cazul evocat în acest articol are elemente care ne conduc cu gândul către fiecare dintre cele două piese, făcându-ne să recunoaștem adevărul profund ascuns într-unul dintre paradoxurile lansate de Oscar Wilde: „Viața imită arta”.

La acțiunea prezentată în acest articol s-a referit succint și generalul Neagu Cosma, fostul șef al Direcției de Contraspionaj, într-un interviu dat publicistului Călin Mihăescu în anul 1999. În acest interviu, generalul Neagu Cosma a făcut ample referiri la acțiunile trădătorului Pacepa menționând, printre altele, și cazul pe care îl prezentăm în extenso mai jos.

Sub semnătura colegului nostru, col. (r) Hagop Hairabetian, ne sunt oferite detalii necunoscute până în prezent în legătură cu acest caz, inclusiv faptul că fosta agentă „Bianca” a avertizat asupra trădării existente în cadrul Securității române.

Paul Carpen

Grădina cochetă a vechiului restaurant „Mon jardin”, unul dintre localurile bucureștene de lux, era plină de clienți. Printre ei erau și mulți străini, atrași de ambianța magică a trandafirilor care înfloriseră în grădină și al căror parfum o ușoară boare căduță a nopții de vară îl purta, plutind parcă pe acordurile lascive ale unor celebre tangouri interpretate de una dintre cele mai bune orchestre ale momentului condusă de nu mai puțin celebrul Sergiu Malagamba.

La una dintre mese se găseau doi bărbați. Unul, să-i zicem „Marcu”, trecut cu puțin de 40 ani, era reprezentantul unei fundații internaționale cu profil cultural, identificat de contraspionajul român ca fiind cadru al unui puternic serviciu de informații străin, iar cel de-al doilea, un tânăr în jur de 24 ani, era studentul „Horia”, în realitate ofițer acoperit al contraspionajului român.

„Marcu”, un tip obez, care transpira mult, avea un început de chelie mereu îmbrobonată de sudoare. Ar fi vrut să fie luat drept un bonom glumeț, dar ochii de o culoare nedefinită, cu o privire piezișă, în permanentă cercetare,

îl dădeau de gol că nu era ceea ce voia să pară. Era convins că tânărul cu care stătea la masă nu era decât una dintre „musculițele” prinse în plasa lui de mare as al spionajului. Bine dispus, îl rugă pe „Horia” să comande vinul care îi plăcea cel mai mult. După ce ospătarul umplu paharele, gustă și exclamă în extaz: *„Minunat vin, domnule, dacă aş avea în ţară la mine o asemenea băutură aş deveni mai înţelept şi chiar filosof”*.

Tot gustând câte un pic din elixirul lui Bachus și lăsându-se purtat de farmecul nopții înstelate și al lunii pline, „Marcu” deveni romantic, iar tainicul libidou îi îndreptă atenția către o masă învecinată, unde erau două tinere femei singure, frumoase și elegante, una de aproximativ 30 de ani, iar a doua având 38-40 de ani. Printre mese se strecura o țigancă cu un coș plin cu flori. „Marcu” îi făcu semn să se apropie, îi plăti două buchete și reuși cu oarecare greutate să-i spună să le ofere celor două femei de la masa vecină.

Ocupantele mesei învecinate pădură deosebit de încântate de gestul galant al celor doi bărbați. Zâmbitoare, cu o mișcare grațioasă a mâinii, cea mai în vârstă îi invită la masa lor. În timp ce își luau paharele, „Marcu”, foarte încântat, îi șopti lui „Horia”:

- Pe aia mai tânără o iei tu, de cealaltă mă ocup eu.

Cele două femei erau și ele străine, dar limba vorbită de ele nu era cunoscută de „Marcu”; în schimb, „Horia” vorbea binișor și în limba celor două cuceriri, devenind automat translatorul mesei. Socoteala „de acasă” a lui „Marcu” nu se potrivea cu cea „din târg”, femeia mai în vârstă arătându-și fațăș preferința pentru „Horia”. Fără să fie prea afectat, „Marcu” acceptă situația, iar la un moment dat, când cele două femei au plecat să-și pudreze năsurile, îi atrase atenția lui „Horia”:

- Vezi, o să ai ce învăța de la coechipiera ta. Apropo, m-ar interesa să stabilești cine sunt și cu ce se ocupă în România, poate ne folosesc ele la ceva.

În timp ce participa la veselia mesenilor și căuta să răspundă cu gentilețe la avansurile partenerei, „Horia” își formula în minte cam cum va suna raportul lui de a doua zi, la Direcția de Contraspionaj. Deși „Horia” spera ca odată plecați din restaurant se vor despărți, probabil cu promisiunea unei noi întâlniri, nu a fost așa. Partenera lui, pe care de acum o vom numi „Bianca”, avea poftă de o plimbare romantică sub clar de lună. Ea tânjea după îmbrățișări și sărutări pasionale, care până la urmă s-au consumat pe o bancă din parcul Ioanid. Ar însemna să fim ipocriți dacă ne închipuim că pe tânărul ofițer nu l-au tulburat toate acestea, mai ales că erau asezonate cu vraja unui parfum franțuzesc fin.

Totuși, raportul care trebuia întocmit în ziua următoare continua să-l preocupe, deoarece devenea din ce în ce mai complicat. „Marcu” se evaporase cu partenera lui, probabil la hotel.

„Horia” aflase deja că „Bianca” avea o firmă care importa mobilă, printre altele și din România, că avea numeroase cunoștințe și prieteni din rândul elitelor emigrației românești din țara ei, de la care învățase chiar și câteva cuvinte românești. Prin urmare „Horia” începu să-și dea seama că „Bianca” era tocmai bună să intre în preocupările contraspionajului. De unde să știe tânărul ofițer că picase, fără să vrea, în mijlocul unei acțiuni în plină desfășurare a unui alt serviciu din Direcția de Contraspionaj?

*

A doua zi, „Horia”, destul de obosit după noaptea furtunoasă prin care trecuse, se așează cuminte la biroul său și se gândea că înainte de a începe să-și scrie raportul poate ar trebui să raporteze verbal șefului de serviciu, dar chiar în acea clipă ușa se deschise cu putere și șeful de serviciu, puțin agitat, îi spuse:

- „Horia”, pas alergător, te duci la cabinetul tov. general Cosma!

- Hait ! Am încurcat-o, gândi „Horia”. Dar de ce mă cheamă numai pe mine, fără șeful meu direct ?

Când intră în biroul șefului Direcției, se liniști văzând fața veselă a generalului. Alături se afla maiorul Vasilescu, șeful serviciului care se ocupa de țara de unde provenea „Bianca”:

- Hai, tovarășe Casanova, ia loc. Ce făceai? Întrebă generalul.

- Mă pregăteam să scriu raportul despre activitatea mea de ieri, raportă mai calm „Horia”.

- Lasă raportul, îl scrii mai târziu. Acum ne povestești de-a fir a păr cum a fost cu aventura ta amoroasă.

„Horia” nu s-a mirat că șeful direcției era deja la curent cu cele petrecute. Filajul desfășurat asupra „Biancăi” își făcuse datoria.

Generalul Cosma și maiorul Vasilescu au ascultat atenți și ușor amuzați raportul lui „Horia”, au pus mai multe întrebări, au cerut precizări. Se vedea că erau mulțumiți de întorsătura pe care o luase acțiunea de supraveghere informativ-operativă a obiectivului „Bianca”. În final, generalul Cosma conchise:

- Vei continua întâlnirile cu „Bianca” și vei cultiva sentimentele ei de afecțiune pentru tine. Ți interzic să mai discuți despre această acțiune cu altcineva, nici chiar cu șeful dumatăle de serviciu. Am să vorbesc eu cu el ca să nu te descoasă și să te lase să-ți vezi nestingherit de întâlnirile cu „Bianca”. Îmi

raportezi direct mie după fiecare întâlnire. Să-ți pui la punct legendarea personalității tale și toate amănuntele pentru susținere.

Se impunea, desigur, această strictă compartimentare, deoarece prin implicarea unui ofițer într-o relație „amoroasă”, respectiva combinație informativă căpătase un profil ceva mai... special.

„Bianca” a rămas convinsă că iubitul ei era student la Facultatea de Drept (fapt real) și că locuia doar cu mama lui (real) și din această cauză nu o putea primi acasă la el.

Aplicând indicațiile conducerii, „Horia” a reușit să câștige încrederea și iubirea „Biancăi”, în așa măsură încât ea a hotărât să-l ia, împreună cu mama lui, la ea în țară, unde îi rezerva postul de director la una dintre întreprinderile ei. Pentru moment, propunerea „Biancăi” a fost refuzată, pe motiv că „Horia” dorea să-și termine studiile.

Drept urmare, „Bianca” a început să vină în România mai des decât i-ar fi dictat interesele de afaceri, iar când era plecată îl bombarda pe „Horia” cu numeroase scrisori de dragoste la care bineînțeles i se răspundea sub atenta dictare a generalului Cosma.

Din documentarea și studiul realizat în această perioadă, a rezultat că „Bianca” era căsătorită, dar din spusele ei reieșea că pe soț îl păstra numai pentru festivități în lumea mondenă. Prin natura afacerilor ei se bucura de prietenia a numeroase oficialități și oameni politici din țara sa. Întâmplător îi cunoscuse și pe câțiva dintre personalitățile din emigrația română, oameni pe care i-a cultivat având în proiect afacerile comerciale cu România și dorind să se documenteze asupra obiceiurilor de pe aici. Cu un fizic plăcut, cu un caracter voluntar, chiar dominator, și cu o nonșalanță bine studiată, „Bianca” reușea să câștige ușor simpatia și încrederea celor din jurul său. Așa se explica și faptul că unii dintre emigranții români aflați în solda unor servicii de informații ostile țării noastre au apelat la „Bianca” pentru a trimite în țară diverse mesaje unor persoane pe care, credeau ei, ar fi putut să le folosească în diverse demersuri.

Când, în discuții, „Horia” i-a atras atenția că asemenea mesaje sunt periculoase pentru țara noastră și poate chiar pentru ea, dacă ar fi prinsă cu ele, „Bianca” a început să râdă cu poftă:

- Cine să mă pună în pericol? Toți vor bani, iar pe mine mă curtează din același motiv. I-am plătit regește pentru cele câteva ore de consultație, că-mi era milă de ei. Hai, dragul meu, să fim serioși! Am o părere mizerabilă despre

politicieni, mai ales despre cei de la mine de acasă. Să nu te bagi niciodată în politică. Ești prea curat și ai o noblete pe care nu trebuie s-o murdărești.

„Horia” și-a dat seama că miza era mare; și-a lăsat unele sensibilități la o parte și și-a luat foarte în serios rolul de amoret. În timp, au început să apară și unele probleme colaterale create de generozitatea „Biancăi” față de iubitul ei, „un modest student”. Au început să curgă cadourile: cosmetice străine pentru ras, costume și pantofi, cravate, cămăși, ochelari de soare, pardesiu, toate de marcă. Aducea și pentru mama lui „Horia” multe cadouri, care, bineînțeles, nu au ajuns niciodată la destinatar. „Horia” nu putea să ducă acasă nimic din toate acestea fără s-o șocheze pe mama lui și să trebuiască să-i dea explicații. S-a hotărât ca ele să fie stocate într-o garsonieră conspirativă, iar în zilele când „Bianca” se afla în București, „Horia” se muta în garsoniera respectivă, luând la purtare conținutul garderobei și folosind cosmeticele oferite de ea.

Generalul Cosma i-a atras atenția că reușita acțiunii de recrutare a „Biancăi” depindea în bună parte de abilitatea cu care va ști să o convingă de seriozitatea și tăria sentimentelor lui, neexcluzând varianta ca recrutarea s-o facă chiar „Horia”. La această variantă ofițerul a fost de părere ca ar fi mai puțin șocant dacă finalizarea acțiunii ar fi realizată de un alt ofițer, care îi va da de înțeles că acceptarea colaborării îi va oferi, printre altele, tocmai posibilitatea de a perpetua relația ei cu „Horia”, complet străin de înțelegerea lor. Generalul Cosma, după unele mici obiecții, s-a declarat de acord cu propunerea.

Această „idilă” s-a întins pe parcursul mai multor luni, până când generalul Cosma Neagu a considerat că „Bianca” poate fi contactată pentru a se trece la recrutarea ei ca agentă a serviciului nostru de contraspionaj. În conformitate cu planul stabilit, „Horia” i-a spus că un unchi de al său care lucrează la Ministerul de Externe i-a văzut recent la un restaurant, s-a interesat cine este și și-a manifestat dorința de a sta de vorbă cu ea. „Bianca” a fost imediat de acord să-l cunoască.

Întâlnirea a avut loc la un restaurant din pădurea Băneasa, iar în persoana „unchiului” a apărut maiorul Vasilescu. Discuțiile introductive au fost deosebit de amicale iar când s-a apropiat momentul abordării subiectului delicat, conform instrucțiunilor, „Horia” s-a ridicat de la masă, scuzându-se că și-a zărit un bun prieten și vrea să discute cu el, și s-a dus la masa „prietenului” pregătită din timp.

Oferta de colaborare a fost acceptată de „Bianca” fără nici o ezitare, conform caracterului ei direct și neconvențional. Când a rămas singură cu „Horia”, i-a povestit că unchiul lui a rugat-o, „semioficial”, să-i facă câteva

mici servicii cu caracter informativ, ceea ce pentru ea este o treabă „ușoară și amuzantă”, dar i-a pus unchiului două condiții: iubitul ei să nu aibă de suferit ca urmare a relațiilor cu ea, iar după ce își va termina facultatea să-i aprobe plecarea din țară împreună cu mama lui, condiții cu care „unchiul” a fost de acord în totalitate.

Pe parcursul colaborării, „Bianca” s-a dovedit sinceră și activă, informațiile furnizate de ea având importanță deosebită, atât pentru contraspionajul nostru cât și pentru Direcția de Informații Externe. Materialele ce prezentau interes pentru această Direcție erau trimise după o prelucrare foarte atentă, pentru a nu deconspira sursa.

Însă, vorba poetului latin Virgiliu, „*Latet anguis in herbis*” (*În iarbă stă ascuns un șarpe*). Pacepa, la care ajungeau materialele informative furnizate de „Bianca”, a început să se îngrijoreze de puterea de penetrare a acestei surse aparținând contraspionajului și l-a rugat pe generalul Cosma să-i trimită pentru consultare dosarul agentului. Răspunsul generalului a fost categoric: „Nu vă dăm sursa, vă dăm doar informațiile furnizate”. Cu toate acestea, Pacepa a perseverat și, profitând de plecarea în concediu a generalului Cosma, a luat legătura cu maiorul Vasilescu, cerându-i dosarul agentei „Bianca” pentru 24 de ore. Acesta, neștiind de poziția categorică a generalului Cosma, i-a trimis dosarul. Foarte punctual, Pacepa i-a înapoiat a doua zi dosarul cu aprecieri elogioase pentru calitatea agentei.

După aproximativ șase luni, „Bianca” a fost arestată de serviciul de contraspionaj al țării sale și condamnată la trei ani de închisoare.

Conform caracterului ei curajos și sfidător, după eliberarea din detenție a luat legătura cu noi și ne-a adus la cunoștință că printre noi se află un trădător, deoarece în timpul anchetei, când ea refuza să recunoască colaborarea cu organele de informații românești, i s-au pus în față fotocopii făcute de pe notele informative scrise de ea și după chitanțe purtând semnătura ei, toate aflate în dosarul „oferit” lui Pacepa.

*

Ulterior „Bianca” s-a interesat de soarta iubitului ei și a aflat că a absolvit facultatea, s-a căsătorit și are un copil.

Este povestea tristă a unei femei deosebite, care merita o soartă mai bună, dar viața i-a fost complet bulversată, așa cum s-a întâmplat cu viața multor colaboratori și ofițeri din aparatul nostru de informații externe, victime ale celui mai abject trădător de țară.

Col. (r) Hagop Hairabetian

RATEU LA SPRÂNCEANĂ

- O lecție de muncă și de viață -

În timpul cât am activat în aparatul de contraspionaj al României, anterior evenimentelor din decembrie 1989, în calitate de ofițer operativ și, ulterior, ca șef al unor structuri informative, am propus, aprobat sau ordonat – potrivit competențelor – urmărirea informativă a unor cetățeni străini, suspecti de spionaj și a unor cetățeni români, suspecti de trădare, prin forme organizate de lucru (dosare de urmărire informativă – pe scurt: d.u.i.) în care, în funcție de specificul fiecărui caz în parte și de evoluția situației operative, au fost folosite metodele și mijloacele statuate (atunci) în legi și ordine de muncă.

Întotdeauna mi-am asumat responsabilitatea măsurilor luate și m-am implicat, uneori nemijlocit, în aplicarea și desfășurarea lor pe teren.

Din cazul pe care îl relatez în continuare reiese cu claritate că dacă nu iei în seamă toate amănunțele care ar putea influența măsurile și acțiunile preconizate s-ar putea să nu ajungi la scopul urmărit, întrebându-te ulterior ce n-a mers și care a fost cauza nereușitei?!

*

În anul 1985, aveam în lucru prin d.u.i. pe „Manolo”, aflat temporar la conducerea atașaturii militare a ambasadei din București a unui stat aflat în zona de responsabilitate a structurii de contraspionaj pe care o coordonam.

Titularul postului de atașat militar fusese retras de la post în urmă cu 5-6 luni, pentru comportament incompatibil cu statutul său de diplomat militar.

„Manolo” fusese luat în lucru imediat după venirea la post, fiind cunoscută calitatea sa de ofițer de informații.

„Manolo”, bărbat tânăr și viguros, necăsătorit, plăcut la înfățișare, avea „lipici” la „sexul frumos” prin zâmbete cuceritoare și vorbe potrivite, accentuate de sonoritatea și specificul limbii sale materne.

În cadrul măsurilor informativ-operative care urmau a fi întreprinse s-a stabilit ca obiectiv principal obținerea de date și crearea de situații sau împrejurări care să ne dea posibilitatea de a documenta astfel de situații compromițătoare, vizând să-l determinăm să „treacă de partea noastră” sau, în caz de refuz, să fie retras de la post.

Măsura retragerii de la post era, oarecum, satisfăcătoare pentru noi, întrucât doream să aplicăm principiul reciprocității, răspunzând unor expulzări de diplomați români din statul de referință, înainte de terminarea mandatelor.

*

Într-o dimineață am fost apelat de actualul general (r) Vasile Coifescu, pe atunci șeful unui compartiment al unității de filaj. M-a informat că, în urmă cu câțeva vreme, un filor a raportat că „Manolo” se învârtea pe lângă o „frizerie-coafură”. Într-una din zile, l-a observat, cu barba nerasă, intrând în salonul respectiv. A fost bărbierit de o tânără de circa 30 de ani, cu fizic atrăgător, iar filorul a sesizat o apropiere aparte între „Manolo” și frizeriță, care a primit numele „Duduia”.

„Manolo” a fost pus în filaj mai multe zile, timp în care a fost consemnată și documentată prezența sa la domiciliul „Duduii” în câteva dimineți (când femeia se afla în tura de după-amiază iar soțul era la serviciu). Menționez că cei doi erau căsătoriți doar de câteva luni și nu aveau copii.

Ca măsuri imediate am stabilit:

- recrutarea unei colege de serviciu a „Duduii” pentru a ne informa cu privire la modul de comportare al acesteia în prezența lui „Manolo” și despre eventualele sale comentarii referitoare la legătura ei cu un diplomat străin; recrutarea a fost efectuată de ofițerul de caz, iar „Janina”, cum o botezasem noi, ne-a confirmat relațiile intime dintre spion și „Duduia”, dându-ne amănunte din confesiunile acesteia din urmă cu privire la satisfacțiile pe care le avea cu „Manolo”, dar și în legătură cu interesul străinului față de ocupația soțului;

- pregătirea condițiilor de introducere a mijloacelor tehnice de ascultare la domiciliu.

*

Câteva zile am lucrat la planul de acțiune pentru finalizarea cazului. Pe lângă modul de discuție și întrebările care urmau să fie puse „împlicinaților” pentru a ne atinge scopul, am stabilit, în detaliu, următoarele:

- se va acționa într-una dintre zilele indicate de „Janina” că „Duduia” urma să se întâlnească cu „Manolo” („Duduia” i se confesa „Janinei” în amănunt privind relația ei cu străinul);

- s-a luat legătura cu secția de Miliție în raza căreia se afla domiciliul „Duduii” pentru a ne pune la dispoziție spații în care să-i interogăm pe cei doi;

- am convenit cu șeful secției de Miliție să dispunem pe timpul acțiunii de prezența în zona domiciliului „Duduii” a doi subofițeri în uniformă care să fie apelați la nevoie;

- supravegherea strictă prin filaj a activității lui „Manolo” în oraș, atât în timpul deplasării spre domiciliul amantei, cât și în perimetrul blocului respectiv;

- un ofițer vorbitor al limbii lui „Manolo” urma să aștepte la secția de Miliție pentru a-l interoga pe străin;

- desemnarea altui ofițer pentru interogarea femeii;

*

Mențiune: Conform tratatelor internaționale, diplomații străini nu pot fi reținuți de către organele statului în care sunt acreditați decât în situații flagrante, compromițătoare. Dar, dacă își dovedesc calitatea de diplomați, ei trebuie să fie eliberați. Structurile de contraspionaj din orice țară au găsit însă o porțiță de acțiune timp de câteva ore chiar în situația în care diplomatul își declină calitatea din momentul prinderii în flagrant.

În situația lui „Manolo” se crea posibilitatea intimidării străinului prin surprinderea lui de către soț în timpul relațiilor cu nevasta românului, dându-i acestuia din urmă „dreptul” de a reacționa dur, chiar violent, și să nu țină seama de niciun argument. Numai după aceea să cheme poliția. Și acolo, până te întreabă, până te verifică, mai trece ceva timp (în care „încerci marea cu degetul” în schimbul neinformării ambasadei cu privire la flagrant).

*

În ziua stabilită pentru acțiune, ne-am deplasat la locurile convenite anterior, așteptând apariția lui „Manolo”. A venit în jurul orei 10⁰⁰ și a intrat în blocul în care locuia „Duduia”. Stabilisem ca soțul și un „prieten” mai solid să intre după 15-20 minute. Spre surprinderea noastră însă, străinul a coborât după câteva minute într-o stare de agitație vădită, s-a deplasat la mașină și s-a dus grăbit la ambasadă. A doua zi filajul l-a „condus” la aeroport. Nu a mai revenit în țară.

Ce s-a întâmplat aveam să aflăm după circa o săptămână.

„Janina” i-a solicitat ofițerului de legătură o întâlnire la care să particip și eu. La intrarea mea în incinta în care a avut loc întâlnirea, „Janina”, care sosise cu câteva minute înainte, a izbucnit în râs, spunându-mi:

- A dracului muiere, a avut dreptate. Domnule șef, nu știu ce ați vrut să faceți în ziua „x” prin piața Gorjului, dar ați fost reperat de „Duduia” cumpărând niște fructe.

- Cum am fost reperat dacă nu ne cunoaștem?

- Ea vă cunoaște! Mi-a povestit că în urmă cu vreo două luni, într-o zi lungă (n.n. – marțea și joia lucram și după-amiaza), în pauza de prânz, a mers cu bărbatu-său la un film la Casa de cultură a M.I. La ieșire, soțul v-a salutat cu formula „Să trăiți, tov. colonel”. Ați ridicat o mână și ați aruncat o privire fugară și curioasă. L-a întrebat pe soț cine sunteți de vă arată atâta respect. Acesta i-a spus că sunteți un șef din M.I. După cum se vede, i s-a întipărit bine în memorie figura dumneavoastră.

După ultima întâlnire cu amantul, mi-a povestit că, imediat după intrarea acestuia în apartamentul său, ea l-a atenționat că l-a zărit în piață pe prietenul soțului său, șeful din M.I. Străinul a devenit agitat, și-a luat hainele pe care apucase să le atârne în cuier și a plecat fără nicio explicație. De atunci nu l-a mai văzut.

Când „Janina” a terminat de relatat ce se întâmplase, am avut senzația că „m-a lovit trenul”.

Atâta efort și timp pierdut, precum și forțe și mijloace risipite!

În ziua următoare am solicitat să fiu primit la raport. După ce am raportat cele aflate de la „Janina”, timp în care m-a ascultat cu atenție și răbdare, comandantul mi-a spus:

- Dragule, ai 25 de ani de meserie. Ai trecut prin multe. Te văd supărat și ai dreptate să fii. Dar ai rezolvat un caz; nu cum am fi vrut, însă l-ai expedit din țară. Situația nu e neagră. E gri spre albă. Consider-o ca pe un succes și ca un răspuns la acțiunile adversarilor asupra diplomaților noștri.

*

Concluzie: În munca de informații te poți păcăli oricând și mai ales când nu te aștepți.

Eu am făcut greșeala de a apărea în zona de acțiune a suspjecțiilor fără nicio măsură de camuflare. A fost o „palmă” formidabilă primită de la o neprofesionistă care s-a dovedit a fi deosebit de atentă. Dacă ai puterea să recunoști, măcar în sinea ta, că ai greșit, atunci ai șanse să mergi mai departe. Eu am mers, dar amărăciunea a rămas.

Colonel (r) Ion Șovu

VIAȚĂ DE FILOR

STELUȚA...

Într-una din zile, o sursă din interiorul unui obiectiv diplomatic ne-a semnalat atenția cu totul deosebită cu care a fost tratat unul dintre cetățenii români veniți conform programului de vizite. La plecare diplomatul, deja cunoscut de noi, l-a condus pe vizitator până la ieșire.

Vizitatorul a fost preluat în vederea identificării. În vârstă de circa 35-40 de ani, bine îmbrăcat, a început să întrebe diferiți cetățeni cum poate ajunge într-un anumit loc, ceea ce ne-a condus la concluzia că respectivul nu era din București. A intrat în cele din urmă într-un restaurant cu autoservire din centrul Capitalei.

Așteptam în autoturism: șeful de echipaj, filoarea Steluța, care era pe bancheta din spate și eu. Unul dintre colegi era afară și supraveghea ieșirea.

Vocea șefului, auzită pe neașteptate, mă făcu să tresar:

- Ce faci, Steluța?

Întorc privirea și observ precipitarea fetei care scoate dintr-o sacoșă niște pantofi cu tocul înalt pe care-i încalță rapid și, grăbită, începe să-și aranjeze genele și sprâncenele, privind atentă în oglinda de care nu se despărțea niciodată.

- Șefu', azi vreau să mă îndrăgostesc!

Observ privirea surprinsă, chiar contrariată a șefului care, după câteva clipe de gândire, îi răspunse:

- Dacă tu crezi că trebuie, îndrăgostește-te.

Steluța a coborât din autoturism și, grăbită, s-a strecurat prin mulțime, iar când s-a apropiat de restaurant a revenit la un mers normal. A deschis ușa și a intrat cu un aer vădit preocupat de bunătațile din care abia aștepta să se înfrupte. S-a așezat la rând, a pus pe tavă două feluri de mâncare și un suc, timp în care nu l-a scăpat din ochi pe clientul nostru, aflat înaintea ei cu 3-4 persoane. Se vede că individului îi era foame, tava lui fiind încărcată de farfurii cu mâncare, plus o halbă de bere menită să-i stingă setea.

La mese se mânca în picioare.

Steluța, nu era doar frumoasă și inteligentă, ci și norocoasă, având în vedere că flămândul nostru „client” a găsit o masă liberă. Cu farmecul binecunoscut al femeii, s-a apropiat de el și l-a abordat, cerându-i permisiunea să-și pună și ea tava cu mâncare la aceeași masă. Bărbatul, privind figura și ochii seducători ai femeii din fața lui, și-a dat acordul cu vădită plăcere, fără nicio ezitare.

Discuția s-a înfiripat rapid, pornind de la cele mai banale lucruri. Dar cum amândoi erau oameni cultivați, conversația a lunecat ușor spre abordări mai pretențioase, așa cum e normal între doi intelectuali, el inginer, iar ea licențiată în filosofie. Așa a aflat ea că el a venit în vizită la un fost coleg, pe care l-a găsit într-o conjunctură nu tocmai plăcută, fapt ce l-a determinat să-și urgenceze plecarea acasă, la Mediaș.

Steluța asculta atentă, tăcută, ba chiar își compătimea partenerul de discuții pentru ghinion.

Bineînțeles că niciunul nu era căsătorit și, chiar dacă unul dintre ei ar fi fost, detaliul părea să nu aibă nicio importanță, nu crea nicio problemă.

În scurta discuție avută și-au dat seama că sunt multe lucruri care-i unesc, îndeosebi literatura și spectacolele. Steluța, înduioșată, s-a oferit să-l găzduiască la următoarea lui vizită la București. Ca să fie mai convingătoare i-a dat și adresa: Laura Dinescu, cu domiciliul pe o străduță pe lângă Mitropolie.

Omul a făcut și el același lucru, notând pe o foaie de hârtie ruptă din agendă: inginer, nume și prenume, stradă, număr, Mediaș, județul Sibiu. După care i-a propus să-l însoțească la Gara de Nord, de unde lua trenul spre casă, la ora 19,30.

Femeia s-a scuzat, cu regret, că, deși și-ar dori mult să-l însoțească, n-o putea face, deoarece era așteptată de o mătușă care, pe lângă faptul că-i bătrână, e și bolnavă. Despărțirea celor doi a avut loc la ieșirea din restaurant.

Cu prudența de rigoare, Steluța reveni la autoturism, unde îi înmână șefului biletul cu datele individului. Acestea și alte amănunte au fost comunicate colegilor din teritoriu.

După circa 10 zile, am primit o notificare prin care se confirmau datele personale ale individului, funcția acestuia de inginer la o întreprindere de prospectare și exploatare a gazului metan din Mediaș, cu diferența că bărbatul era căsătorit, iar la adresa din biletul dat Steluței locuia fratele său.

*

Colega noastră Steluța era foarte apreciată atât pe plan profesional, cât și al conduitei. Venea la serviciu îmbrăcată îngrijit, avea un limbaj elevat, lipsit de vulgarități, se implica cu dăruire și ingeniozitate în rezolvarea unor momente operative dificile, unele ținând de arta actorului, cum ar fi simularea unor scene adaptate împrejurărilor, ea făcând totuși disocierea între aceste ipostaze și comportamentul normal al unei femei căsătorite care își iubea soțul, demonstrând cu prisosință acest lucru.

Într-o zi, Steluța a venit la serviciu palidă, tristă, pur și simplu, de nerecunoscut. Ne uitam unul la altul și nimeni nu îndrăznește s-o descoasă. În cele din urmă, unul dintre colegi ne-a scos din impas, întrebându-o:

- Ce s-a întâmplat cu tine, Steluța?

Cu o voce scăzută, fata începe să-i depene necazul:

- Toată noaptea nu am dormit, fiind nevoită să iau una dintre cele mai grele hotărâri din viața mea. Soțului meu nu-i mai convine programul pe care îl am la serviciu și, mai mult decât atât, a devenit gelos, mergând până acolo încât mi-a cerut să aleg: divorțul ori serviciul. Azi dimineață mi-am depus demisia și a rămas să aștept ziua în care ministrul semnează trecerea mea în rezervă.

Cu o zi înaintea trecerii ei în rezervă, iubita noastră colegă a venit să-și ia rămas bun de la noi într-un mod special. Întreaga echipă din care făcea parte Steluța ne-am adunat într-un birou (baza de serviciu în afara unității). Ea a pregătit totul: gustare, băutură, cafea și, surprinzător, a adus și un reportofon cu care ne-a înregistrat pe toți. Fiecare dintre noi i-am făcut urări, fără vreo referire la viața de familie.

În timp ce ne servea, Steluța avea lacrimi în ochi și, din respect pentru ea, totul s-a desfășurat într-o atmosferă sobră. Zilele și nopțile de muncă aveau să rămână, și pentru ea și pentru noi, o amintire.

Am înțeles, o dată în plus, că în viață camaraderia și pasiunea pentru o activitate dificilă cer sacrificii, sacrificii care, în pofida dorinței tale, pot purta pecetea renunțării.

Multă vreme după plecarea ei, cu toții i-am resimțit lipsa. Dar, cum se spune, ochii care nu se văd se uită.

Așa s-a întâmplat și cu Steluța, până într-o zi, cam la doi ani de la plecarea ei, când, cu totul întâmplător, am întâlnit-o pe stradă. A fost o surpriză

atât pentru ea, cât și pentru mine. Mi s-a părut a fi total schimbată, arăta slăbită și chiar puțin îmbătrânită. Ochii ei, atât de frumoși și pătrunzători altădată, erau acum triști și fără strălucirea de odinioară.

- Te văd schimbată și oarecum supărată, am început eu discuția, cam abrupt ce-i drept.

- Am probleme, Chiri. Sunt în divorț. Soțul meu s-a îndrăgostit de o colegă de serviciu, ingineră ca și el.

I-am amintit cât de mult își iubea soțul și ce sacrificii făcuse pentru a-și păstra căsnicia.

- Ai dreptate, m-a aprobat Steluța. Am avut și eu două lucruri la care am ținut, serviciul și căsnicia. Pe unul l-am trădat eu, iar celălalt m-a trădat el pe mine.

Am observat la Steluța intenția de a nu mai răscoli amintirile. S-a aplecat și m-a sărutat discret pe obraz, după care a plecat. Am urmărit-o cu privirea până când s-a îndepărtat, după care am căzut pe gânduri.

Știam că dragostea este un sentiment mirific, profund uman, cu clipe de iubire excesivă, suferință morală, uneori chiar sacrificii care pot să dureze până la sfârșitul vieții, dar condiția umană în devenirea ei arată că, deși tinde spre absolut, acest deziderat este greu de atins, dacă nu chiar imposibil.

Maior (r) Ștefan Chiriță

... ȘI COLEGELE EI

Un cetățean român, cu funcție importantă în stat, obișnuia să frecventeze diverse cercuri de străini. I s-a atras de mai multe ori atenția, dar omul nu a înțeles să renunțe. La conducerea instituției s-a hotărât să nu fie pus în filaj, ci să fie tot timpul lângă el un tânăr care să-i atragă respectuos atenția că nu este bine ce face. Era un fel de escortă.

Azi așa, mâine așa, până când, într-o zi, fără să țină seama de recomandări, omul nostru a vizitat o instituție culturală a unui stat occidental. A treia zi, în presa occidentală au apărut unele materiale despre încălcarea drepturilor omului de către omniprezența Securitate, despre teroarea comunistă etc.

Imediat conducerea a luat hotărârea de a fi lăsat din escortă, dar să fie filat, astfel încât să se știe tot timpul ce face.

Am analizat ore în șir, cu colegii mei apropiați, cum să facem? Putea să se iște un scandal enorm.

În unanimitate, am fost de acord. Echipa să fie formată numai din fete. Chiar și la volanul celor două autoturisme să se afle tot fete.

Vreo 3-4 zile, omul s-a sucit în toate parcurile, mai ales în Parcul Herăstrău, locuind în apropiere. Nu avea cum să le vadă pe Pamela, pe Bobocica, pe Tănțica, pe Șefa, pe Corcodușa, pe Luminița, pe Vasilica ș.a.m.d.

Ele au fost pe fază, dar obiectivul nu le-a văzut. Așa că, în seara zilei a patra, a dat un telefon și a zis „sunt fericit că nu mai sunt filat”.

Acum a explodat o mică bombă.

Cei în drept l-au informat pe ministru, care imediat a luat foc, și a urlat: „Să fie dați afară din sistem toți aceia care au suspendat filajul!” Când i s-a spus cum stă treaba, nu a mai spus nimic.

*

Din datele obținute de compartimentul informativ rezulta că la fostul hotel „Victoria”, situat pe Calea Victoriei, o cameră de la etajul IV fusese ocupată de un cetățean arab despre care existau date că se îndeletnicea cu lucruri necurate. S-a semnalat că omul nu părăsea hotelul zile întregi, dar primea în cameră vizitele unor cetățeni arabi.

Ei, cum să știm noi dacă respectivii au fost într-adevăr la el?

Cu sprijinul compartimentului informativ s-a hotărât ca pe etajul respectiv să lucreze în tură trei filoare sub acoperirea de femei de serviciu, având ținutele corespunzătoare.

În hol era un intrând unde se afla o măsuță ce avea deasupra rufe. Acolo a fost instalat un teleobiectiv, mascat de o perdea, care viza ușa camerei obiectivului. Când musafirii intrau sau ieșeau, fetele anunțau echipele de afară, folosindu-se câteva semnalmente sumare.

A fost o acțiune de excepție, fiind identificați toți vizitatorii arabului.

Fetele au primit, pe lângă felicitări, câte o decorație și un ceas Pobeda.

Gl. bg (r) Vasile Coifescu

ADEVĂR ȘI MINCIUNĂ

Cândva, credeam în procurorii militari și le-am spus, cu riscurile asumate, tot ce am avut de spus. I-am căutat cu afecțiune și prietenie ori de câte ori am avut nevoie de sfatul lor și de serviciile lor pentru a asigura funcționarea legală a tuturor mecanismelor unei mari unități militare.

Astăzi nu mai cred în toți procurorii militari. Unii dintre ei, deși au tâmplele albe, sunt oameni periculoși, bântuiți de gânduri negre, gata să emită judecăți de prunci. Sunt în stare să tulbure și să compromită valori sublime, precum dreptatea și adevărul.

Impresia aceasta mi-au produs-o cele două cărți de tip maculatură: „*Teroriștii din decembrie '89*” (2012) și „*Adevărul despre minciuni*” (2015), falsuri scrise de un fost procuror militar, pe numele său Ioan Dan, care, hipnotizat de aburii păcatului, pare mai palid decât un „leș aflat în debara”, ca să-l parafrazez pe H. R. Patapievici. De acolo, din subsolul vinovatei lui conștiințe, el plasează între copertile celor două cărți atâtea minciuni, atâtea judecăți părtinitoare și atâta ură, încât te aduce în stare să dai cu pumnul în masă și să lansezi un S.O.S., pentru a-i feri pe cei câțiva prezumtivi cititori de șaptele amăgitoare ale unor sirene false.

Citindu-i cărțile, nu am avut nicio ezitare să fac o întâmpinare scrisă la adresa autorului și a lucrărilor sale, deoarece am constatat că însemnările sale sunt o formă de refulare a omului, pe care nu profesia, ci interesele meschine l-au făcut să devină abject.

Adevăr și minciună. Două cuvinte. Am consultat Dicționarul explicativ al limbii române. Iată cum sunt ele definite: adevăr – oglindirea fidelă a realității obiective în gândire; concordanță între cunoștințele noastre și realitatea obiectivă; ceea ce corespunde realității, justețe; minciună – afirmație prin care se denaturează, în mod intenționat, adevărul; obiceiul, deprinderea de a minți, născocire, plăsmuire, înșelăciune, vicleșug.

Din definiții rezultă că adevărul și minciuna sunt două noțiuni având conținuturi contrare și care, în mod firesc, se resping reciproc.

Fostul procuror militar Ioan Dan nu poate fi un om liber în adevăr, deoarece el s-a dăruit unor anume interese, unor anume scopuri, care-i determină activitatea și propria ființă. El a fost și, iată, este sclavul unui anumit sistem, acela ce-l duce la negarea gândirii obiective. Nemaifiind liber, el nu mai vede adevărul, nu mai distinge adevărul de minciună.

Pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 1989, Direcția Procuraturilor Militare, la „indicațiile prețioase” ale mogulilor, și-a constituit un grup de procurori care au efectuat cercetarea cu obiectivul dinainte stabilit, acela de a ascunde ceea ce era vădit. Așa după cum subliniază col. procuror (r) Tit-Liviu Domșa în cartea sa *„Împușcați-i, că nu-s oameni!”*, acest grup de procurori, al cărui șef a fost chiar Ioan Dan, a urmat *„comandamente politice prestabilite, abătându-se grav de la deontologia profesională, de la legislație și de la conceptul de justiție. Au compromis calitatea de procuror militar (...)”*.

Dramaturgul Eugen Ionesco spunea: *„Angajamentul amputează omul”*, iar un înțelept afirma că *„Adevărul este soarele minților luminate. Puțini oameni sunt destul de înzestrați ca să suporte adevărul și să-l spună”*. La rândul său, Diderot, un alt mare înțelept, a lăsat umanității norma sa de conduită: *„Dacă sunt sănătos la minte și la trup, dacă am un suflet liniștit și o conștiință curată, dacă știu să deosebesc adevărul de minciună, dacă evit răul și săvârșesc binele, dacă sunt conștient de demnitatea mea, n-are importanță dacă mi se zice milord sau sirrah”*.

Fostul procuror militar a ales calea scrisului cu scopul de a abate atenția opiniei publice de la realitate, de a se proteja pe sine și pe făptuitorii tuturor relelor din decembrie 1989, inclusiv pe colegii in Justiție, mințind, acuzând, răspândind neadevăruri, unele chiar de natură penală.

Nefiind eu analist și neavând experiența unui critic literar, mi-am notat doar câteva idei și observații. În ultima sa carte, autorul își pune în mișcare zbuciumul lăuntric care-l macină chinuitor de o bună bucată de timp, de când, în calitate de procuror militar, a efectuat cercetarea evenimentelor derulate în luna decembrie 1989, ocazie cu care a păcătuț moral, etic și mai ales profesional.

Domnul fost procuror militar manifestă o adevărată plăcere amuzându-se cu numele și prenumele unor oameni, ascunzând adevărul, atacând cu cruzime foste instituții ale statului și ofensând oamenii care au lucrat în acele domenii. Un atac otrăvitor este lansat împotriva domnului general colonel (r) Iulian Vlad,

fost înalt demnitar al statului român, „*Omul cumpătat și bun, care cu colaboratorii săi apropiați a evitat ceea ce mulți și-ar fi dorit în decembrie 1989 (inclusiv, probabil, și autorul cărții – n.n.): o vărsare de sânge provocată de un război civil pustiitor și urmat de dezbinarea teritorială a României*” (Dumitru Avram, în FLAP din 26 februarie-3 martie 2016).

Cartea „*Adevărul despre minciuni*”, în integritatea ei, este scrisă cu ură și, drept urmare, autorul și lucrarea sa cad în derizoriu. Diversiunea a devenit, iată, arma veninoasă a unora dintre foștii procurori militari.

În zona apocaliptică a terorismului, comentată cu obstinație în cartea sa, remarcăm un paradox excentric. Procurorul militar Ioan Dan, după evenimentele din decembrie 1989, a fost desemnat să cerceteze, să clarifice și să prezinte concluzii și propuneri despre teroriști și despre faptele comise de aceștia și, în baza probelor, să dispună reținerea ori, după caz, arestarea vinovaților. Au trecut 26 de ani de la acele evenimente și se constată că „justițiarul” posedă minime cunoștințe despre subiect și despre fenomenul extrem de complicat și periculos care este terorismul. În cartea sa, procurorul militar induce ideea conform căreia terorismul este apanajul comunismului și al Securității. Scrie: „(...) *răspunsul trebuie căutat – înainte de toate – în sistemul de educație politică deosebit de eficient aplicat personalului din toate structurile fostului Minister de Interne și în special ale Securității (...). Desigur, pentru a forma teroriști nu era suficient să-i supui la o educație intensă comunistă, anticapitalistă. Era nevoie de ceva mai mult pentru a-i motiva să comită crime*” (pag.69).

Procurorul militar, care se pretinde a fi fost o piesă importantă în angrenajul gripat al aparatului de cercetare a evenimentelor din decembrie 1989, posesor al „*adevărului pe deplin probat*” („*Teroriștii din decembrie '89*”, pag.403), nu a descoperit niciun terorist și, ca urmare a infirmității congenitale juridice, apelează la acuzații ofensatoare, fără a prezenta și probe.

Pentru cultura sa, amintesc că terorismul are o istorie îndelungată, devenind flagel social în epoca modernă a umanității. În anii 1900-1913 au fost ucise, prin asasinate, 40 de înalte personalități, printre care patru regi, trei președinți de țară, șase premieri, alți politicieni și demnitari. Dintre aceste acte, opt asasinate au fost comise în Balcani. Primul război mondial a izbucnit având ca pretext atacul de tip terorist produs la 15/28 iunie 1914, la Sarajevo, prin

asasinarea prințului moștenitor al Imperiului Austro-Ungar, Franz Ferdinand, și a soției sale, Sofia.

În decursul istoriei, nici România nu a fost ocolită de acest flagel. Reamintim doar asasinatele din: 8/20 iunie 1862 asupra președintelui Consiliului de Miniștri - Barbu Catargiu; 19 decembrie 1933 asupra altui președinte al Consiliului de Miniștri, I.G. Duca; 21 septembrie 1939 asupra lui Armand Călinescu, alt președinte al Consiliului de Miniștri; 27 noiembrie 1940, comis asupra savantului și istoricului de renume mondial Nicolae Iorga.

După cum a rezultat din anchete și declarațiile asasinilor, aceștia nu erau nici comuniști și nici securiști.

Dacă, totuși, „procurorul militar șef” ținea morțiș să prezinte un act terorist făptuit de comuniști, îi era lesne să facă referire la oribilul asasinat produs în ziua de 25 decembrie 1989, în cazarma de la Târgoviște, unde procurorul militar Ioan Dan, „*în baza probelor pe deplin verificate*”, așa cum îi place să afirme, îi deslușea pe comuniștii asasini despre care vorbește în carte, printre aceștia aflându-se și procurorul militar care i-a devenit șef, acesta având „*o educație intens comunistă (...) și ceva mai mult pentru a-i motiva să comită crima*”. Autorul, lovit de orbul găinilor, pare să nu fi reținut faptul că printre cei prezenți la asasinatul de la Târgoviște nu se aflau reprezentanți ai Ministerului de Interne și nici ai Departamentului Securității Statului.

Într-un alt plan al lucrării, autorul își însușește enunțul aberant al unui anume Valeriu Mangu, precum că ar fi existat o „*armată invizibilă*” a țării, care avea misiunea să lupte în clandestinitate. Mai mult, el, iată, „*mare specialist în istoria și arta militară*”, detaliază că, din câte cunoaște, această „*armată invizibilă*” era reală, fiind formată din două grupări principale (pag.62): una „*la vedere*” ce aparținea Armatei, al cărei efectiv, tehnică de luptă, precum și planul „*se aflau în plic sigilat la Marele Stat Major*”, fără a o nominaliza, dar făcând precizarea că efectivele acestei armate invizibile puteau fi acționate de anumite persoane, dar, conform „*mărturisirilor serioase*”, plicul nu a fost deschis și, drept urmare, gruparea aparținând Armatei nu a fost acționată (referirea vizează evenimentele din decembrie 1989).

A doua grupare, „*în realitate prima*”, cum afirmă „procurorul justițiar”, ar fi existat în structura Ministerului de Interne, respectiv la Departamentul Securității Statului, pe care o și nominalizează ca fiind Unitatea Specială de

Luptă Antiteroristă (USLA), fără a face precizarea că această grupare era „la vedere”, ci lăsând să se înțeleagă că aceasta era “invizibilă”.

În realitate, USLA a fost constituită din inițiativa șefului statului ca urmare a escaladării terorismului pe plan mondial și s-a realizat în baza Ordinului ministrului de Interne nr. 04553 din decembrie 1977, prin contopirea Batalionului de Intervenție Antiteroristă al Comandamentului Trupelor de Securitate și Compartimentul Antiterorist din Direcția a III-a a Departamentului Securității Statului (U.M. 0625/RP). A fost o acțiune organizată la vedere, nu în clandestinitate și a fost popularizată cu prilejul unor acțiuni antiteroriste de pe teritoriul României.

USLA a fost și este o componentă militară vizibilă, știută de oamenii raționali, prezentă permanent în mijlocul mulțimilor: în aerogări și în aeronavele din cursele interne și internaționale ale Companiei TAROM, în paza ambasadelor, a reședințelor demnitarilor, prezentă însă și la paradele militare.

Fostul procuror militar încriminează această unitate de elită a statului român, afirmând că: *„indivizii care au declanșat teroarea în orașul de pe Cibin”* au fost uslașii (pag.63) și că *„(...) organizarea, ca și pregătirea armatei invizibile, în timp de pace, reveneau, în principiu, în sarcina serviciilor secrete ale statului (...) care, în mod firesc, nu puteau fi decât la dispoziția unor elemente, încă active, ale fostei Securități”*.

Minciunile despre adevăr, așa cum corect trebuia să se intituleze cartea, îl aruncă pe autor în abisul neverosimilului. Minciuna reprezintă dominanta cărții sale. Unele minciuni au fost ridicate la rangul de mituri, cu același țel la care se referea Jean-François Revel: *„Cea dintâi dintre toate forțele care conduc lumea este minciuna”*.

În legătură cu evenimentele din Capitală din perioada 21-23 decembrie 1989, în special la cazul Otopeni pe care autorul, în calitate de procuror militar, a fost împins să-l cerceteze și să-l susțină în instanță, reținem un aspect tragic de incompetență profesională juridică.

Procurorul militar Ioan Dan nu a efectuat cercetarea masacrului produs la Aeroportul Internațional Otopeni pe baza și în concordanță cu legea: Decretul Consiliului de Stat nr.367/1971 privind regimul armelor, munițiilor și al materialelor explozibile; Legea nr.14/1972 privind organizarea apărării naționale a R.S. România; Regulamentele de luptă ale armelor; Planul de

intervenție „Movila”; R.S.G.G. etc. Cercetarea a efectuat-o „după ureche” și după cum i-au dictat cei care uneltiseră crima.

Efectuând cercetarea în acest mod, procurorul Ioan Dan conchide: *„Adevărul este, însă, puțin cunoscut, iar acest fapt are numeroase explicații și consecințe. Sigur, înainte de toate trebuie cunoscute adevărurile specifice, suita de «întâmplări» care au avut acel deznodământ, repet, tragic* (care au fost acele adevăruri specifice și cine l-a împiedicat să le afle? – n.n.). *Dar, sub raport strict juridic, era imposibil de evaluat corect o multitudine de fapte și date fără situarea lor într-un anumit context”* (pag.301-302).

Contextul în baza căruia trebuia efectuată cercetarea îl reprezenta Legea nr.14/1972, Planul de intervenție „Movila”, ordinele comandanților și prevederile regulamentelor militare. Efectuând cercetarea în acest context, procurorul putea să afle adevărul, care era numai unul, nu *„adevăruri specifice”*, nu *„adevărurile puțin cunoscute”*. Menirea procurorului în efectuarea cercetării unui caz este aceea de a afla adevărul, altfel acesta trebuie să-și depună demisia, așa cum au procedat unii procurori militari de la Cluj-Napoca, atunci când au fost împiedicați să efectueze cercetarea în mod corect. *„(...) Am constatat că în tot mai multe cazuri adevărul în cercetarea penală este mistificat cu bună-știință și, în consecință, eu nu doresc să fiu părtaș la soluții nelegale și netemeinice (...)”*.

De fapt, episodul Otopeni nu este altceva decât una dintre multiplele uneltiri care au avut scopul de a-i scoate din culpă pe cei care s-au făcut vinovați de crime sau a le justifica acțiunile. Procurorul Ioan Dan a preluat cercetarea cazului Otopeni pentru a deturna adevărul stabilit de prima Comisie de cercetare, condusă de procurorul militar maior Mircea Tănase, și anume ***crimă cu premeditare***.

Planul de intervenții și cooperare, codificat „Movila”, era un document „strict secret de importanță deosebită”, parte componentă a Planului Strategic de Apărare a R.S. România, întocmit în baza Legii nr.14/1972, destinat întăririi pazei și apărării aeroporturilor de pe întreg teritoriul țării. Fiind un document de nivel strategic, acesta era avizat de Consiliul Apărării și aprobat de Marea Adunare Națională.

În preocuparea sa de a mistifica adevărul, procurorul Ioan Dan bagatelizează acest document de importanță deosebită, prezentându-l ca pe un

plan conspect ce putea fi acceptat sau respins de mofturile comandanților. Zice el, la pag.321-322, „(...) *au căzut de acord că nu au nevoie de subunitatea de Securitate. (...) Mai mult, exista și un puternic sentiment de neîncredere în Trupele de Securitate (...). Maior Răchită, care continua să manifeste aceeași neîncredere în Trupele de Securitate (...), a luat măsuri și a transmis anularea acestui indicativ, transmis de o persoană care nu avea acest drept*”.

Constatarea procurorului, iată, scrisă, scoate în evidență alte fapte penale, pe care nu le-a reținut în rechizitoriu și nu le-a sancționat: încălcarea legii și insubordonarea. Comandantul D.70, av. col. Dumitru Drăghia și comandantul Divizionului, mr. Vasile Răchită, primiseră ordin de la Comandantul Aviației Militare, general Iosif Rus, să pună în aplicare indicativul „Movila”. Conform art. 16 din Legea nr.14/1972, generalul Iosif Rus avea autoritatea să ordone punerea în aplicare a indicativului „Movila”, deoarece era și comandant al Garnizoanei de Nord a Capitalei și făcea parte din Consiliul Apărării Municipiului București.

Procurorul militar nu a analizat faptele în spiritul legii și al prevederilor regulamentelor militare. Niciun regulament de luptă al armelor nu precizează faptul că, în procesul elaborării hotărârii, mai cu seamă pe timpul analizei situației, comandantului i se permite să țină seama de sentimentele sale față de forțele trimise în sprijin sau în subordine și, în raport de aceasta, are dreptul să nu execute ordinul primit. Planul de intervenție „Movila” era un document tabu.

Supravegherea, protecția, paza și apărarea aerogărilor, conform legii, reveneau Ministerului de Interne, respectiv Departamentului Securității Statului, ca una dintre misiunile importante ale acestuia.

Dezarmarea și scoaterea Serviciului VIII USLA și a Companiei de Securitate din Unitatea Specială nr. 3 Securitate din misiunea ce li se încredințase au constituit o faptă penală gravă, prevăzută în Codul Penal – Trădare și slăbirea capacității de apărare a țării.

*

Ceea ce am scris în acest articol sunt propriile considerații, exprimate fără patimă și fără atac la instituțiile statului, sunt – dacă acceptați – gândurile mele, care, iată, sunt în opoziție cu cele ale domnului fost procuror militar.

În carte sunt multe alte ineptii care merită a fi comentate și clarificate. Eu mă opresc aici, din rațiuni de spațiu editorial, însă promițând că voi interveni cu propriile concluzii despre ceea ce autorul a reliefat în legătură cu Transilvania.

Până atunci, conchid că fostului procuror militar Ioan Dan îi lipsesc dureros, până la asfixiere, sentimentul libertății și dreptății, respectul altei persoane, capacitatea dialogului, care trebuie să fie altceva decât un mijloc de ofensă și denigrare. La domnul procuror, iată și avocat, logica, morala, cultura, inclusiv cea militară, justetea, toate stau sub semnul întrebării, iar în legătură cu cele scrise în cele două cărți el nu era cel mai îndrituit să cerceteze și să dea soluții în cazul unor fapte petrecute pe timpul evenimentelor din decembrie 1989. Să auzim de bine!

Verba volant. Cuvintele zboară, dar nu se pierd. Produc efect și se înregistrează în cartea vieții noastre, în consecință, în om. „*Vă spun că pentru orice cuvânt deșert pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecății. Căci din cuvintele tale vei fi găsit drept și din cuvintele tale vei fi osândit*” (Matei: 12, 36-37).

Gl. bg (r) Vasile Mihalache

CUGET – DECI EXIST (*Cogito – ergo sum*)

Am fost ofițer de contraspionaj timp de 20 de ani. Mi-am dedicat cei mai frumoși ani ai vieții acestei nobile meserii, ai cărei vectori principali sunt patriotismul, inteligența și profesionalismul.

Ca membru al ACMRR – SRI, Sucursala Sibiu și colaborator al revistei „*Vitralii – Lumini și umbre*”, am încercat, în decursul anilor, să aduc o modestă contribuție la formarea unei reale culturi de securitate în rândul populației române – acesta fiind, de altfel, țelul principal al publicației noastre.

Fără îndoială, acest scop a fost în bună măsură atins, în special în mediile intelectuale, în rândurile oamenilor cultivați și bine informați.

Totuși, sunt încă medii sociale în care nu s-a înțeles că Securitatea de până la 1990 nu a fost nici „comunistă”, nici „ceaușistă”, ci o structură a statului menită să apere valorile fundamentale ale României, lucrând **pentru** poporul român și nu **împotriva** lui. Formula „securiști-teroriști” a fost o dezinformare criminală, lansată de dușmani ai țării, în timpul evenimentelor din decembrie 1989.

Faptul că ostilitatea față de foștii ofițeri de Securitate este încă stimulată în anumite medii și în ziua de astăzi și probabil că va mai curge multă apă pe Dunăre până când lucrurile vor intra în normal, doresc să-l ilustrez cu un caz petrecut în noiembrie 2013 la Sibiu și care m-a implicat direct, periclitându-mi siguranța personală și pe cea a familiei mele.

Iată despre ce a fost vorba, pe scurt: în ziua de 6 noiembrie 2013, în jurul orei 10⁰⁰ dimineața, am fost sunat de către un prieten, care m-a întrebat alarmat: „*Victore, știi ce scrie despre tine pe stâlpii de electricitate de pe Calea Dumbrăvii?*” (din Sibiu – n.a.). I-am răspuns că habar nu am. L-am rugat să rămână pe loc și am plecat de îndată în zonă. Într-adevăr am văzut stâlpul, pe care, la circa 1,90 m, era lipit (cu adeziv, nu cu bandă adezivă), un bilet ½ coală A4, cu următorul conținut (reproducere):

*„CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII
DIN EPOCA COMUNISTĂ”*

Știați că în orașul Sibiu conviețuim cu cel mai dur informator al Securității ceașiste, care datorită activității lui a băgat în închisoarea comunistă peste 300 de semeni de-ai noștri, din care peste jumătate au decedat, unii sunt din orașul nostru. Acest criminal se numește Burtea Victor și locuiește pe Strada Dealului nr.8, a fost primul informator al Elenei Ceaușescu. Acum are pensie de 10.000 lei. Ce ziceți, este în regulă ca acest criminal să primească pensie? Merită să locuiască cu noi?”

Intrigat, am mers în sensul bulevardului, descoperind încă 12 stâlpi cu aceeași inscripție, toți în zona în care se află Parchetul de pe lângă Judecătoria Sibiu. Probabil că autorul spera ca cineva de la Parchet să citească textul și să se autosesizeze. Ajutat de prietenul meu, am încercat să rupem afișele respective, lucru dificil, întrucât erau foarte bine lipite. Cu greu am reușit să desprindem un exemplar aproape intact, ca probă. În după-amiaza aceleiași zile, m-a sunat un alt prieten care mă anunța că au apărut afișe despre mine și pe stâlpi de electricitate din zona istorică (Piața Mică din Sibiu). Le-am rupt personal și pe acelea. În total am identificat 36 de stâlpi din oraș pe care au fost lipite acele afișe.

Ce puteam să înțeleg din această acțiune?

În primul rând că textul în sine era o aberație totală. Eu nu am fost niciodată „informator”, ci ofițer de informații. Apoi, nu am „băgat” niciun cetățean român în „închisoare comunistă”, deci nici nu a „decedat” niciunul. Prin urmare, nu pot fi „criminal”. Pe Elena Ceaușescu nu am cunoscut-o decât din fotografiile din ziarul „Scânteia” sau de la televizor, iar pensia mea este de un sfert din suma menționată.

Cazul de denigrare a fostei Securități și de calomniere a persoanei mele este CLAR. Dar faptul că pe fițuică era menționată adresa mea din Sibiu reprezenta un pericol real pentru siguranța mea și a familiei.

Am semnalat cazul la Poliția locală, care mi-a spus că pentru clarificarea lui ar fi necesare măsuri de investigare complexe, care le depășesc competențele. I-am înțeles. Culmea este că l-am identificat personal pe autorul moral al acțiunii – un vecin de-al meu, „revoluționar” frustrat, căruia Guvernul Ponta i-a tăiat subvenția viageră pentru că în timpul Revoluției din 1989 nu a provocat decât pagube materiale și a comis furturi. Dar lipsesc probele.

Din noul Cod Penal a fost scoasă infracțiunea de „calomnie” – ca și aceea de „subminare a economiei naționale”, de altfel! Pe undeva există o logică. Ce economie să mai „subminezi” dacă aceasta a fost distrusă în ultimii 26 de ani după ideea „grămezii de fiare vechi”?

Cât despre calomnie, sunt încă mulți „formatori de opinie” care-și bat gura toată ziua la diverse televiziuni despre aspecte ce se situează în zona unor reale calomnii.

Apropo de „formatorii de opinie”: exemplul dat mai sus dovedește că în anumite medii mai mocnește ura împotriva „securiștilor comuniști torționari”, iar unii suflă periodic în jar, pentru a nu-l lăsa să se stingă.

Numai așa îmi explic inițiativa unui realizator TV, de la sfârșitul anului 2015, „de a pune în discuție publică problema ofițerilor acoperiți ex-comuniști, care și în ziua de astăzi ocupă funcții importante în stat”. Acest individ imberb, care în 1989 probabil că de-abia învățase bine alfabetul limbii române și tabla înmulțirii și a cărui minte nu sclipește decât în lumina reflectoarelor din studio, anunța privitorii că are o adevărată „listă” cu asemenea persoane, pe care o va da în vileag. Spre exemplificare a început cu nimeni altul decât cu Mugur Isărescu, guvernatorul Băncii Naționale a României. Se prezintă o întreagă „fișă personală” cu pregătirea, activitatea dinainte de 1989 etc. și se dă cu presupusul. A fost sau nu cel în discuție „ofițer acoperit” al „Securității comuniste” și nu cumva este și acum la fel? Întrebare urmată de comentariul tâmpit: „În fond nu are importanță dacă a fost sau mai este ofițer acoperit. Dar dacă mai este, atunci să știm și noi!”. Cui folosește dacă „știm și noi?!”. Însă nu-i de ajuns. Suntem anunțați că „lista” inițiatorului cuprinde și multe alte nume „sonore”. Probabil că individul a văzut filmul „*Lista lui Schindler*”, dar nu a înțeles că acela a salvat mii de evrei de la moarte sigură în camerele de gazare din lagărele naziste.

Se vede de la distanță că vorbește neavizat și necunoscător al muncii serviciilor secrete. Bineînțeles că toate serviciile secrete din lume folosesc în activitatea de informații agenți și ofițeri acoperiți – și asta din toate timpurile. Dar nici un stat civilizată din lume nu a permis până acum punerea în dezbatere publică a acestui lucru.

Deocamdată, în România nu avem decât un singur ofițer „cu legitimație” – și culmea, tocmai în domeniul presei. Știți desigur cine este – ziaristul Robert Turcescu, care s-a „autodenunțat” la televizor în urma unei căderi nervoase

provocate, probabil, de prea mult cântat. De precizat că livretele militare sunt eliberate de centrele zonale ale Ministerului Apărării Naționale.

După acea secvență penibilă, individul n-ar mai fi trebuit să apară în presă toată viața. Dar, surpriză! Iată-l revenind vocal pe anumite posturi private de televiziune, dându-și cu părerea și criticând pe unii și pe alții. Se vede, deci, că „acoperirea” nu jenează pe nimeni în România, a cărei democrație implică și libertatea cuvântului. Cert este un lucru: dacă serviciile secrete – nu numai cele din România, ci din întreaga lume, ar opera cu ofițeri acoperiți de calitatea sus-numitului, s-ar descalifica iremediabil.

Noroc că în cazul „listei” despre care am făcut vorbire mai sus, cineva „acolo sus” a sesizat că aceasta reprezintă un risc pentru siguranța națională și i-a pus talpă autorului inconștient.

În încheiere, încă un gând apropo de corupție. Poate că, o dată cu vârsta, am devenit mai sceptic. Dar eu aș compara metaforic România de astăzi cu un om bolnav de cancer. Mă refer la cancerul corupției. Imunitatea corpului statal a fost distrusă încă din 1990, prin desființarea temporară a sistemului de ordine publică și siguranță națională. A urmat vidul legislativ din prima jumătate a anilor 1990, dominând „legea junglei”, care a permis jefuirea bunurilor statului, paralel cu distrugerea a tot ce poporul făurise până atunci în industrie și agricultură. Așa au apărut primele celule canceroase în societatea românească, formate din cei îmbogățiți peste noapte, fără muncă.

Aceste celule bolnave ale societății s-au înmulțit rapid în decursul timpului, afectând astăzi organismul politic, guvernamental și parlamentar. Degeaba încearcă „chirurgii” de la DNA să opereze câte un adenom putred (de bogat), căci s-au format deja metastaze, la fel de periculoase, în alte părți ale corpului statal.

P.S. Apropo! S-a mai auzit în ultimul an ceva despre „*Gold Corporation*” și Roșia Montană sau despre „*Chevron*” și gazele de șist? NU! Pericol! Înseamnă că se lucrează în „subteran” la contracte și vom afla în final că am pierdut. Nu avem nevoie însă de dezbateri publice pe asemenea teme. Avem „specialiștii” noștri.

Lt. col. (r) Victor Manfred Burtău

Colțul mizantropului

ATROFIEREA SIMȚULUI OLFACTIV SAU O INDOLENȚĂ CARE UCIDE

Nu-i chip să scap de această mizantropie care s-a cronicizat – și vă rog să mă credeți că am toată bunăvoința – nu sunt cârcotaș, nu caut cu lumânarea tarele societății, vreau să văd totul în roz, dar parcă-i un făcut, mereu apare ceva urât, criminal de scandalo. Iată acum afacerea cu Hexi Pharma: toți managerii spitalelor sunt „nedumeriți”, sunt cuprinși de o sfântă indignare pentru modul în care, bieții de ei, au fost „înșelați” și nu au știut că dezinfectau spitalele cu apă chioară. Haida-de! Ar fi fost suficient să-și bage prețiosul lor organ olfactiv în unul dintre recipiente ca să-și dea seama că „dezinfecanții” sunt diluați până acolo încât nu mai pot speria nici măcar un gândac din aceia care circulă nestingheriți prin saloane, darămite să ucidă acei feroși streptococi, viruși, celebrul streptococ auriu și mulți alți câți or mai fi pe acolo și care trimit pacientul, internat pentru o banală operație, direct la morga spitalului.

Nu demult, având o rudă internată în spital, am fost s-o vizitez. M-a impresionat plăcut că pe coridoare erau amplasate recipiente pe care scria negru pe alb „dezinfecant”. Încercător mi-am dat pe mână cu acea substanță ușor tulbure, puțin contrariat că nu simt mirosul specific al unui dezinfecant, mi-am mirosit ambele mâini dar nu am simțit nimic. Am plecat convins în naivitatea mea că, probabil, acel „dezinfecant” este eficient fără să-și dea aere.

Despre această situație, precum și despre alte neajunsuri, Serviciul Român de Informații a trimis la vremea respectivă numeroase rapoarte informative forurilor în drept, care fie că le-au tratat cu superficialitate, fie nici nu au deschis plicurile, din teamă că vor trebui să se considere informați despre tot felul de aspecte negative care trebuie remediate și le-au trecut la mașina de tocat hârtii, fără să se gândească că în acest fel mii de pacienți sunt, în continuare, condamnați la moarte prin infecții intra-spitalicești.

Din câte cunosc, în țări cu o îndelungată tradiție și cu o legislație bine încheagată, precum R.F. Germania, Marea Britanie, Franța etc., beneficiarii informațiilor primite de la serviciile secrete au obligația de a-și exprima punctul de vedere asupra acestora și de a-și asuma responsabilitatea –

inclusiv răspunderea juridică – în legătură cu deciziile luate în baza respectivelor informări.

Deoarece, în ciuda repetatelor rapoarte informative înaintate la toate nivelurile, nu au fost luate nici un fel de măsuri, eu cred că a fost cât se poate de salutară implicarea mass-media pentru devoalarea acestui imens pericol. Se dorea ca S.R.I. să vină cu vermorelul în spinare și să facă treaba onor conducerii spitalelor?

Desigur toată afacerea Hexi Pharma este încă una dintre mizeriile care otrăvesc la propriu și la figurat viața noastră, dar cel mai mult m-a scandalizat impertinența acelor voci specializate în denigrări care s-au grăbit să arate acuzator spre S.R.I. care ar fi implicat în toată această tărășenie sinistă.

Aceste creaturi sunt aceleași care aproape nu au lăsat nimic neîntinat în țara noastră, iar acum au considerat că în sfârșit pot ataca S.R.I., una dintre puținele instituții de care banda acestor mizerabili care ronțăie zi de zi imaginea României nu au putut să se atingă. Deși mulți sunt cunoscuți, nu le fac onoarea să-i amintesc, lista ar fi prea lungă și greu de scris conținând multe nume străinești. Prezența și activitatea S.R.I. îi deranjează cumplit în eforturile lor de a împinge poporul român într-o profundă stare de depresie, de a-l convinge pe cetățeanul de rând că statul nostru este într-un proces de dezintegrare, că nu mai avem nici un viitor, toate astea pe fondul demascării afacerilor marilor corupți, pe care de fapt îi are orice țară, dar nu-i pune în vitrină cu atâta tam-tam ca la noi.

Nu se potolesc, vor scorni în continuare tot felul de fantezii ticăloase pe seama instituțiilor care le țin piept și mai ales pe seama S.R.I. Nu poți sta cu mâinile în sân privind la această veninoasă ofensivă a intereselor străine împotriva acestui bastion și garant al demnității noastre naționale. Este de datoria noastră, chiar și a unui mizantrop ca mine, în calitate de foști ofițeri de informații, să arătăm apropiaților și opiniei publice care este adevărul și care sunt pericolele care ne pândesc, cu atât mai mult cu cât unele posturi de televiziune, în goana după senzational și *rating*, fac orbește un joc care în termeni populari se numește „să-ți tai craca de sub picioare”.

*

De-ale democrației: Am trăit s-o vedem și pe-asta: un ex-președinte al României îl acuză în direct, la un post TV, pe un general-avocat din baroul bucureștean că se pretează la tot felul de malversațiuni contra cost în favoarea

unui client. Generalul-avocat neagă, ceea ce îl supără pe ex-președinte care, nervos, îl apostrofează cu „suprema jignire” care, cum se vede, încă se poartă, făcându-l „securist”. Un asemenea „afront” îl scoate din sărite pe generalul-avocat, care nu poate accepta ideea că poate fi asimilat unui „securist” și dezlănțuie asupra ex-președintelui o ploaie de invective. De fapt, ce m-a amuzat și mi-a reținut atenția din acest „elevat” dialog a fost reacția care o poate declanșa cuvântul „securist”, mai ales la cei care, în decursul anilor, s-au intersectat în mod patriotic cu acest teribil „acar Păun” al defunctului regim totalitar.

Col. (r) Hagop Hairabetian

O CARTE ÎN DEZBATERE

Volumul „Apărarea ordinii constituționale. Perspectiva unui ofițer de informații”, autor general (r) Vasile Mălureanu, a suscitat un viu interes. Redăm în continuare o selecție din cuvântările rostite cu ocazia lansării volumului la Fundația Europeană Titulescu și la Universitatea Transilvania din Brașov, precum și din cronicile și recenziile dedicate lucrării.

Redacția

UN EVENIMENT DEOSEBIT

(1) Lansarea volumului a constituit un eveniment major atât pentru gazde, sala de festivități a Casei Titulescu fiind arhiplină, cât și pentru fiecare dintre cei prezenți, care au avut șansa de a participa, prin luările de cuvânt sau ca simpli auditori, la dezbateri de un înalt nivel intelectual, din care redăm mai jos principalele aspecte:

Președintele Fundației Europene Titulescu, prof. univ. dr. Adrian Năstase:

Avem posibilitatea să abordăm astăzi o temă de actualitate, un subiect extrem de controversat. Cu privire la felul în care s-au derulat evenimentele din decembrie 1989 și după aceea, fiecare are păreri proprii.

Avem ocazia să-i ascultăm pe cei care ne pot aduce mărturii în legătură cu felul în care s-au produs unele evenimente din istoria recentă. Avem ocazia să aflăm felul în care s-au dezvoltat unele dintre instituțiile noastre, inclusiv cele din zona de informații. Cred că este important să aflăm felul în care s-au luat unele decizii, felul în care putem să facem unele evaluări.

Cartea domnului general Vasile Mălureanu este pasionantă. Cei care ați citit-o veți fi de acord cu mine imediat. Ceilalți, probabil, veți încerca s-o parcurgeți și să vedeți în ce măsură ea corespunde cu percepția pe care ați avut-o, pe care o aveți despre felul în care s-au derulat evenimentele din 1989, felul în care s-au petrecut anumite lucruri până la sfârșitul secolului trecut și începutul secolului al XXI-lea.

M-au interesat foarte mult lucrurile din zona culturală, felul în care a fost abordată problematica politică-cultură-securitate, felul în care au fost salvate înainte de 1989 mărturii istorice deosebit de importante pentru noi.

Prof univ. dr. Nicolae Radu, Academia de Poliție:

România este a tuturor românilor, să nu uităm că această Românie frumoasă este a noastră.

Pentru a înțelege România anului 2016, nu putem să facem abstracție de realitatea imediată: economia României e la pământ; industria României devine în momentul de față un element de arheologie; împotriva României se duce concertat o luptă, ca să nu spunem un război, pentru existența națională. Să nu uităm că, dincolo de Europa, suntem români.

Meseria de ofițer de informații nu este la îndemâna oricui. Nu oricine a putut fi ofițer de informații, cum și nu oricine a putut să conducă destinele acestei țări.

Col. (r) Filip Teodorescu, președintele ACMRR-SRI, director al revistei „Vitrallii – Lumini și umbre”:

N-am să prezint cartea, nu pentru că nu o știu. Am citit-o capitol cu capitol de mai multe ori. Împreună cu redactorul-șef, dl Paul Carpen, am scris *Cuvântul înainte*.

Sunt materiale pentru vreo cinci cărți în arhiva personală a colegului Vasile Mălureanu. Noi l-am admirat și încurajat pentru tenacitatea cu care se străduiește să prezinte publicului larg adevărul istoric. Pentru că multe aspecte din trecutul nostru recent sunt comentate în mod eronat, uneori din neștiință, alteori din rea-voință și din lipsa dorinței de a accepta adevărul așa cum este el, și mai bun, și mai rău.

E un efort pe care l-a făcut cu pasiune, din dragoste pentru adevăr. Noi l-am felicitat deja pentru această muncă, îl încurajăm, suntem alături de dânsul ca să continue să prezinte și alte aspecte din acest domeniu foarte delicat și foarte mult discutat. Din păcate, pe asemenea teme discută și unii care nici nu se pricep, care nu au informațiile necesare, dar aruncă pe piață tot felul de păreri eronate.

Dl Alin Spânu, doctor în istorie:

Îl felicit pe domnul Vasile Mălureanu pentru că memorialistica ofițerilor de informații este una deosebită. Ca un om care mă ocup de istoria serviciilor de informații, sunt interesat de toate lucrările scrise de foști ofițeri de informații.

Cartea aceasta este unicat pentru că se referă la două perioade diferite, cea a regimului comunist și cea a democrației, cu o continuitate în ce privește structurile de informații și contrainformații.

Consider că trei lucruri sunt importante pentru serviciile de informații:

1. Necesitatea existenței acestora, indiferent de forma de guvernământ, de sistemul politic, de interesele naționale sau internaționale ale statului.

2. Continuitatea, un element foarte important, pentru că amenințări latente erup în momente în care aceste servicii nu funcționează.

3. Profesionalismul angajaților, la care se lucrează permanent, din ce în ce mai pregnant cu trecerea timpului, nu numai prin școlile de ofițeri de informații, dar și cu specializări universitare.

Dl. Constantin Corneanu, doctor în istorie:

Cartea domnului Vasile Mălureanu abordează o temă deosebit de interesantă și inedită pentru mine. Această carte este o bucurie, pentru că dacă o astfel de carte ar fi existat în anii 1991-1992, poate că lucrurile erau mult mai bine înțelese de către mine. În context, a făcut referire la importanța memorialisticii ofițerilor de informații.

Departamentul Securității Statului, desființat la 31 decembrie 1989, a fost victima războiului rece, iar componenții săi – ofițeri, subofițeri și alți angajați – ca și colaboratorii săi sunt victime ale acestui război rece. Dar tragedia este aceea că ce vi se întâmplă dvs. și ce vă nemulțumește nu este o premieră în istoria românilor. Rămân la convingerea că această carte s-a născut dintr-o stare de nemulțumire, pentru că niște adevăruri nu sunt luate în calcul. Adevărurile dvs. merită să fie luate în calcul de orice discurs științific, nu politic sau ideologic. Un rapid recurs la istorie privind tratamentul acordat cadrelor de informații ne arată că, în 1866, după detronarea lui Alexandru Ioan Cuza, serviciul de informații înființat de acesta a fost desființat. După 23 august 1944, țărâniștii și liberalii au impus ca lucrătorii SSI și ai Siguranței să fie considerați criminali de război.

După decembrie 1989, Securitatea, ca instituție, pățește același lucru. Nu se întâmplă la fel cu Miliția, Procuratura, aparatul de partid și de stat. A fost preluată arhiva Securității, aflată în custodia S.R.I., dar nu am înțeles de ce nu a fost preluată și arhiva Direcției a IV-a – Contrainformații militare. Din această perspectivă, înțeleg frustrarea domnului general Mălureanu și a colegilor domniei sale. Din păcate, dumnealor sunt victime ale războiului rece.

Cartea domnului general naște o discuție legată de serviciul național de *intelligence*. Am avut un serviciu național în perioada comunistă, cum ne place să vorbim după 2000. Da, vizavi de profesionalism, România a avut un serviciu național de informații, care a avut umbrele și luminile sale. Securitatea, pe lângă componenta sa represivă, a integrat și toate componentele de informații și contrainformații, de spionaj și contraspionaj, astfel încât ar putea fi numită serviciul național de informații, cu luminile și umbrele sale.

Sigur că, dacă vedem că după 1990 S.R.I. a avut cam aceleași atribuțiuni pentru a proteja ordinea constituțională, există o continuitate între obiectivele

serviciului de informații în apărarea ordinii constituționale. Sigur, cum spune și domnul Mălureanu, vinovat este factorul politic care nu a fost în stare să asigure un cadru legal.

Cât privește cartea, ea conține lucruri extrem de interesante privind domeniul cultural, literar-artistic etc.

Accept ideea implicării externe în Revoluția română... atunci când minoritățile naționale din România socialistă s-au agitat la sugestia serviciilor de informații occidentale și sovietice, punând în discuție ordinea constituțională. Dar nu se pune în discuție doar răsturnarea regimului Ceaușescu prin forță, ci însăși transformarea României prin ruperea Transilvaniei, pentru că asta a fost miza serviciilor de informații maghiare. Din această perspectivă accept ideea că Direcția de Informații Interne era obligată în 1989 să apere această ordine constituțională.

Implicarea străină în decembrie 1989 a avut legătură cu această schimbare a ordinii constituționale și această problemă naște o lungă discuție vizavi de comanda supremă a Securității în 1989. Și, din această perspectivă, analizele domnului Mălureanu sunt extrem de prețioase pentru noi, cei care scriem despre 1989, care încercăm să înțelegem cum a fost, ce s-a întâmplat și cum s-a putut prăbuși un sistem, o lume și cum serviciul național de informații a fost victima războiului rece și al acestei prăbușiri.

În ce privește capitolul privind CNSAS, citind această carte am înțeles că este o patimă imensă pentru a-i pedepsi pe acești ofițeri de informații pentru faptul că și-au făcut datoria într-un anumit sistem, așa cum a fost o patimă și după 23 august 1944. Nu contest că se poate demonstra că unii au făcut abuzuri, au încălcat legile și regulamentele militare, dar a pedepsi pe foștii ofițeri de informații mi se pare o chestiune foarte interesantă, mai ales că există un istoric occidental care recunoaște, prin 2005, că interesul său pentru arhiva Securității era de a ajunge la lista oamenilor politici occidentali care au lucrat pentru România socialistă, a colaboratorilor KGB din România, a oamenilor lui Ceaușescu. Înțelegem atunci de ce arhiva Securității este atât de importantă și prețioasă. Dar de aici și până a pedepsi ofițerii de informații, de a duce lucrurile într-o altă direcție decât o cercetare științifică serioasă este un drum foarte lung.

În concluzie, este o carte extrem de importantă, mă bucur că ea există și mă va ajuta la scrierea celei de-a doua ediții, revizuite, a cărții despre evenimentele din decembrie.

Dl. profesor Ion Coja:

Am citit cartea la început cu puține speranțe că e ceva interesant, cauza fiind titlul. Pe parcurs, cartea m-a prins foarte tare. Aș aduce, dacă se poate, câteva confirmări la cartea dvs. Într-adevăr, „Europa liberă” nu a fost preocupată de combaterea comunismului, ci a fost un post de radio care a lucrat împotriva intereselor naționale ale românilor. În 1986, am expediat o scrisoare la Departamentul de Stat al S.U.A. prin care semnalăm că la „Europa liberă” se făcea o politică antiromânească și nu anticomunistă, cum cerea conducerea americană. După două zile, m-a vizitat cineva care mi-a spus că adresa nu era corectă, furnizând și adresele exacte.

Dl. Dorin Suciu, jurnalist :

„Apărarea ordinii constituționale. Perspectiva unui ofițer de informații”, depinde din ce unghi privești. Spun acest lucru deoarece istoria recentă, imediată, depinde foarte mult de perspectivă, ea poate să fie obiectivă sau subiectivă, deoarece depinde de psihologia receptorului.

Doresc să precizez că am citit foarte atent cartea domnului general Vasile Mălureanu și am observat un foarte mare efort de obiectivare, lăsând deoparte partipriurile, frustrările, ranchiunile ș.a.m.d. Un mare merit al cărții este că ea este structurată foarte bine și este scrisă într-o limbă română foarte fluentă, foarte frumoasă.

Într-un viitor material pentru revista „*Vitralii*”, voi prezenta formidabila intoxicare care a fost la Tg. Mureș și, în paralel, formidabila dezinformare.

Istoria are prostul obicei de a se repeta. Ce s-a întâmplat la Tg. Mureș se repetă cu gonflarea problemei Ținutului Secuiesc.

Istoria ca tragedie și ca farsă, iată ce se întâmplă cu Securitatea. După mine, Securitatea este o victimă a războiului rece. Asta este. Istoria o scriu învingătorii. Acea instituție care în decembrie 1989 nu a tras niciun cartuș, după decembrie 1989 începe să fie demonizată grotesc, nici măcar cu mijloace profesionale. Ca farsă, ieri am fost la o lansare de carte la Tg. Mureș, unde un istoric acuza Securitate de trădare...

Dl. general Mircea Chelaru:

Am luat în foarte serios invitația de a participa la această dezbatere de conștiință. Cartea nu este un puseu al amintirilor, nici un fel de *descriptio evenimentum*. Cartea este unul dintre cele mai mari sau mai acute semne de întrebare asupra a ceea ce se întâmplă cu România ca destin istoric, manifestat și în prezent.

Ordinea constituțională este menționată în Constituție doar la art. 117, unde se precizează că Armata este garantul ordinii constituționale. Nu există niciun text de lege în acest sens. În rest, doar în manualele de drept constituțional. Ordinea constituțională trebuie văzută ca voință și aspirație a unei națiuni de a-și proiecta modelul de viață conform legilor și tradițiilor sale.

Principalul agresor, provocator sau opresor este clasa politică care devine opresoare.

Apărarea ordinii constituționale trebuie făcută față de cei care o abuzează, din interior sau din exterior. Se pare că, de două secole încoace, de la Cuza, principalul destabilizator și defector care pune în pericol ordinea noastră constituțională este subversiunea internă – ireidenta, oculta și pachetele mari de cozi de topor care se pun în slujba altora.

Din perspectiva simplului cetățean, ordinea constituțională trebuie să fie bună rânduială, mersul corect în firea naturii vieții oamenilor. Cum să fie ordine constituțională sau bună orânduială când se practică de peste 25 de ani războiul civil? În România este un continuu război civil între români și români, pentru că fiecare în parte se consideră mai altceva decât celălalt. S-a pus Armata contra Securității, Securitatea contra Armatei. Mulțumim lui Dumnezeu că s-au oprit la timp cei care planificaseră vărsarea de sânge, iar puterea unei națiuni se manifestă prin cele două instrumente de forță: armata sa și structurile sale de *intelligence*.

Dl. Radu Theodoru, scriitor:

Meritul deplin al acestei cărți este că pune în termenii realității istoria Securității față de istoria poporului român, față de noi, cetățenii acestui popor care timp de 50 de ani am contribuit la mersul istoriei contemporane.

Domnule general, cartea dvs. incită la discuții legate de felul în care noi, breasla scriitorilor, artiștilor plastici etc. reflectăm relația cu Securitatea. Relația dintre noi a fost deosebită. Influența dvs. a fost de protecție. Relația noastră cu Securitatea a depășit, din punctul meu de vedere, relația cu politicul. Politicul a fost cel opresiv, nu Securitatea.

Cartea se referă la o seamă de paliere, care converg și se centralizează într-o singură direcție, aceea de apărare a tot ce conține fundamental noțiunea de Patrie: economie, cultură, recuperarea atâtor documente fundamentale ale istoriei românilor ș.a.m.d.

Cartea este un instrument de securitate națională, un instrument de cunoaștere din interior a instituției Securității și un instrument de valorificare a valorilor acesteia.

(2) La 30 mai a.c., a avut loc și la Brașov o lansare a cărții generalului de brigadă (r) Vasile Mălureanu, urmată de dezbateri, în organizarea Universității Transilvania și a Sucursalei locale a ACMRR – SRI. Manifestarea a avut loc în aula Universității în prezența a peste 100 de cadre universitare, studenți, alți intelectuali interesați de temă și veterani ai activității de informații.

Pe lângă autorul cărții, care a făcut o succintă prezentare a lucrării, au participat la dezbateri prof. univ. dr. Ioan Abrudan, rectorul Universității Transilvania, care a fost și moderatorul acțiunii, col. (r) Filip Teodorescu, prof. univ. dr. Cristinel Murzea – decanul Facultății de Drept, Paul Carpen, prof. univ. dr. Claudiu Coman – decanul Facultății de Sociologie și Comunicare și gl. bg. (r) Nechifor Ignat. Alți participanți, inclusiv studenți, au făcut comentarii ori au pus întrebări autorului privind aspecte ale activității informative.

În continuare, vom prezenta extrase din intervenția prof. univ. dr. Cristinel Murzea.

Domnule rector, domnule general, onorată asistență, înainte de a face câteva aprecieri asupra acestei apariții editoriale, remarcabilă din multe puncte de vedere, aș vrea ca în calitate de profesor de drept să fac o afirmație, care reprezintă pe undeva o reconstituire a ceea ce a însemnat ofițerul de informații în regimul trecut. Domnul general, indirect, conștient sau nu, în plan juridic realizează o pledoarie excepțională asupra a ceea ce reprezintă demnitatea unui om care îmbracă o haină militară. Ce poate fi mai frumos ca, după o carieră de o asemenea anvergură, cineva să vrea să-și apere casta de pe această poziție. Ca om luminat, ca jurist. Mi-am dat seama că domnul general Mălureanu reușește indirect să sugereze avocaților în acțiunile în constatare, ceea ce a scăpat de multe ori instanțelor de judecată (contextul în care și-au desfășurat activitatea de ofițer, cadrul legal din acea perioadă), ca pe o cale mediată, prin apelul la instanțele europene, recuzând deciziile pe plan național, să realizeze ca precedentul judiciar să devină izvor de drept și, în baza acestuia, legislația noastră să fie practic modificată. Sigur, lucrurile acestea le sugerează domnul general Mălureanu din perspectiva omului care cunoaște intrinsec ceea ce înseamnă o activitate de informații.

Ceea ce pot să spun, referindu-mă la această carte, este că de pe platforma unui elaborat teoretic se realizează practic un conglomerat de informații, care au substrat istoric, juridic, politic, dar în esență vizează o componentă esențială care ține de responsabilitatea morală, până unde merge

actul de acuzare. Sigur, justiția judecă după legile care sunt în vigoare, deci dreptul pozitiv, ansamblul reglementărilor aflate în vigoare la un moment dat, se află în interferență cu factorii obiectivi de concurare a dreptului, care sunt diverși, de la cei politici, până la cei religioși. Ceea ce este interesant în această lucrare, și pot să subliniez, este faptul că, de la bun început, transpare ideea clară: nu putem stigmatiza o clasă profesională doar din prisma unor acțiuni de politicianism speculativ. Lucrul acesta trebuie făcut într-un cadru normativ, deci întotdeauna acel ceva trebuie probat în fața instanței, și acest lucru îl face cu instrumentul unui jurist de excepție generalul Mălureanu atunci când afirmă că, fără nicio noimă, o seamă de foști lucrători de la Ministerul de Interne au fost chemați în fața instanțelor și, chiar mai mult, au avut repercusiuni nu numai de ordin moral, ci și de ordin personal, care le-au adus atingere identității lor și mai ales posibilității de a avea o atitudine demnă în societate.

Sigur, lucrarea de față, structurată la nivelul a șase capitole, am constatat că nu reprezintă o însumare a unor articole apărute în revista „*Vitralii – Lumini și umbre*”, ci este practic un corolar al unui demers științific făcut în domeniul periodizării, etapizării istoriei recente a României. Ce poate fi mai frumos, din perspectiva unui scriitor-cercetător care va studia istoria națională, să constate că, iată, un ofițer de informații reușește ca și în regimul comunist să detașeze luminile și umbrele care au fost. Nu putem aprecia comunismul drept ceva existent unitar, ca un bloc opac. Domnul Mălureanu reușește prin instrumentul cognitiv și instrumentul și metodele de analiză științifică, pe care le aplică în această carte, să dezvolte trei mari perioade și cu subperioade, deși istoricii noștri încă n-au făcut acest demers de a găsi subperioade în cadrul fiecărei perioade.

E perioada stalinismului, care s-a instaurat, știți foarte bine, după abdicarea regelui, mai exact cu venirea lui Petru Groza, când Stalin spunea „ce fericit aș fi fost dacă fiecare stat comunist, ar fi avut un om ca Petru Groza”, pentru că trecerea s-ar fi făcut mult mai anevoios la noul sistem. Apoi perioada aceasta de liberalizare din anii '960, deschisă prin Declarația din aprilie 1964 a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, continuată de succesorul său, Nicolae Ceaușescu care, în aprilie în 1968, reușește pentru prima oară ca, într-o plenară largită, să îl pună la punct pe Alexandru Drăghici și să arate abuzurile pe care le-a comis fosta Securitate. Cunoașteți situația cu Nicolski, comisarii sovietici care existau în Ministerul de Interne, rolul pe care aceștia îl aveau, și atunci putem spune că la noi comunismul, în acea perioadă, a avut un substrat de import, deci modelul

sovietic a fost aplicat întocmai într-un stat care nu avea nimic, nici ca orientare, nici ca mentalitate, cu un sistem total străin. Perioada de liberalism, care a însemnat vizita întreprinsă pentru prima oară în est a unui președinte al Statelor Unite, venirea lui Willy Brandt la București, deschiderea pe care România a avut-o ca mediator în Orientul Apropiat, raporturile deschise pe care le-a avut cu o mare putere cum a fost China, poziția ostilă pe care noi am avut-o în Tratatul de la Varșovia de foarte multe ori, a pus în lumină un element interesant, și anume acela al socialismului național, care a însemnat un patriotism în care, sigur, și Securitatea a avut un rol. Ceea ce s-a întâmplat după 1971, după vizita lui Ceaușescu în Coreea de Nord, în China, după plenara pe probleme ideologice, după Congresul educației și culturii socialiste din 1976 au avut în schimb rolul de a închide această deschidere pe care societatea noastră a avut-o spre Occident. Criza petrolului, precum și reticența investitorilor financiari internaționali față de țara noastră, plățirea prematură a datoriei externe, toate acestea au creat o situație excepțională în România, care au dus la o explozie, care s-a concretizat în 1989.

Această derulare a istoriei este privită și în cadrul normativ. De ce vreau să vă spun acest lucru? Se face de foarte multe ori afirmația greșită că Securitatea a fost „brațul înarmat” al Partidului. Nu. Toate instituțiile statului au fost ideologizate. Ideologizarea instituțiilor statului nu a ocolit Securitatea. Culpabilizarea ofițerilor de securitate trebuie făcută doar în cazul, cum bine remarcă domnul general, în care cel care a comis o faptă de natură să îmbrace conținutul unei eventuale infracțiuni poate fi tras la răspundere. Și atunci, se pune întrebarea dacă a culpabiliza în bloc niște ofițeri care și-au făcut datoria față de niște valori naționale, cu un cadru normativ existent, este sau nu este de natură să aducă faloase unei viziuni democratice, a unei administrări corecte a justiției, cum ne cere Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Pe aceste considerente, am în vedere un lucru, care sigur s-ar putea să scape celor care citesc această lucrare. De ce aceste articole, până la urmă traduse într-o operă încheată, reușesc să suscite interes celor care practic n-au nimic comun în tangență cu activitatea de informații? Și am să vă spun de ce. Pentru că sugerează o parte din viața noastră. Vreau să vă spun, că am citit cu plăcere trei capitole, care mi-au plăcut în mod deosebit, pentru că mi-am regăsit tinerețea. Este vorba despre ideologizarea care s-a făcut, în exces, în toate domeniile de activitate (presă, cultură, învățământ, creație artistică și așa mai

departe), în care Securitatea a filtrat practic, putem spune, pentru că de foarte multe ori valori ale culturii naționale, datorită interpretării noastre, a ofițerului de informații și a aparatului decizional din structurile informative ale statului, au reușit să treacă dincolo de obstacolele rigide, impuse, de o dogmă, care la un moment dat devia chiar de la marxism-leninismul clasic, era vorba despre ideile personale ale dictatorului Ceaușescu și, în special, ale Elenei Ceaușescu.

În acest context, au fost apărate valori naționale: aveți în vedere conservarea arhivei ilustrului reprezentant al unificării Basarabiei cu România, Pantelimon Halippa, în care a fost implicat personal domnul Mălureanu. Dacă o să citiți această lucrare, veți vedea multe lucruri însemnate. Veți vedea apoi orientările intelectualiste, din jurul grupărilor literar-artistice, științifice, mă refer aici la grupul scriitorilor care se întâlneau la „Mărul de Aur”, care aveau discuții furtunoase, chiar puneau la cale „revoluții”. Și structurile de Securitate nu au intervenit, ba, dimpotrivă, pe mulți dintre ei îi vedem astăzi la televizor, lăudându-se că au avut o literatură de sertar care din păcate a lipsit. Multe lucruri le-am citit cu plăcere legate de Grupul de la Paris condus de Virgil Ierunca și Monica Lovinescu, dintre care, sigur, multe nu le-am știut dar le-am prevăzut într-un fel că au orientare cât de cât ideologică și-n zona aceea, și-n zonele de influență a serviciilor de informații străine, care sigur acționau de foarte multe ori, și-au pus amprenta asupra mentalității și gândirii noastre într-un regim închis, anchilozat, cum a fost în comunism.

Această lucrare se poate citi și dintr-un alt punct de vedere. Pentru cei care vor îmbrățișa o carieră în domeniul informațiilor va reprezenta o adevărată lecție. Deci la lumina și înțelepciunea ofițerului de informații stau multe, a aplica legea nu însemnează a aplica numai litera legii, ci a o vedea în spiritul ei, și atunci trecând printr-un filtru intelectual, printr-un filtru care ține cont de latura și componenta umană a dimensiunii oricărei societăți putem spune, fără nici un fel de regret, că și ofițerul care a purtat o haină cu petlițele albastre și roșii, pe care am avut-o și eu ca militar în termen, pot spune că este un brav soldat, este un om care trebuie să fie respectat cu toate valorile ce țin de condiția sa umană. Este păcat că astăzi, iată, la 26 de ani de la Revoluția din 1989, nu am reușit să modificăm cadrul legislativ, sunt de acord cu opiniile formulate de către autor referitoare la modalitatea concretă în care regizorul are întotdeauna un pas înapoi față de realitatea socială sau de multe ori este influențat de anumite proiecte, ideologii, principii, care vin să meargă, pe ceea

ce spunea Ionel Brătianu odată în Parlament: Ce-i lipsește românului? Întotdeauna nouă ne-a lipsit măsura și lucrurile acestea, sigur, că se pot transpune și-n acest domeniu, o legislație incompletă, o legislație discutabilă, o legislație, care sigur va fi corectată, sunt convins, în cadrul instanțelor europene, de la caz la caz, sigur și aici, va genera terenul obiectiv, pe care demersul dumneavoastră, această asociație de inimoși patrioți, veți putea să modificați cadrul normativ.

Am citit cu plăcere această lucrare; sigur, multe lucruri nu le știam, le bănuiam în schimb. Peste un an și ceva vom împlini 100 de ani de la nașterea statului național, un lucru pe care cartea îl dezvoltă și pe care nimeni nu l-a băgat în seamă. S-a pus mult accent pe unirea Transilvaniei cu România, și mai puțin pe unirea Basarabiei cu România. Deci documentele, care au fost salvate prin contribuția acelor ofițeri din perioada '970-'980, revalorificate vor da o nouă imagine asupra perspectivei în care se înglobează o idee generoasă. Care este ideea asta? Eu o să vă spun, în trei mari dimensiuni: legalitate, constituționalitate, responsabilitate. Aceste trei valori fundamentale ale oricărui sistem de drept își găsesc motivația într-o argumentație bine elaborată, bine documentată și, sigur, prezentată într-un spirit destul de echilibrat pentru un ofițer de informații, pot să spun. De ce? Pentru că nu se vede nici un fel de partizanat profesional al domnului general Mălureanu, chiar dimpotrivă, pot spune. Cu certitudine că istoricii care vor citi această carte își vor putea găsi un îndreptar și o sursă informațională deosebită.

Vă mulțumesc că m-ați ascultat, și vreau să vă spun că am citit cu interes cartea și v-o recomand s-o citiți, deoarece prin această lectură veți înțelege ceea ce trăim astăzi.

RECENZII ȘI ECOURI

„Un yankeu la curtea regelui Arthur”, titlul unei cărți savuroase a lui Mark Twain, îi permite scriitorului și colegului nostru Valeriu Ilica să aleagă un titlu incitant pentru recenzia sa, apărută în ziarul arădean „Europeanul” nr. 346 și 347 din 12.04, respectiv 20.04.2016.

O interesantă recenzie aparține doctorului în istorie Gh. Nazare și a apărut în revista „Dunărea de Jos” a Consiliului Județean Galați, nr. 171/ mai 2016.

De asemenea, revista „Pro Arme”, anul VII nr. 1-2 (23-24), ianuarie-aprilie 2016 a publicat, sub semnătura domnului Bogdan Didescu, o scurtă recenzie pe care o includem în acest grupaj.

UN CRONICAR LA CURTEA ADEVĂRULUI ISTORIC ȘI PROFESIONAL

Recent, a văzut lumina tiparului lucrarea *„Apărarea ordinii constituționale – Perspectiva unui ofițer de informații”*. Apărută la Editura PACO din București, sub semnătura generalului (r) Vasile MĂLUREANU, cartea se vrea și este o recapitulare recuperatorie, o încercare de demitizare și de demistificare a unui subiect tabu, ocultat îndelung și în exces: Securitatea și oamenii ei. E o carte care se recomandă sub stindardul că totul trebuie spus, că adevărul trebuie cunoscut. Redactată într-un stil accesibil și îngrijit, sobru, fără a fi solemn, formativ și informativ, profesional, așa zice, cartea prinde, surprinde și cuprinde toate fațetele muncii de informații, pe unul din principalele sale paliere: apărarea specifică a valorilor fundamentale, perene și autentice românești, așa cum au fost, sunt și vor fi ele stipulate în Constituțiile României. A ordinii constituționale, dacă simplificăm fenomenul și îl reducem la o singură sintagmă. Gândită, lucrată și structurată astfel, cartea generalului Vasile Mălureanu are un caracter de cronică filmată. Cronicarul din el, chiar în exercițiul funcțiunii fiind, nu reconstituie, nu constată și nu consemnează. Vasile Mălureanu filmează. E un film în alb-negru. E o poveste cu luminile și umbrele ei. Cu bune, cu mai puțin bune și, adesea, cu rele. Așadar, o carte cu un declarat și pronunțat caracter critic și autocritic, ceea ce îi imprimă din start o salutară notă de credibilitate și noutate. Dar, nu numai. Prin componenta sa autocritică, lucrarea [...] spune, vreme de o sută de pagini, ceea ce onorata

instanță morală (n.n. CNSAS) încearcă să constate, să ne demonstreze și să ne convingă de câteva cincinale [...]. Scrisă în afara oricăror vanități, orgolii sau ambiții – metaforic vorbind – cartea supusă analizei este o întrebare potrivită, pusă la timpul potrivit.

Cuprinzătoare, convingătoare și clarificatoare din multe puncte de vedere, cartea generalului Vasile Mălureanu a apărut – nu paradoxal, ci firesc – într-un moment necesar. Am fost intoxicați destul. Ajunge! E timpul să înceapă dezintoxicarea.

Din cele spuse până acum, e lesne de înțeles că volumul luat aici în discuție abordează un domeniu delicat și foarte discutat. Pledează pentru adevăr, militează pentru reconstituirea lui, pentru recuperarea și restituirea sa nealterată. La o lectură atentă, încă de la primele capitole, ai certitudinea că adevărul e obiectul, subiectul și combustia internă a cărții. Dar și a controverselor. O controversă cu cei care îl contestă agresiv. Poate tocmai de aceea pledoaria are coerență, nerv și forță ordonatoare. Mă rog, ține de arta autorului să antreneze toate mecanismele de propulsie ale adevărului. Și, s-o facă eficient. Vasile Mălureanu încearcă și reușește. Așadar, pledează – repet – pentru acceptarea adevărului, dar a adevărului adevărat, nu pentru oculte adevăruri. Pentru un adevăr ce trebuie luat în calcul. Mai mult – și cu aceasta am încheiat ideea – e o carte scrisă dintr-o acută nevoie de adevăr. E bine și util să se știe că volumul reunește un calup de articole și eseuri cu portanță profesională verificabilă, publicate eşalonat, timp de șase ani, în revista Vitralii. Prin scrierea lor, se vede de departe că Vasile Mălureanu a simțit nevoia unei analize calme și oneste, a unui studiu scutit de ispite sau presiuni manipulatorii și, foarte important, în afara oricăror interese oculte, chingi ideologice și a oricărei meteorologii politice sau de grup. Cert lucru, acestea se referă cu prioritate la trecutul nostru recent, dar aduc în discuție și probleme de mare și stringentă actualitate.

Fără a fi polemic, autorul propune o temperanță a disputelor, cel mult o polemică civilizată, calmă și constructivă, bazată pe logică și rațiune, pe documente și argumente. Vasile Mălureanu respinge din capul locului confruntarea sterilă, virulența și violența verbală, furiile și jocurile resentimentare, cu atât mai vârtos, gâlceava afectivă și emotivă.

Deși exacerbată de unii, oculată de alții – paradoxal – domnul Mălureanu nu cere clemență pentru „reperarea” imaginii Secutității. E adevărat, face pe avocatul, dar nu merge și nu pariază pe jumătăți de măsură. Nu se ia în clinci cu nimeni, dar nici nu acceptă să plătească tribut. Stăpân pe meseria și pe memoria

sa, prea convins de argumentele sale și de veridicitatea lor, domnia sa refuză să deschidă uși deschise. Refuză, și bine face, de vreme ce demonstrarea adevărului este și rămâne principiul director al cărții sale. Metodic și meticulos, chibzuit și tenace, generalul Mălureanu lucrează numai cu marfă de bună calitate. Verificată și verificabilă, la o adică. Cât despre afirmațiile, argumentele și concluziile pe care le formulează, acestea – fără excepție – sunt bazate pe probe, cifre și documente. Sunt bine și atent cântărite. Au consistența lor... de basorelief.

Rămânând în context, trebuie să subliniez că autorul demonstrează nu numai o bună cunoaștere a problematicei de informații, în însăși esența ei, ci vine și mărturisește un adevărat mecenat. O explicație există. E simplă și plauzibilă. Domnul general are avantajul ofițerului practicant. A militarului de carieră. A celui care a cunoscut fenomenul informativ și l-a trăit pe viu. Din interior și îndeaproape. Privită astfel, cartea este un curs de pedagogie profesională. O carte model. Una cu un program explicit. Nu pun la îndoială, scrierea ei a fost un efort. Un efort de obiectivitate și de corectitudine. Rezultatul? O carte serioasă și muncită. La propriu și la figurat. Face toți banii. Domnule general, a meritat cheltuiala. De ce spun asta? Pentru că, pe măsură ce înaintezi în lectură, cartea capătă contur și crește în relief. Câștigă în clarificări și în claritate. Exprimă și imprimă adevăruri evidente și de netăgăduit.

Meșter în mânăuirea condeiului, Vasile Mălureanu ajunge la concluzii clare și judicioase, rostite bărbătește, cu coerență și consistență, dar calm și civilizat, onest și cu sinceritate, în afara oricăror oportuniste, supralicitări de gașcă sau dispute contondente. Dimpotrivă, așa zice, vine cu un îndemn și îi face cititorului său o ofertă. O invitație: să învățăm din erorile și din ororile altora. Da, citim în continuare printre rânduri: greșeala și păcatul se iartă, prostia și abuzul se plătesc. După părerea mea – și sper să am dreptate – acesta este unul dintre principalele mesaje ale cărții; capul de pod al argumentației, cheia sa de boltă. Și, când afirm acest lucru, am în vedere că lucrarea – așa cum am spus-o deja – este o carte cu cotă autocritică ridicată. O portavoce a adevărului istoric și profesional, o depoziție a unui martor ocular. Dar și a unui actor. E „cazierul” unei instituții, așa cum a fost ea, cu umbrele și cu luminile ei.

Ca mod de abordare a problematicei pe care reevaluarea adevărului le presupune, domnul general caută și merge pe linia de mijloc. Respinge extremele și extremismele. Îi repugnă intoxicările și demonizările cu orice preț, iar frenezia isterizantă și furia inclementă îl contrariază.

Ofițer cu capacitate de sinteză, memorialist analitic și lucid, echilibrat și obiectiv, domnul general știe prea bine că adevărul, ca întotdeauna, e undeva pe

la mijloc. Știe și acceptă această evidență. N-o spun eu, o face domnia-sa în citatul care urmează:

„În condițiile în care balanța activităților pozitive și negative ale acesteia pare să fie, în mod real, într-un anume echilibru, nu înțeleg de ce nu poate fi acceptat faptul că Securitatea a fost serviciul național de informații în această perioadă a istoriei României. Aceasta nu exclude realitatea că, volens-nolens, a făcut parte din sistemul represiv al regimului comunist, dar represiunea nu era singura și nici principala sa responsabilitate.” (p. 181) Mai ales, după 1965, aş adăuga eu în continuare.

Lucrarea domnului Mălureanu care se vrea – și este – o analiză obiectivă a unui fenomen existent la un moment dat și nu o fugară privire în oglinda retrovizoare a trecutului recent, recunoaște implicit și explicit că Securitatea n-a fost o *virgo imaculata*. Dar, Doamne, care instituție a statului comunist se poate mândri că-n anii stalinismului talibanic a acționat în cinste, corectitudine și cuminenie de vestală? Niciuna. Nu, pentru că, din păcate, nu există instituție perfectă. Autorul recunoaște, așadar, că s-au făcut greșeli, că au fost săvârșite abuzuri și fapte ce nu pot fi scuzate. Dar, pot fi explicate. Citatul următor se vrea o explicație:

„Caracterul represiv al activității de informații și securitate din prima etapă, mai ales în anii de început, a fost imprimat prin impunerea modelului sovietic în materie, datorită prezenței în funcții de conducere la nivel politic și executiv, inclusiv în serviciul național de informații a unor persoane, români sau alogeni, aflați sub influența și controlul Moscovei.”

Fără a căuta vinovați și vinovății în afara instituției, trebuie spus – și autorul o face – că *„responsabilă pentru caracterul represiv al cadrului legal al activității de informații din anii 1950-1960, precum și pentru unele excese ale celui din a doua etapă, este clasa politică.”* (p.84)

Prin stilul său cursiv, dar totuși împănat de termeni profesionali, cartea trebuie citită cu vreme. Inclusiv printre rânduri. Receptată corect, poate fi o mărturie de epocă, o ofertă de percepție verosimilă a ceea ce a fost pe un anume palier, dar s-a văzut numai din spatele ușilor închise. De aici, țin să adaug, e o carte și cu valoare de îndrumar.

La fel de bine lucrarea se remarcă și se impune printr-o salutară conștiință a solidarității profesionale. Privită astfel, e un jurnal de bord scris post-factum, dar cu verbul la timpul prezent. Nota-bene, totul cu acribie și vocație de memorialist. Altfel spus, e un codex în doi timpi. Primul, majoritar, în care autorul prezintă o realitate devenită de necontestat și-n care pledează

pentru ideea de adevăr, așa cum a fost și a arătat el. Și un al doilea, în care apără onoarea și demnitatea de ofițer. Cele șaptezeci de pagini (aproximativ) sunt rezervate vieții și statutului de ofițer, privațiunilor conștient asumate sau vicisitudinilor care îl pândesc pe omul în uniformă, la tot pasul. Inclusiv, după retragerea din activitate.

Eseurile centrate pe această tematică poartă pecetea unui justificat și lăudabil respect față de munca din domeniul informațiilor de siguranță națională, față de statutul și profesia de cadru militar. Țin să subliniez că domnul general știe prețul onoarei militare, ține la el și îl plătește cinstit, chiar dacă uneori îl încearcă îndoiala că nu știm să prețuim un obiect fără preț. De aceea, comentariile sale pe marginea OUG 24/2008 dar, mai ales, a modului în care tânăra noastră instanță morală înțelege să profite de ea trădează disconfort, dezamăgire și amărăciune. Motive sunt destule. Cele peste 1600 de acțiuni de constatare promovate în justiție sunt unul și cel mai îngrijorător dintre toate. Asta, de vreme ce sunt doldora de dezvăluiri selective și distorsiuni controlate, de etichetări negative și deformatoare. De frânturi de adevăr, decupaje, felieri și fracturări convenabile. Un exemplu clasic de oboseală repetitivă. Toate acestea sunt dublate de manipulări și inerție clișeistică, de erori premeditate, inexactități sau abuzuri de interpretare. Nu lipsesc satanizările. De regulă, într-un mod inflaționar și supralicitat. Șablonard, tabuizat și îndoielnic.

Citind mai deunăzi câteva zeci de astfel de note de constatare, am avut senzația că am în față un teanc de extemporale scrise de același elev; sau de doi, dar care au copiat unul de la altul. Cu tot respectul pentru ideea nobilă de studiu, dar ceea ce se poate citi în aceste documente, vrând-nevrând duce cu gândul la limba de lemn a unor perioade revolute. Zău, e prea multă atitudine proletariană în ele. Cu toată dragostea, aduc aminte de răposatul proletcultism. Și încă de unul întors pe dos! Prin forța împrejurărilor, nu dintre cele mai faste (încă) și cu toate că este dezavantajat de o evidentă diferență de alonjă legislativă, domnul general este convins că, oricât și-ar dori unii, arhiva fostei Securități nu poate fi văzută la infinit în culori de curcubeu defazat. Și eu cred la fel. Parisul, Ankara, Istanbulul, Bruxelles-ul, dar și terorismul stradal scăpat de sub control sunt un argument. Un duș rece. Un semnal de alarmă. Sigur, protejăm și milităm pentru drepturile omului, dar ce facem, domnilor viziri comanditari, cu drepturile oamenilor? A celor pașnici, civilizați și de bună credință? A cetățenilor Europei, vreau să zic.

Din fericire, însă, nu același lucru se întâmplă atunci când exegeți imparțiali, istorici echidistanți sau critici literari se apleacă asupra dosarelor

aflate în custodia CNSAS. Dau un singur exemplu: istoricul de profesie Clara Mareș a studiat dosarul cunoscutului disident I.D. Sârbu. Rezultatul a fost mai mult decât benefic. A restituit literaturii române un scriitor (postum) și o documentată biografie. Speța în cauză nu e singulară, iar, pe măsură ce trece timpul, vor fi tot mai numeroase. Sertariada va deveni o știință, o profesie, care acum se află abia la început. Abia atunci numita arhivă își va găsi rostul și locul, își va demonstra valoarea, importanța și utilitatea.

Revenind la volumul recenzat, îmi permit să dau un pronostic. Va fi o carte cu căutare. Cu cititori țintă. Nu foarte mulți, dar prețioși. Oricum, într-o perioadă în care nu prea mai există apetit, chef și timp pentru lectură, cartea domnului general este o invitație la bunele tabieturi.

Închei, dar nu înainte de a încropi câteva cuvinte și despre omul Vasile Mălureanu, în calitatea sa de coleg, camarad și confrate într-ale condeiului. Îl cunosc de aproape patru decenii. În tot acest răstimp, într-un fel sau altul, am fost cu domnia sa în relații de colaborare și – c-așa-i în armată – de subordonare. Ofițer de carieră, dar cu studii de Drept și de Comerț exterior, a luat-o de jos, începând cu abc-ul muncii de informații. Serios și foarte ordonat, a urcat toate treptele ierarhiei militare, până la cea de șef al unei importante unități centrale din structura SRI – poziție din care s-a pensionat în 2003. A fost o ascensiune pe merit, prin muncă cinstită, pe propriile-i puteri și competențe. A fost șef, dar n-a făcut pe șeful. A preferat să lucreze alături de subordonații săi și, nu de puține ori, să facă corp comun împreună cu ei. A fost asemenea antrenorului care se antrenează împreună cu echipa. Ca pensionar, este unul dintre cei mai activi și mai implicați, mai prolifici și mai performanți lideri ai Asociației. Deși nu face parte din topul marilor îmbogății ai României democratice așa cum s-ar putea crede, domnul general este un om bogat. Marea sa bogăție sunt pana și scrisul. Cartea și biblioteca. Demnitatea de bunic și grădinăritul.

Ca unul care cunoaște fenomenul cultural românesc din ultimii cincizeci de ani în toată profunzimea și cu toate dedesubturile sale, cred că a sosit timpul să scrie și un altfel de literatură. Nu dau sfaturi, nu vin cu sugestii, cel mult îmi dau cu presupusul. Are ce spune și ar ști s-o facă, mai ales că pentru domnia sa scrisul e o boală incurabilă. O patimă, irezistibilă ca fatalitatea. Acesta e Vasile Mălureanu.

Valeriu Ilica

APĂRAREA ORDINII CONSTITUȚIONALE

Sintagma „statul de drept” („domnia legii”) este invocată obsedant în ultimele decenii tocmai de cei care eludează, cu bună știință, statul de drept, considerându-se mai presus de lege. De fapt, respectarea statului de drept se traduce în practică prin recunoașterea de către fiecare că legea este egală pentru toți, că nimeni nu este mai presus de lege

Cartea gl. bg. (r) Vasile Mălureanu¹ – gălățean cu obârșia în comuna Cosmești, participant direct, cu responsabilități, timp de aproape 40 de ani, înainte și după evenimentele din 1989, la apărarea ordinii constituționale în România, în cadrul Departamentului Securității Statului (DSS) și, apoi, în cadrul Serviciului Român de Informații (SRI) – este tentantă, provocatoare și încearcă să aducă o rază de lumină într-un subiect cel puțin controversat, atât în rândul specialiștilor, cât, mai ales, în rândul populației de rând. Important este și faptul că autorul pune în circulație documente, informații, acțiuni la care publicul larg nu ar fi avut acces altfel.

Vasile Mălureanu, care adună în acest volum zecile de articole semnate în revista *Vitralii-Lumini și umbre* și în *Analele Academiei Naționale de Informații* face, după propria-i mărturisire, un efort de „analiză și de memorialistică profesională”, supunând unei analize declarat realiste contextul în care ordinea constituțională a fost respectată și apărată în România în ultimii 50 de ani. În acest sens, ni se par relevante considerațiile lui Vasile Mălureanu referitoare la temă în cele două perioade parcurse de România în ultima jumătate de secol: comunistă (de fapt, socialistă) și a „configurării democratice”, postdecembriste.

Viciile sistemului comunist, apreciază Vasile Mălureanu, au avut „un impact negativ asupra protecției unor valori constituționale (drepturi și libertăți individuale, proprietate etc.), potențate de accentuarea la paroxism a cultului personalității, întărirea sufocantă a controlului ideologic asupra tuturor domeniilor social-economice, accentuarea cenzurii și determinarea Securității

¹ Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu, *Apărarea ordinii constituționale. Perspectiva unui ofițer de informații*, Editura PACO, 2016, 432 pagini.

să exercite o supraveghere informativă exagerată asupra populației, care au determinat profunde nemulțumiri în rândul tuturor categoriilor socio-profesionale și au maximizat vulnerabilitățile față de acțiuni externe din mai multe direcții: U.R.S.S., NATO, țări vecine cu dorințe revizioniste”. (p.12).

Pe de altă parte, după 1989, „înțelegerea distorsionată a noțiunilor de libertate și democrație, coroborată cu încetineala în reglementarea juridică a noilor realități social-politice și economice, a permis apariția și perpetuarea unor manifestări nocive pentru tânăra democrație, dintre care menționez doar câteva: coagularea unor nuclee politice de factură extremist-totalitară (neolegionare și neocomuniste); proliferarea naționalismului șovin și a rasismului; reactivarea unor doctrine diversioniste care atacau unitatea și integritatea teritorială a țării noastre; apariția unor focare incipiente de conflicte interconfesionale generate de neînțelegeri privind patrimoniul (ortodocși și greco-catolici) ori de prozelitismul agresiv al unor culte și asociații religioase care nu au avut statut legal în perioada comunistă; proliferarea grupărilor sataniste, cu un impact deosebit de nociv asupra tineretului; coagularea unor nuclee de factură transnațională purtătoare de riscuri la adresa siguranței naționale; apariția unor amenințări neconvenționale (traficul ilegal de persoane, droguri, armament, inclusiv componente ale unor arme de distrugere în masă etc.)”. (p.13). Au fost tot atâtea motive de intensificare a măsurilor de securitate și de apărare a ordinii constituționale în România.

Autorul își fundamentează demersul făcând apel la documente (constituții, legi, alte documente oficiale), evident interpretate, uneori, cu subiectivismul firesc celui care a trăit și a participat cu responsabilități la fenomenul analizat, apărarea ordinii constituționale în cele două perioade de

referință din istoria României. Mai mult, Vasile Mălureanu face chiar un apel direct la specialiștii și analiștii domeniului de „a citi” și a interpreta corect documentele care privesc apărarea ordinii constituționale din perioadele ante- și postdecembristă, cât și „memoria profesională a ofițerilor care au lucrat (și) în Securitate”, ca o sursă utilă de informații, din dorința de a aduce la lumină adevărul și nu de a reabilita cu orice preț activitatea DSS. De fapt, autorul face trimitere la peste 60 de surse bibliografice specifice – documente, lucrări generale și speciale, studii și articole –, în susținerea ideilor și a faptelor care fac obiectul volumului.

Cartea este structurată tematic din perspectiva responsabilităților instituționale ale serviciilor de informații: apărarea identității culturale și a valorilor patrimoniului cultural național, identificarea a ceea ce a fost istoricește obiectiv în activitatea serviciului de informații din perioada comunistă (implicarea excesivă și transparentă a organului informativ în procesul de avizare a cererilor de plecare temporară în străinătate; extinderea exagerată a controlului asupra relațiilor cetățenilor români cu străinii; cenzura ideologică și modul de abordare a serviciilor de informații; implicarea exagerată și deschisă a aparatului informativ în misiunile de securitate și gardă - asigurarea securității personale a înalților demnitari de stat, atât a celor autohtoni, cât și a celor străini veniți în misiuni oficiale în România, unele „mituri” interesat mincinoase; emigrația română între interese naționale și străine etc), participarea activă a autorului la crearea Serviciului Român de Informații și datoria de a apăra onoarea și demnitatea cadrelor de informații etc. Sunt evocate acțiuni de recuperare a unor lucrări de patrimoniu (Arhiva lui Pantelimon Halipa, prevenirea scoaterii ilegale din țară a Barilului de la Khorsabad, piesă arheologică de valoare pentru istoria universală, recuperarea unei tapiserii flamande din secolul XVII, scoasă ilegal din țară, aducerea în țară a colecției de artă a fostului ambasador Vasile Stoica, prevenirea dispersării lucrărilor create de sculptorul George Apostu etc.) și reintroducerea acestora în patrimoniul cultural național.

Vasile Mălureanu, având în responsabilitate apărarea ordinii constituționale, exprimă, pe baza documentelor și a legilor vremii, puncte de vedere referitoare la scrierea unei istorii corecte a Serviciului Național de Informații în perioada comunistă. Sunt prezentate acțiunile specifice „Jarul” și

„Z-1975”. În context, capitolul „Mituri” mincinoase poate fi un răspuns la „operațiunile de demonizare a Securității, declanșate încă înainte de 1989”, oferind cititorului un adevărat teren de controverse. Interesante sunt informațiile date de autor referitoare la interesele naționale și străine ale emigrației române, care pot genera discuții suculente, contradictorii despre cine a apărut și cine a trădat interesele țării. Câteva subtitluri sunt semnificative: *Principalele activități desfășurate de Comitetul Național Român*, înființat în 1950, în străinătate; *Grupul de la Paris*, având în componență, printre alții, pe Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Dumitru Țepeneag, Virgil Tănase, Paul Goma etc.; *Afacerea Tănase din perspectiva Monicăi Lovinescu și Organizația România Liberă de la Budapesta*.

Peste 200 de pagini sunt afectate de Mălureanu procesului de constituire a Serviciului Român de Informații, după o perioadă de „cumpănă dintre două lumi”, înainte și după 1989. Sunt prezentate din perspectiva serviciilor de informații acele zile dramatice de la sfârșitul anului 1989 și începutul celui următor pentru România. Sunt pagini palpitate despre *Cum să produci teroriști*, *Diversiunea securiști-teroriști*, *Serviciul Român de Informații: primii pași*, *Proliferarea anarhismului și a extremismului după decembrie 1989*, *Vulnerabilități, riscuri și amenințări de natură revizionist-separatistă la adresa unității și integrității teritoriale*, *Vulnerabilități, riscuri și amenințări derivate din încălcarea ordinii de drept*, *Specificul românesc al deconspirării Securității* etc.

În concluzie, o carte de istorie recentă care merită citită atât de cei care au trăit matur înainte de 1989, cât și de către cei care nu au cunoscut direct acele vremuri. Cartea oferă cititorului posibilitatea să judece și să aprecieze caracterul activităților desfășurate de serviciile de siguranță. Vasile Mălureanu, „al cărui demers este demn de cele mai înalte aprecieri”, după spusele col. (r) Filip Teodorescu și Paul Carpen, director, respectiv redactor-șef al revistei *Vitralii-Lumini și umbre*, în *Cuvântul înainte*, întregeste istoriografia unei epoci deosebit de frământate din istoria României.

Gh. Nazare

O CARTE DE EXCEPȚIE

Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu, *Apărarea ordinii constituționale. Perspectiva unui ofițer de informații*, Editura Paco, București, 2016, format tip manual, 432 p. Carte oferită redacției noastre de scriitorul militar Paul Carpen (îi mulțumim și pe această cale), redactorul-șef al revistei „*Vitralii – Lumini și umbre*”, care semnează cuvântul-înainte (alături de colonelul Filip Teodorescu, directorul numitei reviste).

Redactor al revistei veteranilor serviciilor române de informații, autorul grupează majoritatea articolelor publicate în ultimii cinci ani aici, dar și în „*Analele Academiei Naționale de Informații*”. E vorba de „*analize și evocări memorialistice ale unor aspecte din istoria și activitatea principalului serviciu de informații al țării din ultimii 50 de ani*”.

Genul de carte scrisă din pasiune, dar și din datoria patriotului care, chiar dacă, prin natura împrejurărilor – în cazul de față trecerea în rezervă – este nevoit să agațe sabia în cui, înțelege să lupte în continuare, până la capătul puterilor sale, cu celalalte mijloace pe care le are la îndemână, între care cel mai nobil rămâne condeiul. Este genul de carte care-i irită pe antiromâni, îi lasă indiferenți pe ignoranții preocupați de orice altceva, mai puțin de hrana spirituală, dar n-are cum să nu intre la inima combatanților de linia întâi, puțini dar prezenți în front, care nu-și pot permite să nu-și umple eventuale goluri de informații ori să-și consolideze bagajul deja format.

Bogdan Didescu

PORTRETUL UNUI AGENT DE INFLUENȚĂ: LASZLO TÖKÉS

Fost colaborator a două servicii de informații comuniste - al Securității române și al AVO, serviciul de informații ungar -, fost episcop reformat, fost președinte de onoare al UDMR, fost vicepreședinte al Parlamentului European, fost soț adulterin (fost, pentru că soția sa a divorțat de el) și fost cavaler al Ordinului Steaua României, László Tőkés a fost, este și va fi un vector al războaielor psihologice și de imagine împotriva României.

Pentru a putea argumenta atât aserțiunile cuprinse în titlu, cât și la sfârșitul frazei de mai sus, va trebui să prezint, cu riscul de a părea didactic, câteva noțiuni necesare *sine qua non* nu doar pentru lămurirea titlului, ci și pentru înțelegerea conținutului acestui eseu.

Agentul de influență este „un fel de agitator în stare pură care încearcă, la comanda puterii-origine, să destabilizeze, la modul general, societatea-țintă adversă”¹. Alți autori nu sunt în deplin acord cu această ultimă nuanță și consideră că agentul de influență încearcă, prin utilizarea de informații tendențioase, eronate sau falsificate², să manipuleze opiniile publicului – inclusiv ale publicului internațional – în beneficiul celui care l-a recrutat.

Procedeul preferat al agenților de influență este *logomahia*³, una dintre formele cele mai insidioase ale dezinformării. Urmărind denigrarea, discreditarea inamicului, expunerea sa deriziunii, disprețului sau ridicolului, logomahia constă în folosirea de formulări care să solicite emoțiile și care, prin colportare și promovare sistematică, sfârșesc prin a fi acceptate ca adevărate.⁴

¹ Roger Mucchielli, *La Subversion CLC*, Paris, 1976, p. 35.

² Vladimir Volkoff, *Tratat de dezinformare, de la Calul Troian la Internet*, Editura Antet, 2009, p. 21.

³ din greaca veche prin combinarea vocabulelor: *lógos*, cuvânt, și *máhe*, luptă, însemnând „luptă prin cuvinte”.

⁴ Vladimir Volkoff, *Dezinformarea - armă de război*, Editura Antet, 2000, p. 9;

Aceste forme sunt concepute de specialiști conform mecanismelor psihice publicității dar care urmăresc obținerea unui efect invers: acela de a-l face odios pe adversar și supunerea sa oprobiului publicului.⁵

Unul dintre cei care au intuit printre primii potențialul deosebit al luptei prin cuvinte a fost Niccoló Machiavelli, care scria în „*Principele*”, primul manual de marketing politic: „*Arta politicii constă în aceea de a face să se creadă*”... Intuiția genială a lui Machiavelli poate fi explicată prin o teoremă formulată în 1928 de sociologul american William I. Thomas: „*Nu este important dacă interpretarea este corectă sau nu - dacă oamenii definesc anumite situații ca reale, în consecințele lor acestea se vor manifesta ca reale*”. Bazată pe conceptul definirii de situație, teorema lui Thomas arată că semenii noștri nu reacționează doar la situațiile obiective, ci și la semnificațiile pe care le atribuie unor situații despre care pot fi făcuți să creadă că sunt reale.

Cel care a atras atenția asupra repercusiunilor perverse ale falselor definiri de situație a fost un alt sociolog, Robert K. Merton. Într-un articol care a făcut epocă, publicat în 1948, Merton a demonstrat că acestea, dacă nu sunt combătute prompt și eficient, dobândesc forța interioară de a se consolida și de a produce efecte. Merton a denumit această forță „*The self fulfilling prophecy*”-profeția care se realizează prin ea însăși.

Capacitatea falselor definiri de situație de a produce efecte prin promovarea lor sistematică stă la baza mecanismului psihic al operațiunilor de publicitate, dar și la a celor de subversiune realizate, în principal, prin dezinformare și intoxicare.

Ambele concepte au fost studiate minuțios de Vladimir Volkoff, fost consilier al serviciilor secrete franceze. Acesta consideră că dezinformarea constă în manipularea opiniilor publicului în scopuri politice, folosind «informații deturnate», adică „tendențioase, eronate sau falsificate”. În ceea ce privește intoxicarea, ea este o tehnică care țintește un grup restrâns de factori de decizie și constă în furnizarea de informații deturnate pentru a-l determina să ia anumite hotărâri favorabile celui care practică intoxicarea.⁶

⁵ Exemplele în literatura de specialitate sunt numeroase, începând cu primul război mondial: «*Halt the Hun!*» – Oprește-l pe Hun (referire la germani), «*Hun or Home*», al doilea război mondial: «*Good Shooting and Hunting: To Berlin!*» sau epoca Războiului Rece: «Vânătoarea de vrăjitoare» (referire la McCarthy – creație KGB), «*Besser rot als tot*» –(Mai bine comunist decât mort – creație STASI). Așa cum voi arăta, «pogromul de la Tg. Mureș», «bomba etnică cu explozie întârziată» (referire la minoritățile maghiare), «epurare etnică» și altele sunt exemple tipice de formulări logomahice.

⁶ Vladimir Volkoff, idem p. 22.

Acest gen de „informații”, potențat de zvonuri insidioase⁷, este colportat de agenții de influență prin așa-numitele cutii de rezonanță: în general mass media - presa scrisă și audio-vizuală -, Internet, rețele de socializare, dar și prin lideri de opinie, personalități civile sau religioase, diverse organizații non guvernamentale sau de lobby.

Volkoff a ajuns la concluzia că dezinformarea reprezintă rezultanta unei concepții politice: *este sistematică, concepută și pusă în aplicare de profesioniști, recurge prioritar la mass-media și se adresează opiniei publice naționale sau internaționale.*

Henri-Pierre Cathala, un alt specialist de marcă, specifică în plus că dezinformarea implică disimularea surselor și a scopurilor reale, precum și a intenției de a face rău. Dezinformarea se numără printre acțiunile psihologice subversive, vizează distrugerea moralului adversarului sau compromiterea gravă a acestuia și este o formă de agresiune.⁸

*

Cam acesta a fost personajul care a fost desemnat să devină „scânteia revoluției”...

O simplă căutare pe Google arată că despre László Tőkés s-a scris enorm, îndeosebi în presa online și mai ales după retragerea, decisă de justiția română, și confirmată de președintele Iohannis, a Ordinului Steaua României. Cele mai multe materiale arată, în mod explicit, o aversiune fățișă față de personaj, fapt care nu miră.

Există însă cărți în care autori reputați⁹, dintre care unii, prin forța împrejurărilor, sunt în deplină cunoștință de cauză, iar alții produc sau coroborează dovezi, ajung la concluzii inechivoce: László Tőkés a semnat un

⁷ Jean-Noel Kapferer, *Zvonurile, cel mai vechi mijloc de informare din lume*, Editura Humanitas, 1993, p. 228. Dezavantajul ar fi că, odată lansat, zvonul nu poate fi controlat, ba chiar se poate întoarce împotriva emițătorilor.

⁸ Henri-Piere Cathala, *Epoca dezinformării*, Editura Militară, București, 1991, p. 24.

⁹ Filip Teodorescu, *Un risc asumat*, Editura Viitorul Românesc, București 1992, Radu Tinu, *Timișoara, no comment!*, Editura Paco, București, Gheorghe Rațiu, *Raze de lumină pe cărări întunecate*, ed. PACO, București, 1996, Ion Pitulescu și alții, *Șase zile care au zguduit România. Ministerul de Interne în decembrie 1989*, București 1995, Victor Negulescu, *De la informații la contraspionajul militar – drumul anevoios al unui serviciu secret*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2000, Alex M. Stoenescu, *Istoria loviturilor de stat*, vol. 4, partea II, Editura RAO, 2006, *Colecția de documente Marius Mioc*, (dosarul Ildiko Sepssy), Radu Portocala, *România. Autopsia unei lovituri de stat*, Editura Agora Timișoreană, 1991, Aurel Perva, Carol Roman *Misterele revoluției române*, Editura Răscruți de Milenii SRL (fără an) și, nu în ultimul rând, Alisson Muttler, corespondent în România al Associated Press. <http://bigstory.ap.org/author/alison-muttler>

angajament cu Securitatea în 19 noiembrie 1982, numele de colaborator fiind *Vasile*. Primele persoane care au suferit de pe urma delațiunilor lui Tőkés au fost soții Klaas și Ida Eldesing, cetățeni olandezi, misionari ai Bisericii Reformate, care au fost expulzați din România (fotocopia delațiunilor a fost reprodusă în paginile revistei *Tinerama* nr. 210 din 21-27 decembrie 1994).

Interesul Securității pentru László Tőkés se manifestă cu adevărat abia în iarna anului 1985, când Direcția de Informații Externe află că László Tőkés este în vederile organizațiilor iredentei maghiare. În 1988, preluat de emisari speciali trimiși din Occident, Tőkés citește la posturile de radio *Kossuth* și *Europa Liberă* scrisori privitoare la acțiunea „*Villages roumains*” – *Salvați satele românești*, acuzând statul român că vrea să demoleze satele maghiare.¹⁰ Între aprilie 1988 și decembrie 1989, László Tőkés este înregistrat audio și video în mai multe întâlniri conspirative cu agenți ungari. La un moment dat i se plasează un agent român pe post de emisar ungur, iar Tőkés îi face un raport complet asupra activității sale!

În septembrie 1989, Securitatea îi propune lui Ceaușescu arestarea lui, dar șeful statului nu ia nici o măsură, „pentru a nu aduce prejudicii relațiilor cu Ungaria”. În octombrie 1989, la granița româno-ungară, asupra a doi membri ai serviciilor de informații ungare sunt găsite o chitanță olografă pentru 20.000 lei semnată de László Tőkés, două pagini cu informații date de acesta și un chestionar a cărui ultimă întrebare era: „*Când credeți că va cădea Ceaușescu?*”, la care Tőkés nu a completat nici un răspuns. Nu știa, **nu i s-a spus**. Faptul vine să întărească teza conform căreia Tőkés nu a fost decât un simplu instrument¹¹.

Modalitatea prin care cazul de trădare al lui László Tőkés s-a transformat în declanșatorul dezordinilor din Timișoara, continuate printr-o revoltă populară împotriva iobăgiei ceaușiste, rămâne, deocamdată, o necunoscută. Există doar o singură certitudine: dincolo de activitatea lui de agent aservit structurilor spionajului ungur, László Tőkés n-a fost decât o unealtă într-o subversiune marca KGB & Co.

¹⁰ Ulterior, organizația belgiană care a inițiat acțiunea *Villages roumains* a admis că ea a avut și aspectele unei manipulări, așa cum arăta în ediția sa din 15 februarie 1990, cotidianul francez *Le Monde*.

¹¹ Alex M. Stoenescu, *Istoria loviturilor de stat*, vol. 4, partea II, Editura RAO, 2006, pp. 275-276.

Ridicat în grad de „erou al revoluției”, gonflat – de la început, i se decernează de către Academia Ungară de Științe premiul literar (!) „Berzsenyi” pentru activitatea din anul 1989¹² – devenit, aproape peste noapte, din simplu pastor, *episcop reformat de Piatra Craiului*¹³, promovat pe filiera politico-religioasă a bisericilor reformate din Olanda și Elveția, „uns” președinte de onoare al UDMR¹⁴, beneficiind la maximum de relațiile *Hungarian Human Rights Foundation* (HHRF), a lobby-ului și diasporei ungare cu mass-media internațională, se antrenează în operațiuni de dezinformare, urmând, cum voi arăta, să devină agent de influență în acțiuni de anvergură.

*

Într-o carte de excepție, jurnalista și scriitoarea Anca Florea observa: „În 1990, a început un joc politic, care ne-a găsit naivi, dezbinați și bezmetici”.¹⁵ În acest context, voi prezenta în continuare o mică parte din declarațiile și acțiunile agentului de influență László Tőkés, conforme cu propria formulare: „Poate că omul e făcut numai din cuvintele lui...”.

20 martie 1990, într-un interviu apărut în ziarul „*Toronto Star*”, la afirmația reporterului că vinovăția pentru cele petrecute la Târgu Mureș ar fi împărțită, pastorul László Tőkés tranșează: „*Aceasta este o prezentare falsă. Nu ambele părți sunt de vină. Acesta nu este șovinism maghiar, este șovinism românesc (...) Violența va continua atâta vreme cât guvernul pune o parte de vină pe seama minorității maghiare!*” (s.n.)

28 martie 1990, Geneva. Într-o conferință de presă, László Tőkés susține: „*Există acolo (la Târgu Mureș) un conflict unilateral, în sensul că maghiarii continuă să fie victimele terorii și violenței*”. (s.n.)

30 martie 1990. Într-un interviu acordat postului de radio BBC, la întrebarea reporterului: „*Excludeți o manipulare din Ungaria sau din exilul maghiar?*”, episcopul Tőkés afirmă ambiguu: „**Rolul Ungariei îl exclud.** (s.n.) *Toate forțele majore din Ungaria se înțeleg și sprijină cultural poporul maghiar care e separat de granițe, dar aparține ei pe plan spiritual, cultural și lingvistic.*”

¹² Anca Florea, *Păstrați România întreagă*, Editura Viitorul Românesc, 1996, p. 12.

¹³ La 26 martie 1990.

¹⁴ La 26 mai 1990

¹⁵ Ibidem, p. 10.

2 aprilie 1990. Agenția spaniolă EFE reproduce afirmația lui László Tőkés: „*Ceaușescu a murit, dar spiritul său trăiește, în sensul că Guvernul, PNT și Vatra Românească doresc să lase impresia că minoritatea maghiară din România, guvernul ungar și turiștii din Ungaria au provocat ciocnirile naționaliste.*” (s.n.)

În aceeași perioadă, AFP și Reuter citează declarațiile episcopului László Tőkés, după primirea la președintele american George Bush: „*Am căzut de acord cu președintele Bush ca SUA să nu acorde României clauza națiunii celei mai favorizate (sic!) decât atunci când vor avea loc alegeri libere și vor fi asigurate drepturile depline ale minorităților.*”

14 iunie 1990. Copenhaga, Conferința General Europeană asupra Drepturilor Omului. Într-o conferință de presă, László Tőkés, devenit președinte de onoare al UDMR, afirmă: „*Problema minorității maghiare este o problemă universală de democrație și una dintre cele mai urgente de reglementat în noua Europa care se conturează.*” Și avertizează: „*Mă tem de o catastrofă dacă ea nu se rezolvă rapid.*” (s.n.)

15 iunie 1990. Tv Antenne 2 – Franța. László Tőkés declară: „*Dacă noua conducere a României nu este capabilă să realizeze un dialog între minorități, stabilitatea va fi de scurtă durată, iar condițiile pentru a doua revoluție sunt realizate.*” (s.n.)

19 iunie 1990. Europa Liberă, scrisoarea deschisă a episcopului László Tőkés către președintele Ion Iliescu. Episcopul se arată îngrijorat de situația maghiarilor, respectiv a credincioșilor, *față de evenimentele condamnabile din 13-15 iunie, și aseamănă acțiunea minerilor cu instigarea țăranilor din județul Mureș la manifestările violente comise împotriva maghiarilor*¹⁶. Tőkés mai deplânge stadiul democratizării țării, *invocând un război civil!* (s.n.)

5 august 1990, în ziarul finlandez Helsingin Sanomat, László Tőkés completează: „*Problema este că naționaliștii din România nu vor democrație și că românii nu au fost obișnuiți cu alternative, neavând niciodată o posibilitate de alegere.*”

¹⁶ Aici trebuie remarcat un „defect de frumusețe” – szépség hiba, cum s-ar spune în limba maghiară: nu numai că la 13-15 iunie 1990 nu a fost agresat nici un maghiar, dar în multe localități din județele Covasna și Harghita, printre care și Miercurea Ciuc, au fost atacate și devastate sedii de poliție.

Mult mai interesantă însă este afirmația că: „maghiarimea noastră nu poate fi niciodată împărțită prin intermediul granițelor” și, în consecință, dl. Tőkés afirmă senin: „**Apartenența națională a Ardealului este o problemă care trebuie discutată de Ungaria și România**”. (s.n.)

14 august 1990, Elveția: „La 20 martie 1990, la Târgu-Mureș a avut loc un pogrom sângeros împotriva populației maghiare”, declară László Tőkés la o reuniune ecumenică a World Council of Churches (WCC) ținută la Geneva.

La acea dată se lămurise demult că dramaticele evenimente provocaseră românilor un număr de două ori mai mare de răniți decât maghiarilor și că victima acelei scene atroce, reluată obsesiv de televiziunile occidentale, în care un om căzut la pământ, fără cunoștință, continua să fie lovit cu cruzime, se numea Mihăilă Cofar și era român.

11 martie 1991, Olanda, ziarul *Algemeen Dagblad*: „Se pare că într-un viitor apropiat problema minorităților va deveni problema centrală, de maximă importanță a politicii mondiale (...) Din această perspectivă **chestiunea minorităților din România capătă o importanță deosebită, mai cu seamă în privința aspectului transilvănean al problemei**”. László Tőkés își exprimă speranța că se vor pune bazele noii arhitecturi a minorităților în Europa: „o arhitectură în care se va integra organic și **multiconfesionala și multinaționala Transilvanie** (...)”.

12 noiembrie 1991. Paris. Într-o conferință de presă președintele de onoare al UDMR László Tőkés afirmă că „**Transilvania nu aparține României, ci celor care locuiesc aici**”.

Peste câteva zile, el susține la Strasbourg că **România nu satisface condițiile pentru a deveni membru al Consiliului Europei**. (s.n.)

11 februarie 1992. Episcopul László Tőkés este primit de regina Belgiei. Printre temele abordate de acesta: „necesitatea sprijinirii poporului maghiar din România și a **regionalizării țării după modelul Flandrei și al Valoniei**” (s.n.). Sursă: mediile diplomatice.¹⁷

12 februarie 1992. Cotidianul austriac *Die Presse* redă, în articolul „În România domină vechile metode”, opiniile episcopului Tőkés care își afirmă îngrijorarea față de situația maghiarilor din Ardeal pe care „**naționaliștii**”

¹⁷ Anca Florea, *ibidem* p. 12-23, date coroborate prin manuscrise personale.

români îi tratează ca pe cetățeni de categoria a doua” și conchide că „*situația viitoare a minorității maghiare va fi similară evreilor sau germanilor*” (s.n.). Această formulare prin excelență logomahică va fi reluată și amplificată.

23 februarie 1993. În vizită la Washington, László Tőkés este primit la Departamentul de Stat și în Congresul american. Temele discuțiilor, așa cum reiese din articolele publicate la 24 februarie în ziarul *Magyar Nemzet* din Ungaria și la 25 februarie în *Romániai Magyar Szó* au fost „*restaurarea comunismului în România*” și „*epurarea etnică ce are loc în România*”¹⁸.

În vizitele care au urmat la Ohio și Cleveland, László Tőkés a ținut discursuri despre faptul că „*în România decurge împotriva minorității maghiare un proces de epurare etnică, la fel ca în Bosnia, doar că mijloacele întrebuintate sunt mai subtile*”. Pe posturile de televiziune din cele două orașe, Tőkés a susținut că există o singură soluție a dezamorsării „*bombei etnice*”: *împărțirea Transilvaniei în cantoane, după modelul elvețian, și autonomia teritorială pe baze etnice*.

27 februarie 1993. Budapesta. Prezent la conferința de presă a lui László Tőkés referitoare la turneul pe care l-a făcut în Statele Unite, corespondentul TVR, Dorin Suciu, îl întreabă pe acesta dacă își menține afirmațiile despre *epurarea etnică a maghiarilor din Transilvania* apărute în *The Washington Times*. Președintele de onoare al UDMR confirmă, *specificând însă că mijloacele sunt mai subtile*. (s.n.)

Difuzarea înregistrării pe postul de televiziune național declanșează un imens scandal public. Tőkés este contestat de toate partidele politice, inclusiv de Alianța Civică, partener politic al UDMR. Presa titrează: *Declarații de export (România Liberă) Episcopul e unealta diavolului (Tineretul Liber), Un trădător, un provocator, un nimeni, avocatul diavolului: László Tőkés (Vremea) ș.a.m.d.*

Ministerul de Externe califică declarația episcopului ca „*dezinformare gravă și neconformă adevărului*”. UDMR, prin liderii săi, se „delimitează” de președintele său de onoare, iar mai multe asociații ale revoluționarilor de la Timișoara îi retrag lui László Tőkés calitatea de revoluționar.

6 martie 1994. Emisiunea „*A Hét*” - *Săptămâna* - a Televiziunii Ungare, redă declarația făcută de episcopul Tőkés în Israel, în luna februarie a

¹⁸ <http://udvardy.adatbank.transindex.ro/?action=nevmutato&nevmutato=TőkésLászló&kezd=331>

anului 1994, cu ocazia unei reuniuni pe tema reconcilierii dintre cultele creștine și cultul mozaic: **„În cursul celui de al doilea război mondial, în România s-au comis împotriva evreilor atrocități la fel de mari ca și cele din Ungaria, doar că, până acum, s-a reușit în mod abil escamotarea datelor privind antisemitismul românesc”.**¹⁹

5 mai 1995. Agenția Ungară de Presă – MTI. Cu ocazia unei vizite făcute de episcopul Tőkés în Statele Unite, acesta afirmă că **„Washingtonul ar trebui să fie mai sever cu Bucureștiul și să nu renunțe la verificarea anuală pentru reînnoirea clauzei pentru România.”** (s.n.) Președintele de onoare al UDMR admite că la Departamentul de Stat al S.U.A. se constată în continuare **„o anumită aversiune în ceea ce privește conceptul de autonomie etnică”.**

16 noiembrie 1996. Timișoara. În timpul unei slujbe ecumenice a bisericilor istorice maghiare ținută împotriva încheierii tratatului dintre România și Ungaria, episcopul László Tőkés pretinde că **„Tratatul de bază româno-ungar reprezintă o trădare. Tot ceea ce ni se smulge cu forța poate fi redobândit, dar la ceea ce renunțăm noi înșine este bun pierdut”.**

14 septembrie 1997. Târgu-Mureș. Cu ocazia vizitei în municipiu a lui Viktor Orbán, președintele Fidesz (Partidul Civic Ungar), László Tőkés a reluat mai vechea sa marotă, întrebând retoric: **„Cine poate nega că de 80 de ani în această țară are loc o epurare etnică spirituală a maghiarimii?”** Episcopul a mai susținut că în condițiile în care minoritatea maghiară din România numără peste două milioane (!) de persoane, iar alte minorități doar câteva mii, **„egalitarismul între minorități este de-a dreptul înjositor”...** (s.n.)

*

Din lehamite, după ce mi-am încetat activitatea în calitate de corespondent de presă la Budapesta și văzând că regimul președintelui Emil Constantinescu și al CDR nu înțelege să ia nici un fel de măsură, ba chiar trece sistematic sub tăcere activitățile antiromânești ale agentului de influență László Tőkés, am renunțat la „monitorizarea” declarațiilor acestuia. Totuși, pentru perioada 1998-2000, ele se pot regăsi în ziarul *Adevărul* al cărui redactor-șef

¹⁹ În perioada mai 1944 – aprilie 1945 au fost deportați de jandarmeria ungară și omorâți în lagărele naziste ale morții aproape 600.000 de evrei unguri, o zecime din numărul evreilor asasinați în întreaga Europă de către naziști. **„Prigonirea evreilor (din Ungaria) este probabil crima cea mai abjectă din întreaga istorie a omenirii”** aprecia Winston Churchill la data de 7 iulie 1945, în jurnalul său.

adjunct de atunci, Cristian Tudor Popescu, și cu mine am fost dați în judecată, fără succes, de episcopul și președintele de onoare al UDMR.

Apoi am devenit director-general adjunct al Rompres/Agerpres și am constatat că László Tőkés își continuă „cariera” care îl consacrase. Din păcate, statutul profesional nu mi-a permis stocarea nici unui fel de informații asupra subiectului. Redau, totuși, având în vedere că a apărut la vremea respectivă în presă, una dintre formulările tipic *logomahice* - **„drumul României spre Europa trece prin Transilvania”** - lansate de Tőkés la Universitatea de vară „Balványos” (Tușnad, 24-30 iulie 2000). Cu acea ocazie, acesta a criticat conducerea UDMR pentru a nu fi pus condiții mai dure partenerilor de guvernare care au folosit uniunea în scopul unei **„politici de fațadă”** (altă formulare logomahică) pentru a-i păcăli pe occidentali în privința situației minorității maghiare...

Intrată temporar într-un con de umbră, ocupația predilectă a lui László Tőkés cunoaște un reviriment în regimul Băsescu, după ce în anul 2007, în urma unor alegeri suspectate de manipulare, ajunge europarlamentar.

Redau doar câteva dintre declarațiile făcute de László Tőkés chiar în anul în care, la două săptămâni după câștigarea de către Traian Băsescu a unui nou mandat prezidențial (!), acesta i-a acordat gradul de cavaler al ordinului Steaua României pentru „meritele sale în declanșarea evenimentelor din decembrie 1989 de la Timișoara”:

19 februarie 2009. Mediafax: Într-o intervenție ținută la Bruxelles, europarlamentarul László Tőkés declară: **„Doresc să atrag atenția Parlamentului Europei că în România, prin metode subtile, chiar și acum, continuă omogenizarea și românizarea Transilvaniei prin metoda schimbării artificiale a proporțiilor etnice”.**

18 iunie 2009. Washington. Ziarul ungar *Magyar Hirlap* relatează că într-o conferință de presă ținută în capitala Statelor Unite, europarlamentarul László Tőkés a afirmat că **„Din cauza politicii ungare actuale față de minoritățile maghiare, maghiarimea este ca o armată împrăștiată. Dacă se va strânge însă laolaltă și va ști să-și unească forțele, atunci ea se va transforma într-o armată capabilă să lovească”.** (?) Tőkés a mai cerut ca politica guvernului ungar să fie schimbată în așa fel încât **„să cuprindă o națiune de 14-15 milioane de maghiari, iar acest lucru să se facă pe principiul dreptului la autonomie al națiunii maghiare din bazinul carpatic și al suveranității limitate”.**

*

Se poate continua mult timp cu ceea ce, la primă vedere, par niște elucubrații sub formă de declarații personale sau politice, dacă n-ar fi, de fapt, dezinformări foarte elaborate. *Așa cum reiese din fragmentele scrise cu litere italice și subliniate cu aldine cu mențiunea (s.n.)*, ele fac parte dintr-un război de imagine împotriva României, cea care trebuia despuiată de ultima brumă de simpatie pe care i-o conferise sângeroasa revoluție din decembrie 1989 prin acreditarea câtorva idei: românii sunt un popor înapoiat, violent și intolerant care comite pogromuri²⁰ asupra maghiarilor; stabilirea unei paralele între *epurarea etnică* din Bosnia și situația maghiarimii din Transilvania; că *în România are loc o restaurație a dictaturii comuniste*; renașterea *fascismului* (sic!) prin organizația *Vatra românească*; încercarea de acreditare publică a opiniei că în România există un „*tradițional antisemitism românesc*” și transmiterea (prin transfer emoțional) a tezei că „*maghiarimea persecutată*” din România se află în aceeași situație dramatică precum evreimea europeană între cele două războaie mondiale; promovarea în forurile internaționale a intoxicării²¹ „*bomba etnică cu explozie întârziată*” a cărei dezamorsare poate fi realizată doar prin împărțirea Transilvaniei în cantoane, după modelul elvețian, sau după modelul belgian, prin acordarea de autonomie teritorială pe criterii etnice ca în Flandra și Valonia; *Transilvania, multinațională și multiculturală, poate fi considerată imaginea extrem orientală a democrației occidentale*; judecata că România este un stat *paria*, fără tradiție democratică, de cultură ortodoxă, deci în afara ariei culturale a Europei și care refuză „*drepturile umane, individuale și colective ale naționalității maghiare*”; „*genocidul psihic și cultural*” la care este supusă aceasta ș.a.m.d.

Aberația maximă, care a dus la pierderea Ordinului Steaua României, acordat cu atâta „generozitate” de Traian Băsescu, a fost însă cererea ca Ungaria să asigure, după exemplul Tirolului de sud, protecția Ungariei asupra Transilvaniei!

*

²⁰ Conceptul de pogrom presupune implicarea/organizarea de către autoritățile statale. În acest caz, sugestia este că „pogromul” a fost organizat pentru a furniza un motiv de reînființare a unui serviciu de informații național!

²¹ Lansată de Géza Entz, directorul Oficiului pentru Maghiari de peste Granițe al guvernului ungar.

În final, voi analiza ceea ce ar fi putut fi capodopera carierei agentului de influență László Tőkés: „**Ținutul secuiesc - Tibetul României**”, o combinație elaborată de dezinformare și intoxicare.

Ea a fost executată ca la carte, conform definiției de dicționar a termenului: „*dezinformarea constă în manipularea opiniei publice în scopuri politice, prin folosirea de informații tratate cu mijloace deturnate*”.

O trecere cronologică în revistă a evenimentelor este concludentă. În luna aprilie 2010, europarlamentarul László Tőkés l-a invitat pe Tenzin Gyatso, cel de-al 14-lea Dalai Lama, să viziteze localitatea Chiuruș din județul Covasna unde s-a născut lingvistul Körösi Csoma Sándor, autor al unui dicționar englez-tibetan, considerat un „sfânt” (*bodhisattva*) de cei de credință budistă, și să țină o conferință urmată de manifestările comemorative în municipiul Sfântu Gheorghe.

La prima vedere, totul poate părea gestul unui politician care încearcă să acumuleze capital politic prin parazitarea unei personalități cu mare notorietate, laureată a premiului Nobel pentru pace. În fapt, a fost vorba de o diversiune bine pusă la punct. Ideea vizitei a fost atent elaborată, nu doar în biroul de la Bruxelles al europarlamentarului Tőkés, după cum se poate lesne ghici...

Mecanismul acțiunii consta în translatarea semnificației politico-emoționale a conceptului controversat de „Tibet”, cu tot ce presupune el, spre așa-zisul Ținut secuiesc și acreditarea faptului că acesta ar fi un fel de Tibet al României.

Complementar, vizita urmărea, prin intoxicare, compromiterea relațiilor dintre România și Republica Populară Chineză - foarte sensibilă la cele două aspecte, Tibet și Dalai Lama.

Pentru amorsarea dezinformării a fost folosit faptul că în toamna anului 2010 urma să aibă loc în Ungaria o vizită a lui Dalai Lama cu care László Tőkés urma să se întâlnească oficial la Budapesta. Încărcătura mediatică a vizitei lui Tenzin Gyatso (numele „civil” al celui de al 14-lea Dalai Lama) urma să potențeze vizita acestuia în „Ținutul secuiesc”.

Vizita din septembrie 2010 a lui Dalai Lama la Budapesta a avut loc la invitația Societății Ungare pentru Ajutarea Tibetului și a fost minuțios organizată. Ea a început cu conferința „Introducere în budismul tibetan” ținută de Dalai Lama în fața a circa 11000 de persoane pe o arenă sportivă din capitala Ungariei, conferință care a fost repetată în ziua următoare.

În cursul vizitei, care a fost intens mediatizată, Dalai Lama a primit din partea lui Gábor Demszky, primarul general al capitalei ungare, diploma de

cetățean de onoare al Budapestei și, la invitația Grupului Parlamentar de Prietenie Ungaro-Tibetan, a ținut în Parlamentul Ungariei o cuvântare. Tot în Parlamentul Ungariei, Dalai Lama s-a întâlnit cu László Tőkés, ajuns vicepreședinte al Parlamentului Europei la inițiativa Fidesz, partidul de guvernământ din Ungaria. Presa nu a avut acces la întrevedere.

Rezumând, în aprilie 2010, László Tőkés îl invită în nume personal pe cel de-al 14-lea Dalai Lama ca, în toamnă, să viziteze localitatea Chiuruș din „Ținutul secuiesc”. Vizita a fost programată să aibă loc imediat după vizita intens mediatizată a lui Dalai Lama din luna septembrie în Ungaria.

În mod evident, cele două vizite ale lui Dalai Lama au fost coordonate, vizându-se ca vizita din Ungaria să o potențeze politic și mediatic pe cea din România. Se poate trage concluzia că un scop complementar al vizitei a fost încercarea de înrăutățire a relațiilor româno-chineze, contându-se pe faptul că România va avea o reacție inadecvată – de acceptare a vizitei lui Dalai Lama – ceea ce nu s-a întâmplat datorită reacției ferme a Ministerului Afacerilor Externe. Acesta a accentuat faptul că România consideră Tibetul ca o parte inalienabilă a Chinei și că astfel de vizite, oficiale sau „particulare”, nu se realizează decât prin intermediul MAE român.

Reacția biroului de presă a lui Dalai Lama a fost cât se poate de adecvată. Arătând că nu dorește ca această vizită să fie un prilej de disensiuni, a anunțat că liderul spiritual budist renunță la vizită. *După tonul comunicatului, este foarte probabil ca Dalai Lama să-și fi dat seama că s-a intenționat folosirea sa într-o acțiune de manipulare, așa cum a mai fost folosit, atât el cât și „problema Tibetului”, ca instrument de șantaj mediatic de mai multe puteri în relația cu China.*

Și o ultimă mențiune: după știința mea, ocupația de agent de influență nu este incriminată de codul penal al nici unei țări! Nu există nici un delict de dezinformare sau influență.

Singura soluție pentru a fi combătut, ar fi organizarea unor echipe de cercetători - psihologi, sociologi, jurnaliști, experți în contra-ingerință care, studiind dezinformarea caz cu caz, disecând, urcând până la pseudo-informația inițială, reperând procedeele de dezinformare utilizate, să reconstituie doctrina din aplicațiile sale și să acționeze în consecință.

Dorin Suciu

ARMELE AUTONOME CU INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ SAU GENETICA MODIFICATĂ POT SCĂPA DE SUB CONTROL¹

În urmă cu cca. 10 ani, astrofizicianul britanic Stephen Hawking și americanul-canadian Elon Musk declarau că „*armele autonome cu inteligență proprie au fost descrise ca a treia Revoluție în Război, după praful de pușcă și armele nucleare*”. La construcția armelor autonome inteligente nu s-a luat în seamă că viața nu poate fi în totalitate programată.

Armele existente astăzi la vedere, multe din ele sunt uzate moral și la nivel de suprastocuri se impun a fi vândute (la diletanți) sau consumate urgent în conflicte militare create și întreținute în mod fals, eventual, într-o haină interconfesională (gen Iugoslavia-ortodocși, catolici, musulmani).

În secolul XXI, este evident că armele utilizate pentru realizarea propriilor interese sunt cu totul altele și eficiența lor este vizibilă în toate țările ce au fost și mai sunt ținte. Se poate remarca, chiar, cum populațiile din țările-țintă contribuie cu o bună-credință deturnată ca parte a unei mașini de război, prin aducerea acestuia în propria casă.

Cyber-războiul, ca gen de luptă, este un derivat al războiului informațional (jocul cu mintea inamicului), determinant fiind cine controlează informația, manevrarea acesteia, în special a zvonurilor și minciunilor pentru a convinge masa de oameni să contribuie efectiv la răsturnări de situații, imposibil de realizat în condiții normale, și a distrugerii abilităților țintelor de a mai lupta pentru apărarea lor. Orice câmp informațional presupune, ca urmare, și un câmp energetic, inclusiv gândurile și ideile noastre sunt reale forțe de acțiune, care se propagă în spațiu.

În același timp, putem susține că orice câmp informațional negativ creează un câmp energetic negativ, ceea ce este valabil și invers, orice câmp energetic negativ creează un câmp informațional negativ.

Omenirea a ajuns în momentul când tirania tehnologiilor, puse în slujba războiului informațional, a adus făptura umană în aceeași stare de nedumerire și

¹ Ideile prezentate sunt extrase din lucrări de specialitate străine și românești, respectiv: *Răzbumarea geografiei* (autor Robert Kaplan), *Noua amenințare mondială - Cyber terorismul* (autor James F. Dunnigan), *Confesiunile unui asasin economic* (autor John Perkins) și *Inteligența materiei* (autor Dumitru Constantin Dulcan), care dau semnale despre conflictele viitoare și lupta împotriva destinului impuse.

dezorientare pe care o aveau înaintașii noștri înainte de apariția scrierii, oamenii fiind izolați informațional și emoțional, competiția distrugând căldura umană.

În prezent computerele culeg, selectează, analizează rapid informațiile, fiind în același timp în măsură să indice și chiar să dispună acțiunile ce se impun a fi desfășurate în continuare pentru realizarea și menținerea rezultatelor programate asupra țintelor lovite.

Instrumentele războiului informațional îți permit să vezi viitorul mai rapid și mai corect decât cel cu care te afli în competiție.

Începând cu sfârșitul secolului XX, domeniile de aplicare a războiului informațional au fost nelimitate, iar uneori totale. Adevăratul război în desfășurare astăzi este altul și este purtat cu mintea și mâinile noastre în scopul deteriorării sufletului național, prin groaza și urâtul care ne invadează.

Deformarea viziunii despre viață a noului om creat a alterat întreaga structură sufletească, desființând cele mai esențiale sentimente ale ființei omenești și orice siguranță asupra adevărului lucrurilor.

Deficitul evident de realitate determină permanent deficitul uriaș de normalitate, ca la o țară fără trecut, fără viitor și prezent, fără de noi. În aceste condiții, agresiunea devine dreptul forței celui puternic, democrația devine un cuvânt golit de conținut, iar războiul devine pace.

Noile arme pornesc și de la constatarea că amenințările care vin din interior la un stat-țintă reprezintă o forță mai puternică decât amenințările care vin din străinătate.

Statul-atacator în războiul informațional desfășurat împotriva statului-țintă are în vedere:

- crearea unui simptom al crizei de legitimitate și de guvernanță;
- menținerea unei stări conflictuale și de instabilitate permanente și amplificate;
- abaterea atenției individului – psihologic, mental, emoțional și spiritual – de la propria sa viziune, de la propriile sale dorințe;
- selectarea și promovarea ca factori decizionali în statul-țintă a unor specialiști în arta de a nu înțelege nimic și a nu face nimic;
- utilizarea internetului și a mass-media, inclusiv știrile, ca arme puternice;
- crearea și menținerea unui sistem de finanțare a campaniei ca forță care se opune modului în care se schimbă electoratul și politicilor pe care acest electorat le dorește;

- inducerea ideii că, dacă individul gândește altfel decât programul, el este egoist, lacom, inuman, un criminal, construindu-se probe în acest sens, apoi este condamnat, în deplină glorie a „justiției”;

- determinarea tineretului să se simtă izolat, marginalizat, nerespectat și fără orizont în scopul creării și menținerii permanente a unei stări de nemulțumire și instabilitate, concomitent cu inducerea impresiei de libertate absolută.

Academicianul român Solomon Marcus în cartea sa intitulată *„Răni deschise”*, vorbind despre tineri, sublinia încordarea psihică a acestora și deprimarea lor cauzată de manualele școlare (inclusiv de desenele animate) *„în conflict cu sănătatea psihosomatică a acestora”*. Aceste „izvoare de învățământ” pentru tineri conduc la agresiune și lipsa capacității de selectare.

Concluzionăm că inteligența factorilor decizionali are efect asupra educației existente la un moment dat.

Prin folosirea semnalelor electronice în locul bombelor, războiul este mai puțin distructiv și mai eficient. Americanul John Perkins, autorul cărții *„Confesiunile unui asasin economic”* preciza printre altele: *„Ferească Dumnezeu ca în țara-țintă să-ți meargă bine sau să existe manifestări de stabilitate și normalitate, că imediat se vor derula și celelalte etape ale războiului pentru menținerea sub ascultare”*.

În războiul informațional s-a scăpat din vedere că orice intervenție militară sau de altă natură are și consecințe impredictibile în sistemul geopolitic, ducând într-un timp istoric (determinat de efectele majore produse) la alta intervenție: gen imigrație, terorism, țăntarul purtător de virus etc.

Referitor la terorism, se poate afirma că acesta nu poate fi înfrânt dacă nu sunt înțelese adevăratele cauze rezultate din relațiile dintre țările arabe și Occident din ultimii 50 de ani, de fapt încă de la împărțirea Imperiului Otoman între sferele de interese ale Marii Britanii și Franței din 1916. Este multă frică în jurul nostru, încât înțelegerea dispare.

Pornind de la dotarea, finanțarea și instrucția teroriștilor nu putem exclude că fundamentalismul islamic este tradițional un instrument al unui puternic stat și al geopoliticii unei importante alianțe militare, care se comportă ca niște inamici consecvenți ai adevărului.

De asemenea, noile reguli împotriva terorismului pot fi utilizate pentru a pedepsi aproape orice formă de critică pașnică la adresa autorităților. Nu spun că terorismul ar avea legătură cu rezultatele nenumăratelor „primăveri arabe” sau destăinuirile lui John Perkins în *„Confesiunile unui asasin economic”*, dar

pot să gândesc că nedreptatea și lipsa de înțelepciune pot da naștere la răspunsuri adecvate și la așa-numitele „crize umanitare majore”.

Imigrația prezentă, un fel de bombă demografică în stare să explodeze, pe lângă cauzele imediat cunoscute, pornește și de la foamea de locuri de muncă într-o zonă a lumii și foamea de forță de muncă în altă zonă, fenomene determinate de acțiunile celor puternici de-a lungul timpului. Nemții au început să-și pună întrebarea: câți dintre imigranți lucrează pentru puteri străine?

În prezent se încearcă desființarea unora dintre armele autonome, parțial demascate, care se pare că au scăpat de sub control (gen: terorism, imigrație...).

Armele autonome, ca urmare a evoluției logice proprii, scapă de sub control și se vor dezvolta singure, cu rezultate neprevăzute. Se poate pune întrebarea: câte dintre marile evenimente care preocupă lumea, în ultimii ani, sunt efecte ale unor arme autonome scăpate de sub control, depășind inteligența și puterea preconizată, eliminând la finalitate responsabilitatea umană?

Profesorul doctor în științe medicale Dumitru Constantin Dulcan a tras un semnal de alarmă privind posibilitatea utilizării de către persoane iresponsabile a bombei genetice, ceea ce poate duce la dispariția civilizației umane. În cartea sa, *„Somnul rațiunii”*, preciza: *„Respectul pentru semenii indiferent de etnie și grad de cultură, mi se pare a fi cheia de aur a armoniei dintre oameni, indiferent de timp și de istorie”*..., *„Când vom învăța să respectăm viața sub toate formele sale de la firul de iarbă până la om, ca pe taina sacră a universului - atunci nimic rău nu se va mai întâmpla”*.

În prezent se discută despre tehnici prin care să se formeze soldați tip roboți, gata în orice clipă să ucidă și să distrugă. Incendiul genetic odată pornit nu-l poate stinge decât extincția speciei însăși...

La începutul anului 2016 s-a pus în discuție cea de-a patra revoluție în război, prin utilizarea efectului combinat al gravitației și magnetismului. Această nouă tehnologie anihilează orice legături electronice.

Folosirea cuceririlor științifice în sens pozitiv înseamnă posibilitatea perfecționării și eliberării ființei umane de sub presiunea factorilor nocivi.

Renașterea neamului românesc prin pace, iubirea aproapelui, buna purtare, echilibru și uitarea încrâncenărilor, precum și prin contribuția tuturor la strângerea rândurilor, vor ajuta la construirea României secolului XXI.

Lt. col. (r) Ion Șandru

„DARK WEB” - UN REFUGIU PENTRU ACTIVITĂȚI INFRAȚIONALE

„Navigarea pe Internet în ziua de azi poate fi asemănată cu întinderea unui năvod de pescuit la suprafața oceanului. Deși s-ar putea să prindă multe lucruri, bogăția de informații ascunse în adâncuri va fi ratată”. (Mike Bergman, fondatorul site-ului BrightPlanet)

Pentru cei mai mulți dintre utilizatori, Internetul înseamnă Google. Motorul de căutare, nu compania. Se și spune că dacă nu ești găsit de Google, nu exiști. Aceasta este fața vizibilă, obișnuită, accesibilă a rețelei mondiale. Dar dincolo de această parte mai există una, dincolo de legi și morală, dincolo de reguli, unde poți vinde și cumpăra orice, de la organe umane la armament, de la acte falsificate la droguri, de la asasini profesioniști la mini-armate. Este o lume a umbrelor, unde fiecare este anonim, unde bitcoinul sau alte monede virtuale sunt singurele acceptate pentru tranzacții, unde poți pierde, în câteva secunde, sume fabuloase. Și unde, de multe ori, îți riști viața. 80% din informațiile care circulă online sunt „ascunse” căutarilor obișnuite. Această zonă se numește Dark Web sau Internetul Negru.

Tenebrele Internetului

Cum ar fi dacă ai afla că Internetul pe care îți petreci zilnic timpul nu este decât o mică parte dintr-un întreg mult mai vast și, în cea mai mare parte, mai întunecat? Cum ar fi dacă ceea ce credeai că știi despre Internet se dovedește a fi doar o mică parte din ceea ce este cu adevărat Internetul? Cum ar fi dacă ți-aș spune că există un Internet „ascuns”, care cuprinde de câteva sute de ori mai multă informație brută decât Internetul „vizibil”? Păi... e adevărat. Există un astfel de Internet. Informațiile despre subiect sunt foarte contradictorii și, în ceea ce mă privește, nu toate credibile. Voi încerca să fac puțină lumină. Internetul ascuns și/sau Internetul invizibil reprezintă între 80% și 96% din întregul Internet (depinde de la „sursă” la „sursă”). Ceea ce ne lasă cu 4% - 20% din el „la vedere”. Ce înseamnă „la vedere”? Adică informațiile respective pot fi căutate și găsite cu motoarele de căutare. Imaginați-vă motoarele de căutare ca niște pescadorean, care „pescuiesc” în oceanul Internetului. Plasele lor, oricât de mari, nu ajung foarte adânc și, deși prind foarte mult „pește”, nu

vor reuși să-l prindă pe tot. Cea mai mare parte din posibila „pradă” scapă, deoarece se află mult mai adânc decât pot ajunge năvoadele lor. Eric Schmidt, CEO-ul Google, afirma că Internetul, în totalitate, este estimat la 5 milioane de terabytes de informație, din care cel mai mare motor de căutare, „pescadorul Google”, a indexat 200 de terabytes, adică 0,004%!!

Așa, odată ce am stabilit că peste 99,9% din informația de pe Internet nu ne este la îndemână, să vedem în ce constă ea. O bună parte din aceste informații se află pe site-uri care, deși nu sunt „secrete”, au ales să nu permită scanarea de către (sau să nu fie încă incluse) în motoarele de căutare. Sunt site-urile academice, cele cu informații militare, site-urile încă prea recente pentru a fi indexate de Google și un mare Etcetera. Lăsând astea deoparte, rămânem cu o felie destul de mare de informație brută care formează „Internetul ascuns” și care nu poate fi găsită nici cu motoarele de căutare, dar nici nu poate fi accesată direct. Termenii „*Internet ascuns*”, „*Internet inaccesibil*”, „*Internet întunecat*” sau „*Internet invizibil*” sunt destul de greu de separat, uneori fiecare însemnând altceva. În continuare, mă voi referi la „*Internetul invizibil*” ca fiind informația care, dintr-un motiv sau altul, nu este ușor accesibilă în mod tradițional, și la „*Internetul ascuns*”- *Dark Web*, ca fiind informațiile imposibil de găsit prin metodele obișnuite, respectiv care nu pot fi găsite la o căutare cu *Google*, *Yahoo*, *Bing*, *Safari* sau oricare alt motor de căutare obișnuit.

Ce este „internetul ascuns”

Reprezentat grafic, *Dark Web*-ul arată așa: un iceberg care la suprafață găzduiește portale de știri, motoare de căutare, site-uri de socializare sau biblioteci virtuale. Ceea ce puțini cunosc însă, se află în partea bine camuflată. Site-uri ilegale, hackeri, conturi furate sau chiar servere cu baze de date ascunse ale băncilor și ale serviciilor secrete din întreaga lume. Teoretic, nu este greu de intrat în această lume, cel puțin pe prima poartă, la primul nivel. Dar, dacă specialiștii susțin că Internetul „normal” este doar partea vizibilă a icebergului, zona accesibilă a „Internetului întunecat”, așa cum este numită rețeaua ascunsă este vârful unui iceberg mai mic. În zona cu adevărat neagră au acces doar inițiații. Este tot internet, dar un internet în care nimeni nu-i cunoaște pe cei din jurul său, unde nu există reguli. Forumurile pe orice subiect sunt destul de animate, dat fiind faptul că nimeni nu trebuie să-și asume răspunderea pentru ce spune. Există și bloguri ale unor persoane respectabile, după toate aparențele, care-și pot exprima aici idei pe care altfel nu vor sau nu pot să le facă publice.

Hackerii și pirații *software*, falsificatorii de documente sau de carduri bancare și alții asemenea lor fac deja parte din comunitatea „soft”. Și, evident, prin toată această faună mișună, în voie, escrocii.

Infinitul spațiului virtual

Muzică, filme, e-mailuri, cadouri... Internetul are de toate și pare suficient un click pentru a-ți da senzația că ai acces la orice. În realitate, însă, nu e deloc așa! *Dark Web* este o lume ascunsă, obscură. Iar cei care îi trec pragul nu sunt nicidecum simpli pasionați de... shopping! *„Este de neimaginat când realizezi ce fel de servicii găsești acolo. Acolo intră foarte mulți oameni ca să cumpere medicamente, servicii ilegale. Lucrurile variază de la produse medicamentoase contrafăcute, substanțe ilegale, arme, servicii de criminalitate informatică și chiar fizică. Se poate vinde sau cumpăra absolut orice”*, spune Chris Tarbell, agent FBI.

Nu o să dau informații foarte exacte pentru acces deoarece nu cred că este cazul; vă prezint însă, ce conțin. Pe o pagină, de exemplu, cei care doresc pot să devină cetățeni americani. Un pașaport biometric, cu semnătură, amprentă și număr de asigurare socială costă mai puțin de 17 mii de unități *bitcoin* (moneda virtuală), echivalentul a puțin peste 5.000 de dolari; un alt produs aflat la vânzare este un pistol *Glock*, de 8 mm, „curățat”. Adică, precizează vânzătorul, seria pistolului nu a fost înregistrată la poliție. Îl oferă la un preț de 2.500 de euro. Ce mai găsim: droguri, arme, pornografie, asasini plătiți, falsificări de acte. Toate acestea există în Internetul „ascuns”. O lume paralelă, promiscuă, în care s-au adunat toate ilegalitățile pământului. *„E ca și cum te duci la magazin și plătești cash. Dacă urmărești banii aceia, n-ai cum să-l găsești niciodată pe cel care a plătit cu ei. Pentru cei care desfășoară activități ilegale este esențial să folosească dark web-ul. Le asigură anonimitate completă. Tranzacțiile, clienții sunt perfect anonimi. (...) Eu dacă vreau să accesez un website prin dark web, trec prin cel puțin zece adrese IP. Dacă cineva mă urmărește, îi va fi foarte greu să mă depisteze”*, afirma agentul FBI Chris Tarbell. Cumpărătorii nu trimit niciodată comenzile la vedere. De la un nivel în sus, însă, chiar și discuțiile sunt criptate cu o cheie prezentată pe site. Adresele de e-mail pe care le folosesc comercianții au același format imposibil de reținut, fiind formate din zeci de caractere, iar conturile și mesajele sunt criptate. Totul este ascuns. Fiecare produs conține o cheie, un set de cifre și litere pe care doar vânzătorul poate să le interpreteze.

Paradoxal, toată această lume întunecată a internetului a fost construită și funcționează pe încredere. Clienții și vânzătorii nu se păcălesc niciodată între ei. Câștigurile sunt imense, iar riscurile pe măsură. Site-urile de aici funcționează într-un mod asemănător celor legale. Vânzătorii primesc calificative și feedback-uri, astfel că pot fi recunoscuți țeparii. De asemenea, afacerile se fac pe încredere, la mica înțelegere, cu plata înainte.

Cum funcționează colțul întunecat al Internetului

Pentru a naviga prin internetul ascuns, aveți nevoie de un motor de căutare special, care asigură un nivel foarte ridicat de protejare a identității, numit TOR. Acest motor de căutare a fost proiectat în anul 2002 de Laboratorul de cercetare al marinei militare a SUA, cu scopul de a proteja și securiza canalele de comunicare guvernamentale, dar a devenit un spațiu neguvernabil și neguvernabil. În momentul de față, TOR este motorul de căutare care creează cele mai mari probleme NSA-ului (Agenția Națională de Securitate a SUA), datorită capacității sale de criptare a mesajelor.

TOR este, pentru mulți, poarta de intrare în zone necunoscute utilizatorului obișnuit. Este vorba despre o rețea care oferă protecția anonimatului, la adăpostul căruia nimic nu mai este interzis. Modul de funcționare pare relativ simplu, însă extrem de eficient. Sistemul alege, în mod aleator, un nod prin care intră în rețea, printr-o conexiune criptată. Acesta se conectează cu un alt nod, printr-o altă conexiune criptată și așa mai departe. Nodul de ieșire se conectează la destinație. La fiecare zece minute, nodul de intrare se modifică, astfel că orice încercare de localizare este sortită eșecului. Informația este cifrată multiplu, prin intermediul altor utilizatori anonimi, iar pachetele de date divizate și criptate trec prin nenumărate servere până la destinația finală.

Cine folosește Dark Web-ul și de ce nu a fost interzis de autorități

Această formă de navigare pe Internet este complet legală. Numărul utilizatorilor care vor ca activitatea lor să rămână anonimă a crescut spectaculos. Darknet, în general, poate fi utilizat pentru diverse motive: pentru a proteja mai bine viața privată și drepturile cetățenilor, inclusiv protejarea dizidenților față de autoritatea politică; pentru criminalitate informatică; pentru vânzarea de bunuri interzise sau restricționate la comercializare; pentru partajarea de fișiere (fișiere confidențiale, ilegale sau software contrafăcut, pornografie etc.). Darknetul poate

fi folosit de un grup de prieteni care doresc să-și păstreze anonimatul, dar la fel de bine poate fi utilizat de grupări teroriste sau rețele de crimă organizată. Poate fi utilizat de traficanți de droguri ori arme, de către persoane care publică informații compromițătoare despre anumite guverne, politicieni, companii sau grupuri de interese sau pot fi website-uri ce conțin pornografie infantilă. Aici pot fi întâlniți asasini plătiți care își oferă serviciile, pornografie de toate genurile, prostituție, traficanți de droguri și arme. Din acest motiv Darknetul este considerat a fi un loc extrem de periculos. De cele mai multe ori în Darknet sunt *link*-uri despre care nu știi unde te vor duce. Există astfel riscul ca atunci când vrei să intri pe un *link* către o anumită temă de discuție, să te trezești că ajungi pe pagina unui asasin plătit. Dark Web-ul oferă o imagine reală a unei lumi macabre, de neconceput, mercantilă, lipsită de orice urmă etică sau morală, dar parte a societății în care trăim.

Pe Dark Web se află și documente guvernamentale inaccesibile publicului larg. Există un intranet anonim unde sunt stocate astfel de documente și persoane care dețin parola pentru a accesa astfel de documente secrete. În condițiile în care guvernul SUA sau oricare alt guvern se folosește de Dark Web pentru a stoca sau transfera o serie de documente secrete, rețeaua rămâne deschisă. Astfel, Dark Web-ul conferă jurnaliștilor, infractorilor, denunțătorilor, o mână de ajutor. Ei creează pagini web unde oferă informații sau servicii care nu se găsesc pe internetul obișnuit, deoarece aceste site-uri nu sunt indexate și nu pot fi accesate cu ajutorul motoarelor de căutare obișnuite. Mulți se întreabă de ce această rețea nu este distrusă de autorități. Alții, dimpotrivă, susțin teoria conspirației. Consideră că această zonă este controlată de guvernele țărilor puternice, cu atât mai mult cu cât a fost construită chiar de armata SUA. Teoria conspirației funcționează în toate domeniile, inclusiv în cel online. Dacă despre grupul Bilderberg se spune că domină lumea din umbră, cu ajutorul TOR se spune că ar fi fost pregătite revoluțiile din zona arabă pentru a fenta serviciile secrete ale dictatorilor, care restricționaseră accesul la site-urile de socializare (nu trebuie să uităm că, din punct de vedere psihologic, teoriile conspirației au o putere de persuasiune extrem de mare!). Realitatea este, însă, mult mai complexă. Destructurarea acestor rețele devine o poveste fără sfârșit: ce este eliminat astăzi, apare mâine sub o altă formă, mai sofisticată și mai greu de depistat. În plus, dacă rețeaua dispăre, de ce am crede că o alta nu-i ia locul, în secunda următoare? De altfel, de ce am crede că aceasta-i singura? Este cea mai cunoscută, cea mai accesibilă publicului larg.

Valorificarea tehnologiei de către jihadistii

Prima revendicare a Statului Islamic referitoare la atacurile de la Paris a fost răspândită prin intermediul unui popular serviciu de mesagerie instant, *Telegram*, care permite o comunicare criptată. O lună mai devreme, aripa media a Statului Islamic a început să-și încurajeze susținătorii să utilizeze acest serviciu. Apelul inițial de a utiliza *Telegram* a atras atenția serviciilor de *intelligence* privind capacitățile ofensive online ale Statului Islamic. De când prezența online a Statului Islamic a început să crească rapid în 2014, persoane afiliate grupului au efectuat numeroase atacuri online nesofisticate, cum ar fi deturnarea unor conturi pe rețelele sociale și site-uri web slab securizate.

Hărțuirea online a persoanelor fizice, a organizațiilor și a unor populații întregi este o tactică frecvent utilizată pentru a încuraja teama, fără nicio amenințare reală de violență. Mașina media online a Statului Islamic a atacat, de asemenea, rețele guvernamentale din SUA în anumite ocazii, prin postarea numelor și datelor personale, pretinzând că aparțin guvernului și personalului militar. În plus față de efectuarea atacurilor cibernetice - indiferent dacă sunt reale sau fabricate -, Statul Islamic a încercat recent să-și educe susținătorii în privința măsurilor de securitate rudimentare din punct de vedere operațional, atunci când comunică pe Internet.

În eforturile sale de propagandă, Statul Islamic denaturează în mod intenționat capacitățile sale online. Semnificația comunicării este diversificată pentru Statul Islamic - o măsură de protecție împotriva efectelor oricăror forme de represiune pe conturile rețelelor de socializare. Ca rezultat, grupul a început recent să depună eforturi în a susține gradul de conștientizare a măsurilor de securitate pentru publicul larg din mediul virtual prin instrumente recomandabile, cum ar fi motorul TOR, în speranța că vor ascunde mesaje. Statul Islamic a făcut eforturi suplimentare pentru a-și educa susținătorii în materie de securitate operațională adecvată și chiar circulă un manual privind asigurarea comunicațiilor în zona forumurilor obscure online. Manualul conține numeroase practici și sugestii, dintre care cele multe plagiate. Deși este puțin probabil că vor putea contracara în cele din urmă eforturile de supraveghere specifice serviciilor de *intelligence* occidentale, aceste practici ar putea constitui obstacole semnificative în calea organizațiilor cu atribuții în aplicarea legii. Cu toate acestea, având în vedere natura descentralizată și dispersată a prezenței

online a Statului Islamic, este puțin probabil ca cei mai mulți suporterii online ai grupării vor respecta toate sfaturile enumerate în manual.

Acțiuni inițiate de serviciile de *intelligence* pe linia contracarării capacităților ofensive online ale Statului Islamic

Deși rețeaua anonimă de internet face dificilă munca forțelor speciale, până acum au fost arestați mai mulți useri și desființate multe site-uri ilegale. Comunitatea de informații are deja remedii și programe care pot să ia urma utilizatorilor chiar și în aceste colțuri ascunse ale internetului. În octombrie 2013, NSA a reușit parțial să intre pe firul schimbului de informații ce se desfășoară prin motorul de căutare TOR. Cei de la NSA au confiscat serverele care erau atât pe teritoriul SUA, cât și al altor țări. Însă, nu au reușit să identifice mare parte a utilizatorilor. Bruce Schneier, expert al NSA, a declarat: „TOR este o unealtă anonimă bine construită și robustă. Este dificil să o atacăm cu succes. Nu vom reuși niciodată să-i scoatem din anonimat pe toți utilizatorii TOR, în același timp”. Ca întotdeauna după atentate teroriste de amploare, și după atentatele de la Paris și Bruxelles au apărut inițiative legislative (de exemplu, blocarea serviciului TOR și interzicerea folosirii rețelelor WiFi publice) de a oferi serviciilor secrete și anchetatorilor instrumente mai multe pentru a-i supraveghea și a-i prinde pe eventualii teroriști sau de a suprareglementa chestiuni existente deja, precum internetul.

La doar câteva zile după atentatele de la Bruxelles și operațiunile antiteroriste la Paris, ministrul francez de Interne, Bernard Cazeneuve, a vorbit în fața Senatului Franței despre modul cum teroriștii folosesc „dark net” și despre mesajele criptate pe care Statul Islamic le-ar folosi pentru a se finanța și a avea acces la arme și logistică. Rețelele sociale și internetul trebuie să „facă obiectul unei vigilențe extreme”, a mai spus oficialul. „Dacă exploatarea resurselor umane s-a dovedit evident indispensabilă, Internetul și rețelele sociale trebuie să facă obiectul unei vigilențe extreme. Mă gândesc mai ales la întrebuintările criminale la care pot folosi rețelele oficiale de tip darknet sau, și mai mult, într-o manieră generală, partea internetului care nu este indexată de motoarele de căutare clasice și unde circulă o cantitate importantă de informații emise de organizațiile criminale, inclusiv de jihadiști”, a declarat Cazeneuve în fața Senatului.

Ideea nu este nouă. În vara anului 2015, directorul FBI venea cu un avertisment similar: Statul Islamic folosește comunicații criptate pentru a putea să se ascundă mai bine de serviciile secrete. Directorul FBI, James Comey, a făcut valuri atunci, arătând că criptarea folosită comercial de companiile IT nu permite autorităților să intercepteze comunicațiile jihadiștilor din Statul Islamic. *„Uneltele pe care ni se cere să le folosim sunt tot mai ineficiente. Statul Islamic spune mergi să ucizi, mergi să ucizi... Stopăm aceste chestiuni deocamdată... dar este incredibil de dificil”*, spunea atunci șeful FBI. Cu alte cuvinte, autoritățile ar vrea să aibă mai puține piedici în calea muncii lor, iar FBI a ajuns chiar să ceară companiilor IT să nu mai folosească criptarea datelor și chiar să dea acces serviciilor la codul de criptare. Dar contrargumentarea de atunci a fost că teroriștii, dacă vor să se ascundă, au la dispoziție darknet-ul. *„Activitățile Statului Islamic pe web-ul de suprafață sunt acum monitorizate atent, iar decizia unor guverne de a închide sau de a filtra conținutul extremist i-a forțat pe jihadiști să caute noi refugii online. Dark Web-ul este o alternativă perfectă, pentru că este inaccesibil pentru cei mai mulți, dar navigabil pentru puținii inițiați – și este complet anonim”*, scria Beatrice Berton într-un raport citat de Business Insider. Jihadiștii au înființat chiar „portofele electronice” pe Darknet, prin care susțineau că pot finanța Statul Islamic. Dacă jihadiștii vor continua această strategie, atunci ar fi nevoie ca agențiile guvernamentale să obțină acces la mesajele criptate, însă aici intervine polemica legată de dreptul la intimitate. Problema este că teroriștii par acum că sunt cu un pas înaintea dușmanilor lor, așa că serviciile europene de securitate care se luptă cu Statul Islamic ar trebui să găsească un echilibru între colectarea informațiilor, viața privată și spionaj. Problema complexă a raportului dintre securitate și drepturi fundamentale necesită o dezbatere publică detaliată și nu o trecere rapidă, netransparentă și neprevizibilă a legilor dedicate acestui subiect.

În contextul operativ actual, prerogativele speciale trebuie admise, cu condiția ca ele să fie justificate și proporționale cu amenințările. Toate aceste mijloace ale serviciilor de informații fac parte din arsenalul de tehnici care susțin conceptul de „alertă timpurie”, esențial în prevenirea atacurilor teroriste.

Gânduri de încheiere

În afară de negru, Internetul poate avea multe culori. Nu tot ce se găsește pe Dark Web e malefic, iar unele comunități, precum cele de iranieni, îl folosesc ca pe un mijloc de comunicare. Asta deoarece, la ei în țară, Internetul de suprafață este ținut sub o lupă foarte vigilentă de către guvern, care este în stare să dea pedepse aspre tuturor celor care i se opun în vreun mod. De asemenea, operațiunea *Wikileaks*, care a fost în prima linie a buletinelor de știri acum ceva vreme, a existat în ascuns de foarte mult timp. Pe multitudinea de forumuri și bloguri sunt numeroși specialiști care țin cursuri online despre programare sau alte teme educative. Mai sunt și site-uri pe care poți găsi cu ușurință cărți sau materiale media pe care nu le poți găsi chiar atât de ușor pe Internetul de suprafață. Internetul invizibil nu este folosit doar pentru activități ilicite. În țările totalitare este un spațiu de liberă exprimare. Disidenții pot comunica și publica articole pe care nu le pot expune pe internetul vizibil. Prezența pe internetul invizibil nu îi pune complet la adăpost de autoritățile represive, dar îi face mult mai greu de identificat. Internetul este lăudat tocmai pentru libertatea de comunicare și mișcare. Dar tocmai acestea sunt și cele mai periculoase capcane ale spațiului virtual.

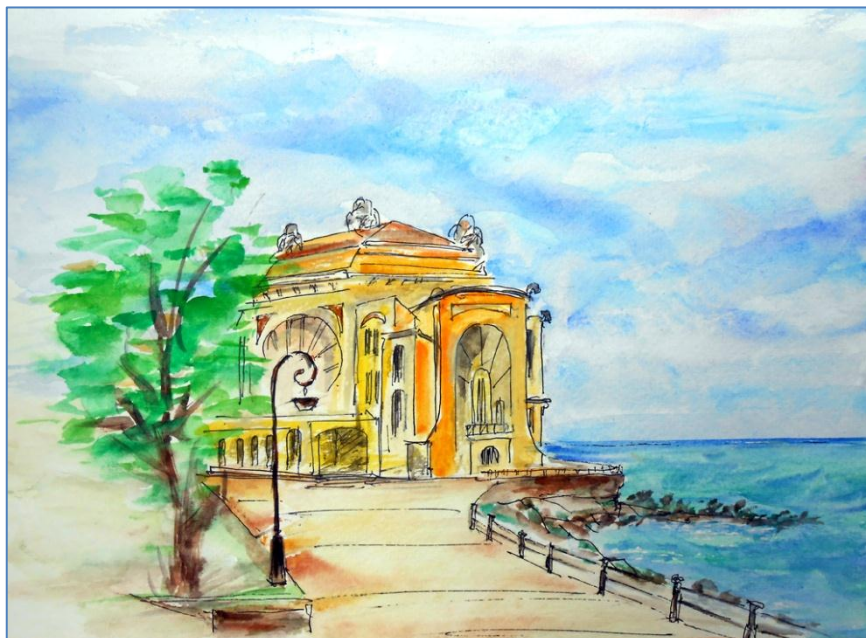
Există câteva lucruri de care trebuie să ții cont pentru a fi în siguranță. Urmărește indiciile unor măsuri de securitate. Site-urile securizate folosesc „https://” în cadrul adreselor web, litera „s” semnificând faptul că datele trimise și primite către/de la site-ul respectiv sunt protejate prin criptare. Niciodată să nu furnizați informații personale pe un site web ce are o adresă web cu „http://”. Păstrați în minte liniile directe de bază pentru siguranța pe Internet și nu vă divulgați identitatea sub nici o formă. Nu descărcați conținut pe care îl considerați rău intenționat sau dacă nu aveți încredere în sursă. Folosiți o soluție antivirus actualizată zilnic. Mulți producători de programe anti-virus oferă versiuni gratuite ale acestora.

Prima regulă a navigatului pe Internet este să rămâi cât mai anonim posibil. Aceasta înseamnă să nu faci publice informațiile personale (numele complet, adresa, numărul de telefon, CNP-ul, parole, nume ale membrilor de familie, numere de cărți de credit). Majoritatea oamenilor și companiilor credibile nu îți vor cere să le comunici astfel de date pe Internet. Gândește-te de două ori înainte de a apăsa un *link*. *Link*-urile nu sunt întotdeauna ceea ce par a fi. Pentru a vedea ce se ascunde în spatele unui *link*, ține mouse-ul deasupra

link-ului și vei observa, de obicei în partea stângă-jos a ferestrei, *link*-ul real. Nu descărca de pe Darknet absolut nimic pe computerul tău. Dacă descarci ceva, vei putea fi identificat cu ușurință. Evită pe cât posibil căutările riscante, deoarece rezultatele căutărilor ar putea conține link-uri către site-uri ce găzduiesc conținut dăunător. Aceste site-uri pot instala aplicații de tip spyware, viruși etc. Dacă folosești aplicații de partajare a fișierelor, este foarte probabil să descarci un virus în loc de fișierul audio sau video pe care dorești să îl preiei. Posibilitățile sunt infinite, este un internet mult mai liber, infinit de periculos și foarte interesant din punct de vedere academic.

Când am aflat despre partea întunecată a Internetului am fost foarte curios să aflu cât mai multe despre el. Aici este un rezumat. Probabil că deja v-am făcut curioși și ați dori chiar să navigați puțin pe apele întunecate ale Internetului ascuns. Atenție așadar, orice incursiune în această lume întunecată este una pe proprie răspundere !

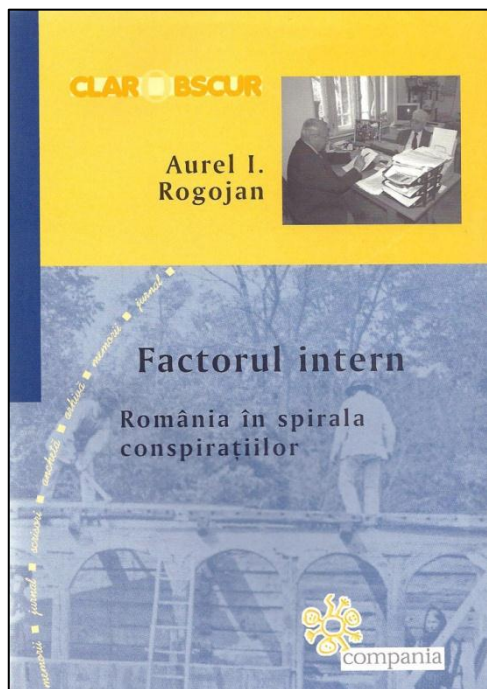
Colonel (r) Liviu Găitan

NOTE DE LECTURĂ

O CARTE - DOCUMENT

De curând, în peisajul publicistic românesc a văzut lumina tiparului o carte-document, intitulată ***Factorul intern. România în spirala conspirațiilor***, scrisă de gl. bg. (r) **Aurel I. Rogojan**. Autorul, român bihorean, în vârstă de 67 de ani, și-a consacrat întreaga carieră informațiilor pentru securitatea națională și reglementării legale a activității informative. A urcat treaptă cu treaptă în ierarhie prin muncă asiduă și adesea plină de neprevăzut.

Animat de dorința sinceră de a fi util țării sale, Aurel I. Rogojan a activat neînterupt în cadrul structurilor de informații ale statului român, vreme de 36 de ani, din 1970 până în 2006. Astfel, a fost martor și participant la trecerea națiunii române prin spirala timpului, marcată de două sisteme politice diametral opuse, ceea ce i-a conferit capacitatea de înțelegere a destinului și menirii lucrătorului de informații aflat în serviciul țării sale, în orice context geopolitic.

După 1989, când dezagregarea violentă a instituțiilor de securitate ale statului român a generat consecințe imprevizibile în planul existențial al națiunii române, Aurel I. Rogojan s-a integrat, din mers, în cerințele intrinseci ale renașterii capacității informative a statului român, ajuns în pragul dezmembrării datorită agresiunilor conjugate ale imperiilor (din exterior) și feudelor (din interior). Cunoștințelor sale temeinice și riguroase în domeniu le-a adăugat o pregătire juridică de excepție, care i-a permis să-și pună amprenta pe multe din actele normative care au reglementat activitatea de *intelligence* după decembrie 1989, sub aspect doctrinar.

Experiența acumulată, precum și cunoștințele dobândite l-au îndboldit să aștearnă pe hârtie și să ofere publicului cititor elemente de fundamentare a unor strategii pentru apărarea, cu arma informației, a valorilor, intereselor și nevoilor națiunii române. Pe lângă articole, interviuri și conferințe apărute în presa românească, autorul a publicat cărți de specialitate în care a abordat probleme legate de destinul României, aflată în jocul strategiilor globale, dar și în vizorul unor servicii secrete străine.

În rândul acestora se înscrie și volumul recent publicat, care aduce argumente pertinente potrivit cărora astăzi România este prinsă din nou în *spirală perpetuă a conspirațiilor* care pun sub semnul întrebării attributele existenței naționale. Cartea a fost gândită ca analiză cuprinzătoare și subtilă a conexiunilor dintre:

- factorul intern – identificat în organizațiile pe care națiunea română este capabilă să le construiască și să le întrețină din nevoi de apărare a ființei sale, să le mențină în stare de veghe și să le utilizeze, la nevoie, pentru a preveni, contracara și neutraliza agresiunile politico-ideologice la adresa identității naționale, generate de forțe ostile atât din exteriorul, cât și din interiorul României;

- instituțiile de apărare a ființei naționale și politico-statale – create și întreținute de națiune;

- fiecare român nativ – conștient de sine și de nevoia de implicare în problemele de afirmare a *cetății*.

Dimensiunea istorică, juridică și sociologică încorporate organic în analiză, îi conferă autorului posibilitatea de a se raporta corect la problematica abordată, de a depăși falsele abordări care decurg din percepții și atitudini superficiale sau din presiuni derutante ale ideologiilor și rețelelor mediatice ideologizate și profund interesate.

Pentru alcătuirea cărții, autorul a folosit cercetările și studiile rezultate din monitorizarea, în timp și cu rigoare, din surse deschise, a stării de drept și de fapt a națiunii române și a statului român în actualul context geopolitic, cărora le-a alăturat analize de mare valoare științifică asupra cauzelor, modalităților de manifestare și consecințelor agresiunilor actuale asupra valorilor și intereselor României. Pe acest fundament a structurat cartea pe capitole și subcapitole, într-o succesiune logică, ce încorporează mesaje bine

direcționate și țintite, respectiv: *Politica sinonimă cu fraudă; Războiul politicii cu serviciile secrete; România insurecțiilor electorale; Sus cortina, domnilor ...escu!; Justiție în țara suspectilor; Fapte și acte recente în dosarul chestiunii maghiare; Nesfârșitele războaie geopolitice; Războaie vechi cu variațiuni noi: jihadism, terorism, spionaj cibernetic, schimb de informații; Adevărul generalului Vlad în lupta cu falsul.*

Fiecare capitol al cărții cuprinde elemente de interogare a stării de securitate a națiunii și statului român în actualul context geopolitic, având meritul de a conștientiza asupra nevoii de operaționalizare a strategiei de securitate a națiunii, astăzi când ideologii globaliste și rețele mediatice internaționaliste încearcă să convingă oamenii că apartenența la națiuni este iluzorie, iar dacă o iau în serios le este dăunătoare.

Cartea inițiază cititorul în problematica de securitate națională și produce suportul ideatic pentru a interpreta corect evenimentele trăite, precum și pentru a face opțiuni care să-i ofere șansa de a nu fi un simplu pion în jocuri duplicitare sau subversive. Cartea poate fi considerată și un *manual al respectului pentru comunitate*, oferind cititorilor șansa de a se dumiri asupra ființării lor sociale, precum și de a face opțiuni în deplină cunoștință de cauză, să nu fie victime ale subversiunilor și să lucreze pozitiv asupra interiorității lor.

Lectura cărții invită atât la analize ale propriilor reprezentări, cât și la reconsiderări ale atitudinilor și modalităților de interpretare a stării de securitate a națiunii române. În respect pentru cititor, autorul realizează o expunere faptică și procesuală clară și relevantă, care face posibile atitudini critice, pe care le stimulează subtil, de la un capăt la altul al cărții.

Cartea este utilă:

- omului de rând, din *talpa țării*, care conștientizează pericolele ce pândesc națiunea română și își întărește încrederea că pe frontul nevăzut acționează, fără întrerupere, oameni hotărâți și motivați să prevină atragerea statului român în spirala conspirațiilor inițiate de către diferite centre de putere;
- elitelor sociale, implicate în viața cetății, pentru identificarea elementelor de fundamentare a unor strategii de afirmare a națiunii în stări de pace, dar mai ales de supraviețuire în stări de crize politico-militare;
- omului politic, care poate să conștientizeze consecințele perverse rezultate din acțiunile întreprinse pe suportul incompetenței, superficialității sau

duplicității față de cei pe care ar trebui să-i slujească în respect pentru ei, dar și pentru națiunea română;

- celor implicați, cu sau fără voie, în jocuri politice, care pot descoperi capcanele acestora, precum și posibilitatea ca interpretările greșite date stării de securitate a națiunii să-i pună în situația de a acționa în modalități care generează consecințe „*perverse*” pentru semenii;

- celor dezorientați, derutați de evenimente, celor care trăiesc drama dezrădăcinării și pierd sensul vieții, dar și celor care se află în căutarea „bogației”, crezând doar în abundența materială și dominarea sau sfidarea semenilor;

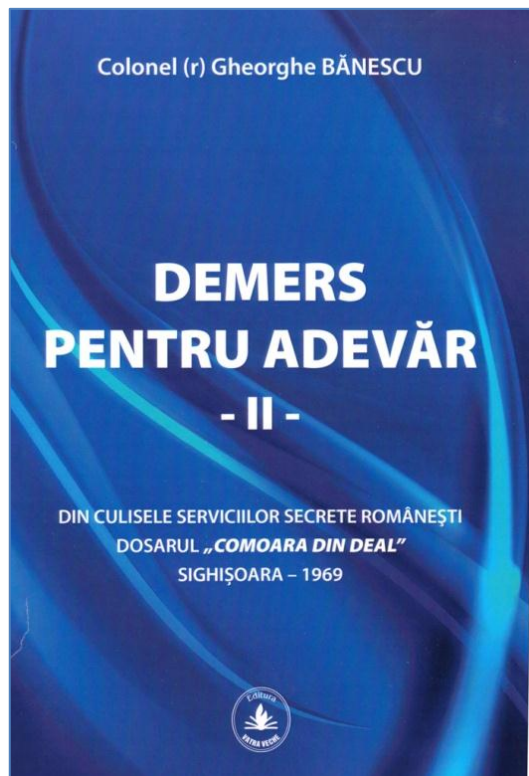
- adolescenților, cărora le furnizează repere pentru a recepta critic presiunile exercitate de jocurile meschine de interese și felul în care se realizează susținerea lor ideologică.

Parcurgerea sistematică a acestei cărți poate constitui un exercițiu intelectual cu ample consecințe formative, deosebit de util în aceste vremuri, când tentația superficialității este încurajată zi de zi. Conștient de *starea de fapt* a națiunii române și statului român, autorul avertizează că astăzi, România este bântuită de stafia antipatriotismului deșănțat și a trădării naționale, aducând argumente în acest sens și își exprimă totodată regretul că nimeni nu se unește într-o sfântă hăituială împotriva cozilor de topor. (Col (r.) dr. Aurel V. David)

O LANSARE DE SUCCES: DEMERS PENTRU ADEVĂR

Cel de-al doilea volum al lucrării „*Demers pentru Adevăr*” a domnului **colonel (r) Gheorghe Bănescu**, intitulat „*Dosarul Comoara din Deal - Sighișoara 1969*”, a fost lansat joi, 3 martie 2016, în prezența unui public numeros și select, la Sala Grigorescu a Hotelului Continental din Tg. Mureș.

Autorul, licențiat în Drept, fost ofițer al structurilor informative din cadrul Biroului de Securitate al municipiului Sighișoara, astăzi expert criminalist și grafolog, reconstituie traseul investigațiilor proprii întreprinse în anul 1969 la Biserica Evanghelică din cetatea medievală sighișoreană, în urma cărora a reușit să descopere și să zădărnicească sustragerea și scoaterea din țară a unor documente emise și semnate de Mihai Viteazul în anii 1599-1600, acte de o valoare inestimabilă pentru istoria noastră națională.

Cartea, având ca titlu sugestiv „*Comoara din Deal*”, te face curios chiar înainte de o citi, iar citind-o te ține „în priză” până la ultima sa pagină. Evenimentele relatate în carte sunt reale, ele reprezintă reconstituirea unei acțiuni informativ-operative desfășurate de tânărul, pe atunci, ofițer de Securitate Gheorghe Bănescu, transferat de puțin timp la Sighișoara. Cartea descrie, documentat și apăsător, pas cu pas, demersul întreprins de autor pentru a dejuca planul spionajului german de a scoate din țară documente istorice de o mare valoare, respectiv: cinci documente originale de protectorat

ale lui Mihai Viteazul către locuitorii sighișoreni și cei ai împrejurimilor, un document original de atestare documentară a orașului Sighișoara, un document prin care generalul Basta emite reguli pentru sași, un document original cu două hotărâri ale Dietei Transilvaniei, un document original cu Diploma lui Gabriel Bethlen ș.a., toate aflate la acea dată intenționat neinventariate și foarte slab protejate.

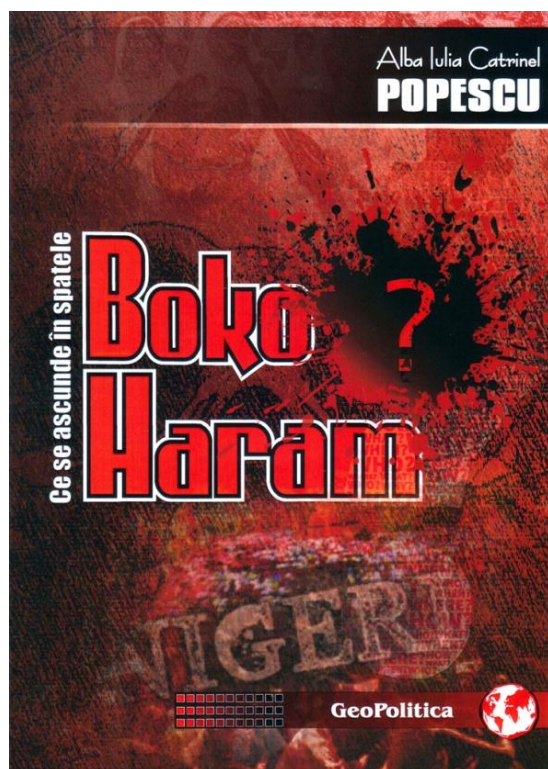
Prin măsurile întreprinse atunci de către autor, toate aceste documente au fost recuperate tocmai când erau pe punctual de fi scoase din România, astăzi ele aflându-se la loc sigur, în Arhivele Naționale, iar o parte dintre ele la Muzeul Național de Istorie a României, ele fiind catalogate ca bunuri cu valoare deosebită aflate în fondul arhivistic și documentar al țării noastre.

După succesul acestei acțiuni, constatându-se carențele legislative existente, Departamentul Securității Statului a propus organelor îndrituite să facă demersurile necesare pentru a fi adoptată Legea Patrimoniului Cultural Național, care, cu toate imperfecțiunile ei de la acea dată, a putut stopa scoaterea din țară a unor valori culturale.

După evenimentele din decembrie 1989, prima lege abrogată a fost tocmai Legea Patrimoniului. Ca atare, în câțiva ani, România a pierdut valori patrimoniale inestimabile care au îmbogățit o mână de oameni ce au speculat material lipsa oricărei reglementări legale protective.

Scrisă sub forma unui roman polițist, cartea este extrem de atrăgătoare, are nerv, este concisă, redă evenimentele în desfășurarea lor, este acoperită cu documente care nu lasă loc interpretărilor, mai ales că o parte dintre personaje sunt încă în viață.

E o carte binevenită, mai ales că, de-a lungul timpului, s-au spus foarte multe neadevăruri despre Securitate și ofițerii ei, mergându-se uneori până la demonizarea acestora. Tocmai de aceea, cartea în sine, precum și comentariile făcute pe seama ei de personalitățile din viața publică și militară din Transilvania, au făcut din lansarea ei un eveniment cultural de prim rang, subliniindu-i mai ales caracterul documentar, istoric, de adevăr rostit fără frică, chiar dacă el acuză justificat persoane ori autorități de la aceea vreme. (Mircea Dorin Istrate, Președintele Ligii Scriitorilor Români, Filiala Mureș)

ASPECTE DE INTERES ÎN DOMENIUL ANTITERORISMULUI

Lucrarea **dr. Alba Iulia Catrinel Popescu** intitulată *Ce se ascunde în spatele Boko Haram?*, apărută recent în colecția Geopolitica a Editurii Top Form, abordează o temă mai puțin cunoscută – și prin aceasta cu atât mai interesantă – din domeniul terorismului, fiind o analiză pertinentă și detaliată a fenomenului terorist sub-saharian, în speță cel nigerian.

Autoarea analizează geneza, dezvoltarea și acțiunile

grupării Boko Haram în mod etapizat, valorificând un bogat volum de date și informații relevante, într-o structură a lucrării bine echilibrată, desfășurată pe trei coordonate esențiale: condițiile organizatorice; contextul intern ce a favorizat apariția și dezvoltarea grupării; dinamica și interferențele în zonă ale principalilor actori geostrategici.

Interesant de subliniat în acest ultim domeniu este capitolul dedicat „mizei geoeconomice”, cunoscută fiind importanța în plan zonal și internațional a Nigeriei, una dintre cele mai mari țări africane, cu resurse naturale uriașe și cu cea mai mare populație de pe continent (peste 181,6 milioane locuitori de circa 250 etnii, cu 63 % sub 24 de ani).

Reținem în acest context concluzia autoarei, respectiv că *„Boko Haram ar putea fi un instrument de tip hibrid aflat în serviciul unor terțe părți... Hibridizarea competiției geopolitice și a războiului sporește prezența componentei neconvenționale în teatrul de operațiuni, de tipul terorismului, crimei organizate, hackerilor etc.”*.

Ne alăturăm și noi recomandării prof. univ. dr. Dorian Vlădeanu, prefăcătorul lucrării, care opinează că volumul *„trebuie să stea pe masa oricărui analist politico-militar, mai mult sau mai puțin vizibil...”*. (Maria Ilie)

Erată

Dintr-o regretabilă eroare, în numărul 27 al revistei, prezentarea volumului dr. Gh. Rațiu *„După un sfert de veac: România și românii înainte și după Revoluția din decembrie 1989”* a apărut însoțită de o ilustrație reprezentând coperta lucrării domnului Alexandru Bochiș Borșanu *„Dialoguri incomode. Adevăr și dezinformare în Revoluție”*, recenzată într-un număr anterior. Le cerem scuze autorilor, iar cititorilor le recomandăm din nou spre lectură ambele volume, bogate în informații inedite referitoare la acest complex moment al istoriei noastre recente.

PAGINI LITERARE¹

MIRCEA DORIN ISTRATE

ȚĂRÂNA SFÂNTĂ

În sfânta țărână de scurmi dai de moși
Ce stau la hodină din timpuri cărunte,
Să intri în vorbă cu ei, că-s sfătoși
Și încă ți-or spune din vremea lor multe.

Afla-vei c-atuncea-n cuiabarul veciei
Avut-au pe mână pământul dintâi,
Că Domnul aicea i-a pus ca să-mi fie
La neamul acesta străvechi căpătâi.

Că veacuri de-a rândul viața și-au dat-o
Obol, ca să țină cea gură de rai,
Că sfânta moșie mereu au udat-o
Cu lacrimi și sânge pe planul de mai.

De vrei ca vecinii respect să-și arate,
În glorie și-n slavă tu neamul ți-l ține,
De nu, ca tâlharii te-njunghie-n spate
Când crezi că ți-s prieteni și-ți merge mai bine.

Fii mândru de moșii ce țin astă glie
Cu tot ce făcut-au pe-aici trăitori,
Ca dâșii din faptă îți fă măreție
Să știe că și tu în glorie doar mori.

Așa doar cinsti-vei a lor vitejie
Și încă simți-vei că-s mândri de tine,
Iar când te vei duce în loc de vecie
Pomelnic urmașii ți-or face de bine.

¹ „Paginile Literare” cuprind contribuții ale membrilor ACMRR și ale veteranilor din serviciile de informații care au preocupări și prezențe publicistice în acest domeniu.

BEBE-SOFRONIE MĂCIUCĂ

TREBUIE SĂ RECUNOAȘTEM

Sufletul meu sătul de minciună străină
Se preschimbă-n piatră de hotar
Și se-nfîge adânc în pământ
Să vegheze întinsul patriei care e sfânt.
Așa au făcut toți țărani la noi:
S-au transformat în scuturi, în pluguri și ploi.
Cu trupurile lor oțelite de greu
Au stat la hotar să-l păzească mereu
Cu brațele lor obosite de lupte
Au putut totdeauna vrăjmășia s-o-nfrunte
Cu sângele lor revărsat din belșug peste glie
Au udat și ogorul din întinsa câmpie.
În vremuri de cumpănă, mereu schimbătoare
Țărani aceștia au stat în picioare.
În timpuri de pace, cât clipa de scurte
Și-au învățat fiii cu greul să lupte.
I-au învățat munca, iubirea, dreptatea,
Ce e omenia și ce-i libertatea.
I-au învățat tot ce azi știm și noi
Țărani aceștia cu crez de eroi
E drept și e bine ca noi să-i cinstim
Și avem datoria mereu să-i iubim
Că ei ne dau pâinea și dorul de glie
Ei scris-au legenda ce-o numim Românie.
Fiindcă ei – să știm bine – țărani aceștia
Cu suflete mari și mâini aspre, crăpate,
Purtat-au demni prin vremuri
Tot greul țării-n spate.
Și nu s-au plâns adesea
Că greul nu-i al lor
Știau că-i greul țării și-l suportau ușor
Acum când ei țărani, făuritori de țară
Sunt cununați cu glia,
Să nu-i lăsăm să moară.

ELIZA ROHA

DRUM DE STELE

Pe un drum de stele
M-ai îmbiat să merg
Și eu m-am înălțat la tine
Cu aripi suave...

Pe nori călcam ușor,
Mireasă plutind în voaluri albastre,
Ca-n visul unei nopți de vară,
Ființa să mi-o pierd...

Nocturni,
Umblăm,
Purtați pe caravane de vise
Și ne căutăm zadarnic
Unul pe celălalt,
Dăruindu-ne comori
De flori albe de liliac.

EMIL DREPTATE

BALADA

Mi-a spus mestecănul din curte
Că mâine la răsăritul zorilor
Va fi furtună-n păduri.

L-am crezut, era mai alb ca oricând
Și strâns în el își număra cercurile
Din când în când îl părăsea câte o frunză
Ca o lacrimă ce nu se mai întoarce.

Mestecănul meu, mestecănul din curte
La miez de noapte intrase-n furtună
Iar când începuse să vuiască pădurea
Luminos vibra prevestind cântece.

ADESEA TULBUR

Așa se face că adesea tulbur
Nume de fântână sau de fată
Că pe unde nu mai ești și treci
Memoria te ascunde luminată.

Și ușor ca-ntâile-nfloriri
Chipul tău desprins de pe retină
Se oprește-n suflet parcă ar fi
Amplă iscălire de lumină.

CORIN BIANU

GEOGRAFIE MATERNĂ

Lăsată pleoapa serii peste dealuri,
Cu cerul plin de stele suprapusă

E clipa, dragă mamă,
Când îmi disting în palmă
Incandescente râuri curgând înspre azur

Sânt râurile vieții,
În tine-și au izvorul,
Eu sunt numai luntrașul
Vâslind din val în val.

ALCĂTUIRE

Tăcerea alcătuită din lacrimi
Sunătoare ca banii de argint,
Solzi nenumărați,
Bătând la poarta auzului.
O mantie de solzi acoperă
Planeta pe care mă aflu,
Luciul lor stăruitor
Îmi străpunge vederea

Până în tainițele memoriei
Și iată-mă căutând cu înverșunare
Un trup de sunet, o cheie,
Ca să subjuge nemărginirea.

CONSTANTIN ȚONE

STATUL

Statul e, cum zic savanții,
Într-atât de limitat
Că la noi nici guvernanții
Nu au timp de STAT!

DECANTARE DE VALORI

În țara-n care hoții taie
Și mari valori abia fac față,
Nu-i grav atât că sunt gunoaie,
Ci c-au ieșit la suprafață.

CĂSĂTORIA

Ar fi cel mai frumos antren,
Că are tabieturi sacre,
De nu ar fi și un teren
De afirmare pentru soacre!

UNUI PARLAMENTAR ANOST

Cum ades ne plictisește
Folosește două arme:
Dacă tace ațipește
Când vorbește ... ne adoarme.

GHEORGHE TRIFU

CHIPUL TĂU

Cu un zâmbet ai topit zăpezi
În văzduh așterni culoare,
Când fierbe soarele-n amiezi
Chipul tău – crinii care dau în floare

Dar readuci anotimpuri reci
Tresar cuvinte indecise,
Călcând pe stele te petreci
Către un cer de geruri și de vise

Pe chipul tău cu însemn dual
- Un albatros ce își iubește prada -
Ninge aspru, cu praf astral,
Lacrima ta înlăcrimează zăpada.

DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ACMRR – SRI

- Conducerile Sucursalelor Asociației au participat, la **sfârșitul lunii martie**, la evenimentele organizate de unitățile SRI cu prilejul **aniversării a 26 de ani de la înființarea instituției**.
- La data de **16 mai**, membri ai conducerii ACMRR-SRI și rezerviști ai unității de profil au participat, la sediul Academiei Naționale de Informații „Mihai Viteazul”, la **aniversarea a 65 de ani de la înființarea Serviciului de Poștă Specială** și la ceremonia de înmânare a Drapelului de luptă Direcției Generale Protecție Corespondență Clasificată și Obiective.

Înființată în 1951 și desfășurându-și activitatea în baza unui set de acte normative adoptat în anul 2002, unitatea deservește 10500 de instituții, asigurând colectarea, transportul, distribuirea și protecția pe teritoriul României a corespondenței clasificate și neclasificate-oficiale, având zilnic 500 persoane în misiune de transport a 40000 documente, însumând peste 15000 km parcursi.

- În cadrul **reuniunilor lunare** (aprilie, mai) ale Sucursalei (la Galați și Tecuci), dedicate problemelor curente, s-a insistat și pe faptul că **Sucursala Galați** a fost în repetate rânduri evidențiată pentru activitatea pozitivă desfășurată, ceea ce – a precizat președintele Sucursalei – „Ne onorează, dar ne și responsabilizează pentru activitatea viitoare”. A fost, de asemenea, subliniată, în contextul anului electoral, necesitatea evitării unor activități care să aducă atingere caracterului apolitic și non-partizan al Asociației.

*

- **Ziua Rezervistului Militar** a fost marcată la **Sucursala Neamț** prin participarea la festivitățile desfășurate la Muzeul de Istorie și Arheologie din Piatra Neamț (la care au participat și rezerviști militari din celelalte structuri asociative), la Casa Armatei din municipiul Roman, unde a avut loc comemorarea eroilor căzuți în primul război mondial, precum și în comuna Vânători, la inaugurarea monumentului dedicat ostașilor căzuți în cel de-al doilea război mondial.
- Marcarea Zilei Rezervistului Militar a fost organizată și de conducerea **Sucursalei Satu Mare**, prin depunerea unei coroane de flori la Statuia

Ostașului Român și participarea la slujba religioasă și la momentul omagial desfășurat în sala mare a Consiliului județean în prezența a peste 100 rezerviști militari din toate structurile. Președintele Consiliului județean Satu Mare, Adrian Ștef, prezent la acțiune, a adresat frumoase cuvinte participanților și a oferit președinților de Asociații ale rezerviștilor militari câte o plachetă aniversară, asigurându-i de sprijinul personal și al instituției.

- **Sucursalele Constanța și Tulcea** au marcat Ziua rezervistului prin acțiuni comune, între care s-au numărat vizite la obiective de interes cultural din zonă, dar și un meci de fotbal între echipele celor două sucursale.

Cadre din conducerea Sucursalei **Constanța** au participat, de asemenea, la un simpozion organizat de filiala locală a Asociației „Cultul Eroilor – Regina Maria”, ocazie cu care Sucursalei i-a fost decernată o Diplomă de excelență.

- Membrii **Sucursalei Iași** au marcat Ziua Rezervistului Militar printr-o acțiune de socializare la care a fost invitat și șeful Direcției Județene de Informații.
- **La 9, respectiv 21 aprilie**, președintele Sucursalei **Galați** a participat la **ședințele anuale ale filialelor teritoriale ale rezerviștilor** din Ministerul Apărării Naționale, respectiv Ministerul Afacerilor Interne, în cadrul cărora au fost evidențiate bunele raporturi de conlucrare cu sucursala Galați a ACMR-SRI.

*

- **La 21 aprilie**, în organizarea **Sucursalei București** a avut loc o reușită **reuniune a cadrelor cu experiență în domeniul filajului**, ocazie în care a fost sărbătorită, cu două zile mai devreme, **Ziua lucrătorului de filaj**. Cu acest prilej, colegul nostru, general de brigadă (r) Vasile Coifescu, a lansat volumul 2 din cartea „Filajul în acțiune”, apărută la Editura PACO București. Prezentarea făcută de autor a stârnit interes din partea auditoriului. Au fost prezenți și lucrători din alte domenii de activitate.
- În perioada **29 aprilie-3 mai**, un grup de 46 de rezerviști și membri de familie din **Sucursala București** a vizitat mănăstirile Curtea de Argeș, Cozia, Polovragi, Turnu, schiturile Ostrov, Cozia și catedrala metropolitană din Râmnicu Vâlcea.
- **La 26 mai** a avut loc la **București** o nouă **întâlnire**, devenită deja tradițională, **a cadrelor de informații care și-au desfășurat activitatea pe profilul Apărarea Constituției**, aparatul central. Au participat peste 50 de ofițeri și subofițeri, unii însoțiți de partenerii de viață. Au rememorat

momente din activitatea comună, s-au informat despre preocupările și problemele actuale și, mai ales, s-au recreat într-o atmosferă destinsă.

- În ziua de **8 iunie** s-a desfășurat la **Sibiu**, cu sprijinul conducerii Direcției județene de informații, din inițiativa și în organizarea Sucursalei locale, prima ediție a unei manifestări intitulate „**Trilaterală**”. Acțiunea a constat în întreceri pe echipe, constituite din membri ai **Sucursalelor Sibiu, Alba și Hunedoara**, în probe de șah, tenis de masă și pescuit sportiv.
- În **perioada 4 – 11 iunie**, la inițiativa **gl. bg. (r) Adrian Bărbulescu**, un grup de membri ai Asociației a efectuat o excursie în Italia, pe un traseu care îmbină trecutul istoric cu frumusețile naturii: situl orașului roman Pompei, vulcanul Vezuviu, Napoli, Coasta Amalfitană și Insula Capri.
- În ziua de **16 iunie**, **Sucursala Vâlcea** a fost gazdă pentru colegii rezerviști din județele **Alba și Argeș**, prilej cu care au fost organizate vizite la mănăstirile Cozia, Traian și Dintr-un lemn, unde au beneficiat de o primire de excepție și bogate explicații din partea gazdelor. Deosebit de plăcută și emoționantă a fost **întâlnirea de la Cozia cu dl. general Iulian Vlad, președintele de onoare al Asociației**.

În cadrul întâlnirii colegiale a membrilor celor trei Sucursale, col. (r) Grigore Predișor, președintele Sucursalei Vâlcea, a înmănat o diplomă aniversară col. (r) Gheorghe Pavăl, la împlinirea vârstei de 80 de ani, precum și diplome de excelență președinților Sucursalelor Alba și Argeș, pentru camaraderie și respect față de interesele naționale. Evenimentul de la Vâlcea a fost onorat și susținut de gl. bg. (r) Ion Stoica, vicepreședinte al Comitetului Executiv al ACMRR-SRI.

- Și în acest trimestru au avut loc acțiuni festive în care membrilor Asociației, cu vârste multiplu de 5, începând cu vârsta de 60 de ani, le-au fost oferite **diplome aniversare** și flori colegelor. Într-o atmosferă destinsă, participanții au purtat discuții, îndeosebi cu privire la activitatea pe care au desfășurat-o, și-au reamintit momente din viața profesională.

IN MEMORIAM

La data de 29 aprilie 2016 a încetat din viață camaradul nostru, **generalul Gianu Bucurescu**.

Ceremonia de rămas bun a avut loc la Cimitirul militar Ghencea, în ziua de 4 mai 2016, în prezența familiei și a numeroși colegi și prieteni, parte din ei

facând de gardă la catafalcul celui dispărut. Redăm, în cea mai mare parte, necrologul citit de colonel (r) Gheorghe Rațiu.

Stimată asistență,

Am venit aici, în această tristă împrejurare, pentru a-l conduce pe ultimul său drum pe cel care a fost generalul Gianu Bucurescu. Prin prezența noastră, îi aducem un ultim omagiu, în semn de prețuire a sa ca om și coleg.

Despre hotărârea de a-și alege o carieră militară, în care a lucrat aproape 40 de ani, el precizează în manuscrisul unei lucrări de memorii, pe care avea intenția s-o tipărească: *„Hotărârea pe care am luat-o, de a-mi dedica viitorul apărării Patriei, nu a fost întâmplătoare. Am fost atras de suspansul activității în domeniul informațiilor secrete, dar esențiale au fost convingerile mele politice, însușite din copilărie de la tatăl meu. Eram un tânăr cu puternice convingeri de stânga, pe care le-am păstrat tot restul vieții”*.

În lucrarea sa de memorii, generalul Gianu Bucurescu își aduce aminte, cu plăcere și profundă recunoștință, de comandanți și camarazi mai vârstnici de la care a învățat meseria de ofițer de informații. Cu gratitudine remarcă rolul pe care l-a avut în formarea sa generalul Iulian Vlad, scriind: *„După primii ani de activitate am fost remarcat de căpitanul, în acea vreme, Iulian Vlad. De atunci, procesul de creștere a mea a fost dirijat și orientat aproape toată perioada activității mele de generalul Iulian Vlad, proces căruia datorez ascensiunea în carieră”*.

Generalul (r) Gianu Bucurescu a fost un mare patriot, iubindu-și din tot sufletul Patria și neamul. Formulând *motto*-ul lucrării memorialistice la care ne-am referit, el a scris:

„De-aș lua viața de la capăt,
Aceeși cale aș urma,
Sub orice vremi, întotdeauna,
În slujba ta, PATRIA MEA!”

Iubite camarad, ne vei lipsi. Ne vor lipsi omenia ta, dragostea ta, sfaturile tale, glumele tale. Noi, cei care vom mai poposi încă o vreme aici, până când vom afla ziua sorocită fiecăruia să te urmăim, îți promitem că **nu te vom uita**. Vei rămâne mereu în amintirea noastră, așa cum ai fost: **om de omenie, patriot, militar curajos, cu simțul onoarei, profesionist desăvârșit, camarad și prieten, frate și părinte, adică tot ceea ce te-a caracterizat**.

Camarade, prietene Gianu, drum bun!

Odihnește-te în pace!

Adio!

PREZENȚI ÎN VIAȚA ȘI CULTURA CETĂȚII

- **Sucursala Iași** s-a implicat în organizarea lansării, la 10 iunie, la Librăria Casa Cărții din Iași, a cărții „*Ce se ascunde în spatele Boko Haram*” de Alba Iulia Catrinel Popescu, cu tematică antiteroristă. Volumul a fost prezentat de gl. mr. (r), Mihaiu Mărgărit și col.(r) dr. Tiberiu Tănase.
- **Lt. col. (r) Mircea Dorin Istrate**, membru al **Sucursalei Mureș**, președintele filialei Mureș a Ligii Scriitorilor Români, a fost desemnat ca președinte al juriului Festivalului internațional de poezie „Mihai Eminescu” – Albești (Mureș), aflat la a XII-a ediție/aprilie 2016, care s-a bucurat de participarea a numeroși poeți și recitatori din Serbia, Croația, Ucraina, Republica Moldova și România.
- **Plt. Adj. (r) Anton Socaci**, membru al **Sucursalei Hunedoara**, a avut, după trecerea în rezervă, inițiativa de a înființa în comuna **Peșteana** un **Muzeu al Satului Hațegan**, în care a adunat, timp de peste 10 ani, obiecte aparținând gospodăriilor tradiționale. Intenția sa a fost de a realiza un muzeu viu, ale cărui exponate de proveniență exclusiv locală „spun povești” și nu au doar rol static. Muzeul de la Peșteana este înscris în Rețeaua Națională a Muzeelor Țărănești Particulare, coordonate de către Muzeul Țăranului Român, ce sprijină în fiecare zonă promovarea identității proprii.
- **Lucrarea col. (r) Gheorghe Bănescu**, membru al **Sucursalei Mureș**, „*Demers pentru adevăr II (Din culisele serviciilor secrete românești – Dosarul «Comoara din deal», Sighișoara 1969)*”, lansată recent la Târgu Mureș, s-a bucurat de o largă apreciere în rândul iubitorilor de istorie transilvăneni și al mass-media, autorul acordând în acest context mai multe interviuri posturilor TV locale, cu un impact benefic asupra imaginii structurilor de securitate ale țării. Autorului, care a împlinit frumoasa vîrstă de 76 de ani, i-a fost decernată o Diplomă de către filiala Mureș a Ligii Scriitorilor Români, iar lucrarea a fost recenzată de numeroase publicații de informare, cultură și istorie (*Cuvântul Liber*, *Zi de Zi-Mureș*, *gazeta de Nord-Vest*, *Creneluri Sighișorene*, *Dacia Nemuritoare* etc.)

NOI APARIȚII EDITORIALE

- Simpaticul nostru colaborator **gl. bg. (r) Vasile Coifescu** „atacă” rafturile librăriilor cu nu mai puțin de trei lucrări apărute recent la Editura Paco:

- Placheta omagială **„Ei au căzut eroic la datorie”** este dedicată militarilor din fostele Trupe de Securitate și Antiteroriste care și-au găsit sfârșitul în cursul unor misiuni derulate în perioada 1948-1972, într-un *„gest de smerenie pe care ei îl merită pe deplin”*.
- Volumul al doilea al lucrării memorialistice **„Filajul în acțiune”** continuă evocarea unor secvențe din bogata viață profesională a autorului și a colegilor săi, inclusiv surprinderea, în anul 1985, a unui trădător de țară la întâlnirea cu spionul care îl avea în legătură.
- În sfârșit, dar nu în cele din urmă, volumul **„Haz de Necaz – cea mai iscusită metodă de a trece ușor peste supărări”**, prezintă în facsimil un frumos proiect realizat în timpul activității, împreună cu colegul său, regretatul col. (r) Ionel Stancu, filor dar și un talentat gafician. Este vorba de revista satirică *„Urzicuța”*, care în anii '970 era dedicată lucrătorilor de filaj și care, asemenea „surorii ei mai mari”, celebra (în epocă) *„Urzica”*, avea nu doar un rol distractiv ci și un caracter educativ și pozitiv-critic.
- **Col. (r) Mihai Constantinescu**, președintele Sucursalei **Iași**, a dedicat satului său natal o **Monografie a satului Uricani**, pentru a marca aniversarea a 560 de ani de la prima atestare documentară a localității.

Lucrarea va fi lansată la Școala Gimnazială „Miron Barnovschi” din localitate iar 300 de exemplare vor fi distribuite gratuit fiilor satului.

„VITRALII – LUMINI ȘI UMBRE” – PREZENȚĂ ȘI ECOURI

Prezentăm în cele ce urmează unele dintre ecourile recepționate la redacție în legătură cu interesul cu care revista *„Vitrallii – Lumini și umbre”* este primită în mediile instituționale preocupate de problematica securității naționale, în presa de specialitate și în rândul marelui public.

- Materiale apărute în revistă au fost utilizate (cu citarea sursei) pentru realizarea unor ample materiale dedicate serviciului național de informații apărute în publicațiile **„Gorj Domino”** din 25-27 martie (Adrian Georgescu: *„26 de ani de la înființarea SRI. Care a fost rolul unității speciale antiteroriste, înainte și după decembrie 1989”*), respectiv **„Gorjeanul”** din 31 martie (*„Despre o teză falsă – a trădării Securității în decembrie 1989 – Gral. Iulian Vlad: Eu nu am trădat. Eu am jurat credință poporului român și patriei mele”*), care critică faptul că, *„în loc ca*

generalul Vlad să fie «exploatat» pentru a se afla cât mai multe adevăruri din acea perioadă tulbure, opinia publică este direcționată spre analiza unor ineptii de genul trădarea Securității, a generalului Vlad și a altor conducători militari din acea perioadă”.

- Neobositul poet maramureșan **Gheorghe Pârja**, fost redactor-șef al cotidianului „**Graiul Maramureșului**”, semnează în numărul din 25 mai al acestei publicații articolul „*Recurs la istorie*”, în care evidențiază rolul important al revistei în cunoașterea adevărului istoric, preponderent cel privind evenimentele din decembrie 1989, nominalizând aportul decisiv al generalilor Iulian Vlad și Ștefan Gușă în salvarea multor vieți în acele momente.
- **Profesorul Carol C. Koka** semnează o amplă prezentare a numărului 27 al revistei în ziarul „**Actualitatea Sătmăreană**” din 16 iunie.
- „**Ziarul Hunedoreanului**” din 8 aprilie prezintă numărul 26 al revistei, sub titlul „*Vitralii – momentul sensibil martie 1990*”, semnat de redactorul șef Volodia Macovei, care consideră că „*zona cu maximum de interes a acestui număr din «Vitralii» este, fără îndoială, scurta și densa radiografie punctuală sub titlul «Martie 1990 – cauze și consecințe»... vom sublinia doar că vom găsi în aceste texte o adevărată avalanșă de informații, dar și opinii analitice, care trec prin filtru tentative de manipulare...*”
- Dr. ist. prof. Constantin Dobrescu, prezintă în revista culturală prahoveană „**Atitudini**” (nr. 111/iunie 2016) numărul 26 al revistei, subliniind că „*ofițerii de informații, chiar dacă sunt în rezervă reprezintă o inepuizabilă arhivă vie, care este dublată și de un patriotism ardent*”.
- Numărul 26 al revistei este prezentat de publicațiile „**Tribuna**” (Sibiu) din 14 aprilie, sub semnătura lui N. I. Dobra, care subliniază că revista „*este una din puținele publicații în care se mai pomenește de patrie și patriotism și în care se încearcă redeșteptarea sentimentului dragostei de neam și vatra strămoșească*”, respectiv „**Servus Hunedoara**” din 31 martie, sub semnătura jurnalistei Ramona Ștefan.
- O amplă prezentare a numărului 25 al revistei, semnată de ziaristul Mircea Cotârță, a apărut în ziarul „**Dâmbovița**” din 4 aprilie sub titlul „*Triumful dezinformării*”, cu referire la tema principală a revistei, pe care autorul o consideră a fi „*dezinformarea din decembrie 1989 și efectele sale sângeroase*”.

- Revista de cultură „**Caiete Silvane**” editată de **Centrul de Cultură și Artă al Județului Sălaj** publică, sub semnătura prestigiosului istoric dr. Pop Dănuț, directorul filialei județene a Arhivelor Naționale, o amplă recenzie a numărului 25 al revistei, care concluzionează: *„doar atunci când publicarea memoriilor, documentelor etc. se va face integral, iar din interpretarea lor va lipsi, pe cât posibil, subiectivismul, ne vom putea apropia de adevărul istoric... Studiile din acest număr al revistei pot fi astfel de izvoare. Ele ajută la mai buna cunoaștere a celor petrecute în decembrie 1989. Iar adevărul, oricare ar fi el, trebuie cunoscut, atât cât se poate, pentru înțelegere, nu pentru răzbunare”*.
- Același număr este prezentat și de „**Ziarul Hunedoreanului**” din 6 aprilie, sub semnătura ziaristei Raluca Cetean (*„un număr consistent,... cu materiale extrem de interesante, recuperări ale unor date de impact din istoria recentă a României, mărturii și analize ample semnate de nume recunoscute în domeniul serviciilor de informații, cercetare și analiză istorică”*).

* * *

Ne face plăcere să găzduim din nou, în acest număr, câteva din lucrările colegului nostru **col. (r) Marian Chirea**, membru al Sucursalei **Constanța**, a cărei pasiune pentru arta plastică a fost modelată de profesori de specialitate, de-a lungul mai multor cursuri de pictură și grafică.

Marian Chirea a debutat în anul 1977 cu o expoziție de grafică în stațiunea Mamaia, apoi a contribuit activ la manifestările artistice organizate în perioada cât a urmat cursurile Școlii Militare de Ofițeri Activi. După absolvire, în paralel cu activitatea profesională, a participat la numeroase expoziții de grup organizate la Constanța și București.

Lucrările sale, în mare parte inspirate de frumusețile Mării și ale Deltei Dunării, se află în colecții particulare din România și Germania.

Am ales pentru acest număr o serie de acuarele ce evocă atmosfera vibrantă și expresivă a „zonei peninsulare”, centrul istoric al Constanței.

oooOOOooo